

29.11.2021

Kokousaika 29.11.2021 16:00 - 17:07

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana pormestari
Arhinmäki, Paavo apulaispormestari
saapui 16:09, poissa: 889 - 894§

Gebhard, Elisa
Halla-aho, Jussi
Iskanius, Anniina
Koskela, Minja
Nuorteva, Johanna
Rantala, Marcus
Sarkomaa, Sari
Sazonov, Daniel apulaispormestari
Vierunen, Maarit
Kivistö, Kasper varajäsen
Muranen, Lauri varajäsen
Pasanen, Amanda varajäsen
Pulkkinen, Suvi varajäsen

Muut

Diarra, Fatim kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Rydman, Wille kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami kansliapäällikkö
Hyvärinen, Silja va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu (etänä) kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Laine-Hendolin, Kirsti (etänä) hallintojohtaja
Gros, Nina henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä) viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä) strategiajohtaja
Rope, Jenni (etänä) kaupunginlakimies
Saxholm, Tuula (etänä) rahoitusjohtaja
poissa: 901§

29.11.2021

	Summanen, Juha Peltonen, Antti (etänä) Menna, Lauri (etänä) Hopeakunnas, Maisa Nirkko, Saara Selkiaho, Sanna	hallintojohtaja hallintopäällikkö johtava asiantuntija viestintäasiantuntija hallintoasiantuntija hallintosuunnittelija
Puheenjohtaja	Juhana Vartiainen	pormestari 889-908 §
Esittelijät	Juhana Vartiainen Juha Summanen Sami Sarvilinna	pormestari 889 § hallintojohtaja 890 §, 898 § kansliapäällikkö 891-897 §, 899-908 §
Pöytäkirjanpitäjä	Sanna Selkiaho	hallintosuunnittelija 889-908 §

29.11.2021

---

§	Asia	
889	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
890	Asia/2	V 8.12.2021, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenen valinta
891	Asia/3	V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen liike- ja toimistotonteille (Taka-Töölö, Mannerheimintie 46 ja 50)
892	Asia/4	V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen määräalalle (Kluuvi, Kaisaniemenpuisto)
893	Asia/5	V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Oulunkylä ja Haaga)
894	Asia/6	V 8.12.2021, Kansanäänestysaloite Malmin lentokentän säilyttämistä ilmailukäytössä
895	Asia/7	V 8.12.2021, Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä
896	Asia/8	V 19.1.2022, Valtuutettu Pauliina Saareksen aloite kansallisen lapsistrategian käyttöönotosta Helsingissä
897	Asia/9	Kaupungin toimielinten sähköiset kokoukset
898	Asia/10	Työterveysliikelaitoksen johtokunnan jäsenen ja puheenjohtajan valinta
899	Asia/11	Päätös perusopetuksen poikkeusjärjestelyjen mahdollistamiseksi
900	Asia/12	Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta
901	Asia/13	Lainan myöntäminen Stadion-säätiö sr:lle Olympiastadionin perusrannus- ja uudistamishankkeeseen
902	Asia/14	Määräaikaisten arkkitehdin virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.1.2022 - 31.12.2024
903	Asia/15	Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.1.2022 lukien ja 1.6.2022 lukien
904	Asia/16	Kaupungin rahoitusosuuden korottaminen Musiikkitalon urkuhankkeessa

29.11.2021

905	Asia/17	Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi raitiotiekapasiteetin lisäämisestä Länsisatamaan
906	Asia/18	Valtuutettu Emma Karin aloite perhemyönteisyyden ja synnytyskokeusten parantamisesta
907	Asia/19	Kaupunginvaltuuston 24.11.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano
908	Asia/20	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 889

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Nuortevan ja Lauri Murasen sekä varatarkastajiksi Jussi Halla-ahon ja Daniel Sazonovin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi Nasima Razmyarin sijaista Lauri Murasen

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Nuortevan ja Nasima Razmyarin sekä varatarkastajiksi Jussi Halla-ahon ja Daniel Sazonovin.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.11.2021

Asia/2

§ 890

V 8.12.2021, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenen valinta

HEL 2021-013382 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa Akseli Herlevin luottamustoimien varavaltuutettuna ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenenä päätyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsee _____ jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Ilmoitus 24.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

29.11.2021

Kaupunginvaltuusto valitsi Aleksi Herlevin (KOK) 2.8.2021 § 243 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäseneksi. Hän on 24.11.2021 ilmoittanut kotikuntansa vaihtumisesta.

Kuntalain (410/2015) 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Varavaltuutettujen määrä jää näin ollen vajaaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Ilmoitus 24.11.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

29.11.2021

Asia/3

§ 891

V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen liike- ja toimistotontteille (Taka-Töölö, Mannerheimintie 46 ja 50)

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokrausperiaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100" vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Vuokralaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Voimassa olevat vuokrasopimukset

Tontti 14468/2 on vuokrattu Kiinteistö Oy Helsinki Mannerheimintie 50:lle 31.12.2021 saakka hotellitoimintaa varten. Tontti 14468/3 on vuokrattu Oy Norgani 8 Ab:lle 31.12.2021 asti hotellitoimintaa varten. Tontit on tarkoitus vuokrata uudelleen niiden nykyisille vuokralaisille, jo-

ten tonteille esitetään vuokrausperiaatteiden määrittämistä hotellitoimintaa varten.

Asemakaava- ja tonttitiedot

Tontilla 14468/2 on voimassa asemakaavan muutos nro 8512 (vahvistettu 13.1.1983), jossa tontti on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (KL), sen pinta-ala on 7 000 m² ja kaavanmukainen rakennusoikeus on 22 177 k-m². Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti on osoitettu liike- ja palvelukeskusta alueeksi (C1). Tontilla sijaitsee 22 177 k-m² suuruinen Crowne Plaza Helsinki -hotelli.

Tontilla 14468/3 on voimassa asemakaavan muutos nro 9957 (vahvistettu 3.9.1993), jossa tontti on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (KL), jolle saa sijoittaa majoitus-, kokous- ja liiketiloja, sen pinta-ala on 14 506 m² ja kaavanmukainen rakennusoikeus on 28 479 k-m². Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti on osoitettu liike- ja palvelukeskusta alueeksi (C1). Tontilla sijaitsee 28 479 k-m² suuruinen Scandic Park Helsinki -hotelli.

Vuokrausperiaatteet

Vuokra-aika on noin 50 vuotta siten, että tontit vuokrataan hotellitoimintaa varten 31.12.2071 saakka.

Vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 40,94 euroa, jonka nykyarvo on 825 euroa/k-m².

Tonttien uudet vuosivuokrat perustuvat pääoma-arvoon 825 euroa/k-m². Tuottovaade on 5% (kaupunginvaltuusto 1.10.1980 asia nro 18). Tontin 14468/2 uusi vuosivuokra on em. yksikköhinnalla ja asemakaavan mukaisella rakennusoikeudella noin 915 000 euroa (22 177 k-m² x 825 euroa/k-m² x 5 %). Tontin 14468/3 uusi vuosivuokra on em. yksikköhinnalla ja asemakaavan mukaisella rakennusoikeudella noin 1 175 000 euroa (28 479 k-m² x 825 euroa/k-m² x 5 %).

Vuosivuokra on markkinaehtoinen. Vuosivuokrasta on pyydetty ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto, joka on oheismateriaalissa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

29.11.2021

Asia/3

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokralaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 554

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Mannerheimintie 46 ja 50

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että:

- Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitoimintaan varten uudelleenvuokratavien tonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokra-aika on 31.12.2071 saakka,
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100 vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa ja
- tonttipäällikkö tai tämän valtuuttama oikeutetaan vuokraamaan tontit.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Luoma, kiinteistolakimies, puhelin: 310 36223

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.11.2021

Asia/3

---

elina.k.luoma(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.11.2021

Asia/4

§ 892

**V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen määrälalle
(Kluuvi, Kaisaniemenpuisto)**

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa liitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosassa (Kluuvi) puistoa-alueella 91-2-9903-10 sijaitsevalle määrälalle vuokrausperiaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- määrälalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammiukuun 2021 indeksin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m²
- muutoin noudatetaan liitteenä 2 olevan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen ehtoja.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Vuokralainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Voimassa oleva vuokrasopimus

Alue on vuokrattu kaupunkiympäristön toimialan tontit -yksikön päällikön päätöksellä 11.3.2021 § 21 Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy:lle ajalle 1.4.2021–31.3.2051 kahvila-/ravintolatoimintaa varten. Määräala on noin 2 242 m²:n suuruinen ja se sijaitsee Kaisaniemenpuistossa.

Voimassa olevan maanvuokrasopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan vuoden 2071 loppuun saakka, mikäli kaupunginvaltuusto vahvistaa määrälalle myöhemmin vuokrausperiaatteet 31.12.2071 saakka. Riittävän pitkä vuokra-aika on tarpeen vuokra-alueella sijaitsevan, suojellun rakennuksen huomattavia kustannuksia aiheuttavan kunnostuksen takia.

Asemakaava ja alueella sijaitseva rakennus

Vuokra-alue on asemakaavassa nro 11808 puistoaluetta (VP/s, Kaisaniemenpuisto) ja sille on osoitettu rakennusala ravintolarakennukselle (Ka1). Vuokra-alueella sijaitsee noin 726 k-m²:n suuruinen rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas ravintolarakennus (Ravintola Kaisaniemi), joka on kaavassa osoitettu suojeltavaksi merkinnällä sr-1. Rakennus on huonokuntoinen ja se vaatii merkittäviä korjauksia.

Helsingin kaupunki on myynyt rakennuksen Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy:lle tontit -yksikön päällikön päätöksellä 11.3.2021 § 22. Rakennuksen ostaja kunnostaa tilat kahvila-/ravintolatoimintaa varten.

Vuokrausperiaatteet

Vuokra-aika on noin 50 vuotta, siten että vuokrasopimus tehdään 31.12.2071 saakka.

Vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 49,27 euroa. Hintatasossa 1/2021 (ind. pisteluku 1987) määrälalan kerrosneliömetrihintaa on 979 euroa.

Määrälalan vuosivuokra perustuu pääoma-arvoon (979 euroa/k-m²), käytettyyn rakennusoikeuteen (ravintolarakennus 726 k-m²) ja kaupunginvaltuuston päättämään (1.10.1980 asia nro 18) viiden prosentin vuotuisen tuottoon. Vuosivuokra on tällä hetkellä noin 35 538 euroa.

Vuosivuokra on markkinaehtoinen. Vuosivuokrasta on pyydetty ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto, joka on oheismateriaalissa.

29.11.2021

Asia/4

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokralainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 559

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Kaisaniemenranta 6

Esitys

A

29.11.2021

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden vahvistamista karttaliitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle määräalalle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosan (Kluuvi) puistoalueesta 91-2-9903-10 seuraavin ehdoin:

- Määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m².

- Vuokra-aika on 31.12.2071 saakka.

- Muutoin noudatetaan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen (liite 2) ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa sopimukset ja toiminnanohjaus tiimipäällikön tai hänen valtuuttamansa henkilön allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun sopimuksen ja tarvittaessa tekemään siihen vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

L1102-9

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Kuikanmäki, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34008
elina.kuikanmaki(a)hel.fi

29.11.2021

Asia/5

§ 893

**V 8.12.2021, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille
(Oulunkylä ja Haaga)**

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

- Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 2 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Oulunkylä

Oulunkylän Käskynhaltijantien ympäristöön on laadittu asemakaavan muutos nro 12445 (kaupunginvaltuusto 8.11.2017 § 396). Asemakaavan muutos mahdollistaa täydennysrakentamista korttelin 28141 alueelle sekä tontille 28135/1. Asemakaavan muutoksella muodostetulle AK-tontille 28141/2 voidaan rakentaa viisi uutta asuinkerrostaloa sekä yksi uusi asuinkerrostalo tontille 28135/1. Tontti 28141/2 on sittemmin jaettu tonteiksi 28141/3–7 kaupunkiympäristön toimialan hyväksymällä tonttijaolla 13676.

Tontin 28141/3 pinta-ala on noin 1 603 m² ja sen osoite on Käskynhaltijantie 44. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 100+50 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/4 pinta-ala on noin 2 189 m² ja sen osoite on Käskynhaltijantie 42. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 700 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/5 pinta-ala on noin 1 491 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 8. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 3 400+400 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/6 pinta-ala on noin 1 327 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 2. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/7 pinta-ala on noin 945 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 6. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28135/1 pinta-ala on noin 2 186 m² ja sen osoite on Kivalterintie 26. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 700 k-m. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 25.2.2021.

Sijaintikartta on liitteenä 3. Asemakaavakartta nro 12445 on liitteenä 4.

Haaga

Haagaan on laadittu asemakaavan muutos nro 12501 (kaupunginvaltuusto 5.6.2019, 193 §), joka mahdollistaa neljän uuden asuinkerrostalon rakentamisen kortteliin 29081. Kaavan mukainen tontti 29081/11 on sittemmin jaettu tonteiksi 29081/13, 14 ja 15 kaupunkiympäristön toimialan hyväksymällä tonttijaolla nro 13656.

Tontin 29081/13 pinta-ala on noin 4 254 m² ja sen osoite on Paatsamatie 16. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 5 200 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

29.11.2021

Tontin 29081/14 pinta-ala on noin 1 587 m² ja sen osoite on Paatsamatie 14. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

Tontin 29081/15 pinta-ala on noin 1 204 m² ja sen osoite on Paatsamatie 12. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

Sijaintikartta on liitteenä 5. Asemakaavakartta nro 12501 on liitteenä 6.

Varauspäätökset

Oulunkylä

Kaupunginhallitus on 16.9.2019, 624 § varannut Rakennusliike Reponen Oy:lle, Siklatilat Oy:lle ja Jukivest Oy:lle/Avarrus Arkkitehdit Oy:lle tontit 28141/2 (nykyiset tontit 28141/3–7) ja 28135/1 asuntohankkeiden ja Kehittyvä kerrostalo -hankkeiden suunnittelua varten 31.12.2021 saakka.

Haaga

Kaupunginhallitus on 6.3.2017, 237 § varannut Pohjola Rakennus Oy:lle tontin 29081/11 sekä osia aiemman asemakaavan mukaisista katu- ja puistoalueista kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2019 saakka.

Tonttipäällikkö on 13.12.2019, 95 § sekä uudestaan 3.2.2021, 5 § jatkanut varausta entisin ehdoin. Varaus on voimassa 31.12.2021 saakka.

Lyhytaikaiset vuokraukset

Oulunkylä

Tontti 28141/3 on vuokrattu lyhytaikaisesti Kestävät Kodit Oy:lle asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 1.9.2021, 130 § 15.8.2022 asti.

Tontti 28141/4 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Oulunkylän Dominolle asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 9.6.2021, 93 § 31.5.2022 asti.

Tontti 28141/5 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Onnimmannille asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 9.6.2021, 94 § 31.5.2022 asti.

Haaga

Tontti 29081/14 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Erikalle tontti-yksikön päällikön päätöksellä 23.6.2021, 38 § 15.6.2022 asti.

29.11.2021

Asia/5

Tonttiin 29081/13 kohdistuu tällä hetkellä voimassa oleva teollisuustontin pitkäaikainen vuokrasopimus nro 17636, joka on voimassa 31.12.2021 asti. Tämä vuokraus tullaan päättämään ennen uuden vuokrasopimuksen tekemistä, mikäli hanke hakee lyhytaikaista vuokrausta ennen nykyisen vuokrasopimuskauden päättymistä.

Muita tontteja ei ole vielä vuokrattu lyhytaikaisesti.

Suunnitelmat

Oulunkylä

Tontille 28141/3 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 2 100 k-m² sekä noin 50 k-m² suuruinen liiketila. Tontille 28141/4 toteutetaan valtion tukemia lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja, asuntokerrosalaa yhteensä noin 2 700 k-m². Tontille 28141/5 toteutetaan hintakontrolloituja omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 3 400 k-m² ja lisäksi noin 400 k-m² suuruinen liiketila. Lisäksi tonttien 28141/4 ja 5 alueille toteutetaan maanalainen pysäköintilaitos. Tonteille 28141/6 ja 7 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden molempien asuntokerrosala on noin 1 600 k-m². Myös tontille 28135/1 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on noin 1 700 k-m².

Haaga

Tontille 29081/13 toteutetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 5 200 k-m². Tontille 29081/14 toteutetaan vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 2 600 k-m². Tontille 29081/15 toteutetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja Hitas-ehdoin, asuntokerrosala yhteensä noin 2 600 k-m² sekä noin 50 k-m² liiketilaa.

Maaperä

Kaupungin käytettävissä olevien tietojen perusteella alueilla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Vuokrausperiaatteet

Vertailutiedot Oulunkylä

Kaupunginvaltuusto on 25.8.2021, § 256 päättänyt 28. kaupunginosan (Oulunkylä) asuinrakennustontin (A) 28058/20 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100”

29.11.2021

pistelukua vastaavana kerrosneliömetrihintana vapaarahoitteisen ja sääntelemättömän asuntotuotannon osalta vähintään 60 euroa.

Tätä ennen Oulunkylän alueelle on vahvistettu vuokrausperiaatteet edellisen kerran helmikuussa 2017. Asuntotonttien hinnoittelukäytäntö on muuttunut ARA:n tonttihinnoitteluun pohjautuvasta tonttien arvonnärittelystä kohti markkinaehtoista hinnoittelua. Lisäksi hankkeiden vierestä kulkeva Raide-Jokeri nostaa hintatasoa merkittävästi. Näin ollen käytössä ei alueelta ole Täysin vertailukelpoisia hintatietoja.

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto on 15.2.2017, § 96 vahvistanut Oulunkylässä sijaitsevan asuntotontin (A) 28327/1 vuokrausperiaatteet siten, että vuosivuokra määrittiin pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 33 euroa. Asuntotontille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Vertailutiedot Haaga

Haagan alueelle on vahvistettu vuokrausperiaatteet edellisen kerran vuonna 2019. Näin ollen täysin vertailukelpoisia hintatietoja ei ole saatavilla tälläkään alueella.

Kaupunginvaltuusto on 10.4.2019, § 122 vahvistanut 29. kaupunginosan (Haaga) asemakaavan muutokseen nro 12484 merkityn valtion korkotukemia vuokra-asuntoja varten vuokratun asuntotontin (AK) 29164/4 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100” pistelukua vastaavana kerrosneliömetrihintana 29 euroa.

Vuosivuokra Oulunkylä

Ottaen huomioon tonttien sijainti, käyttötarkoitus, ulkopuolisen asiantuntijan antama arviolausunto sekä muut seikat asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 45 euroa (rakennusoikeuden nykyarvo 08/2021 ind. 2020, noin 900 euroa/k-m²).

Asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen sekä kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Tontin maanvuokran vaikutus asumiskustannuksiin on noin 3,64 euroa/kk/k-m².

Vuosivuokra Haaga

Ottaen huomioon tonttien sijainti, käyttötarkoitus, ulkopuolisen asiantuntijan antama arviolausunto sekä muut seikat asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuosivuokra määrättään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana sääntelemättömänä asuntotuotantona toteutettavien tonttien osalta vähintään 54 euroa (rakennusoikeuden nykyarvoa 08/2021 ind. 2020, noin 1 100 euroa/k-m²) ja Hitas-ehdoin, valtion korkotukemana asuntotuotantona tai asumisoikeustuotantona toteutettavien tonttien osalta vähintään 42 euroa.

Asuntotontille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Valtion tukeman asuntotuotannon osalta tonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea, pitkä korkotuki).

Tontin maanvuokran vaikutus asumiskustannuksiin on noin 4,36 euroa/kk/k-m².

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen

Vuokrausperiaatteiden määrittämisessä on huomioitu hintavyöhykekartta, samalle tai vastaavalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperiaatteet, tonttien sijainti ja käyttötarkoitus sekä alueen maanarvon kehittyminen pyrkien yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun. Tonttien hallinta- ja rahoitusmuoto on tavanomaiseen tapaan otettu huomioon vuokrausperiaatteita määriteltäessä.

Vuokrausperiaatehinnat ovat enemmän kuin vertailutietona käytettyjen tonttien vuokrausperiaatehinnat johtuen hintatason noususta sekä hinnoittelukäytäntöjen muuttumisesta markkinahintaehtoisempaan suuntaan. Lisäksi sekä Oulunkylän että Haagan hankkeiden välittömässä läheisyydessä kulkeva Raide-Jokeri nostaa hintatasoa merkittävästi.

Ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunnot tonttien markkinaehtoisista hinnoista ovat oheismateriaalissa.

29.11.2021

Asia/5

Vuokra-aika

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2080 saakka.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 571

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Käskynhaltijantie 42-44, Kivalterinkuja 2-8, Kivalterintie 26, Paatsamatie 12-16

Esitys

29.11.2021

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 ja asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 1 ilmenevin periaattein.
- että Helsingin Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 2 ilmenevin periaattein.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anni Hautala, kiinteistölakimies, puhelin: 310 23775
anni.hautala(a)hel.fi

29.11.2021

Asia/6

§ 894

V 8.12.2021, Kansanäänestysaloite Malmin lentokentän säilyttämisestä ilmailukäytössä

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää, ettei kansanäänestysaloite anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Malmin lentokentän tulevaisuudesta on äänestetty valtuustossa useissa yhteyksissä. Samoin voidaan katsoa, että kuntalaisilla on ollut useissa kuntavaaleissa mahdollisuus ottaa kantaa asiaan. Edustuksellinen demokratia soveltuu kuitenkin huonosti tällaisen yksittäiskysymyksen ratkaisemiseen jo siitä syystä, että kannat Malmin lentokenttään eivät pääsääntöisesti noudata puoluerajoja. Vaikka kysymys olisi kuntalaiselle ratkaiseva äänestyspäätökseen vaikuttava kriteeri, hänen on suomalaisessa vaalijärjestelmässä mahdotonta varmistaa, ettei hänen äänensä edistä jonkun samalla ehdokaslistalla olevan mutta täysin vastakkaista kantaa edustavan ehdokkaan läpimenoa vaaleissa.

Näistä syistä neuvoo-antava kansanäänestys Malmin lentokentän tulevaisuudesta on perusteltu. Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että edellä olevat perusteet huomioidaan ja kansanäänestys järjestetään.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin palautusehdotus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttää

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kansanäänestysaloite

Helsingin kaupungille toimitetussa kuntalaisaloitteessa esitetään, että Helsinki-Malmin lentokentän säilyttämisestä ilmailukäytössä järjestetään kunnallinen kansanäänestys. Aloite on luotu Kuntalaisaloite.fi palveluun 7.12.2018 ja julkaistu 10.12.2018. Allekirjoittaneet kuntalaiset esittävät, että Helsinki järjestää viimeistään puolen vuoden kuluessa aloitteen luovuttamishetkestä kansanäänestyksen Malmin lentokenttäalueen käytöstä. Lisäksi esitetään, että kaupunki lykkää kentän toiminnan alasajoon tähtäävien päätösten toimeenpanoa, kunnes mainittu äänestys on järjestetty. Kansanäänestykseen esitetään kysymys:

Tuleeko Helsinki-Malmin kenttä säilyttää ilmailukäytössä?

A) Kyllä

B) Ei

Aloitteessa todetaan, että kentän kohtalosta on kiistelty vuosikymmeniä mutta asiassa ei ole kysytty suoraan kaupunkilaisten mielipidettä. Myöskään esitettyjä vaihtoehtoja ilmailutoiminnan ja asuinrakentamisen yhdistämisestä ei ole otettu huomioon tai selvitetty. Aloitteen mukaan lentokentän kohtalo on erityisen merkittävä kunnallinen asia. Kenttä on elävä, kansainvälisesti tunnettu kulttuuriympäristö, jolla on merkittäviä luontoarvoja. Ilmailullisesti kyse on monipuolisten lentomahdollisuuksien turvaamisesta.

Aloitteeseen liittyy nimilistat, joista osa on kerätty paperille ja osa sähköisesti. Itse aloiteteksti on esityslistan liitteenä ja aloitteeseen liittyvä laaja liitemateriaali on tämän esityksen oheismateriaalina.

Edustuksellinen demokratia ja neuvoo-antavan kansanäänestyksen järjestäminen

Pääasiallisena kuntalaisten vaikuttamiskeinona kunnallisissa asioissa on edustuksellinen demokratia. Ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää valtuusto. Valtuustossa tehtävien päätösten tueksi voidaan järjestää neuvoo-antava kunnallinen kansanäänestys. Neuvoo-antavan kansanäänestyksen kautta valtuusto voi tarvittaessa saada tietoa kuntalaisten kannasta heitä yleisesti koskeviin tärkeisiin valtuuston päätettäväksi

tuleviin asioihin. Kansanäänestys täydentää niitä vaikuttamisen mahdollisuuksia, joita kuntalaisilla on kaupunginosayhdistysten, puoluejärjestöjen tai vastaavien tahojen välityksellä taikka kuntalain mukaista aloiteoikeutta käyttäen. Edustuksellista järjestelmää täydentävänä kansanäänestys on vain neuvoa-antava ja lähtökohtaisesti käytettävissä ennakkollisesti ennen kunnan päätöksentekoa.

Malmin lentokenttää koskevista asioista on useita kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen edustuksellisen demokratian toimintaan perustuvia päätöksiä. Neuvoa-antavan kansanäänestyksen toimittaminen jälkikäteen kun asiasta on jo useaan kertaan päätetty valtuustossa sopii huonosti neuvoa-antavan kansanäänestyksen taustalla olevaan lähtökohtaan - pääasiallisena kansalaisten vaikuttamiskeinona kunnallisissa asioissa on edustuksellinen demokratia ja ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Neuvoa-antava kunnallinen kansanäänestys on tarkoitettu valtuustossa tehtävien päätösten tueksi ennakkollisesti, ei jälkikäteen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on usean valtuustokauden aikana käsitellyt Malmin lentokentän tulevaisuutta useaan kertaan ja päättänyt aina asuinalueen rakentamisesta.

Vuoden 2012 kunnallisvaaleissa valittu kaupunginvaltuusto (2013 toimikautensa aloittanut kaupunginvaltuusto) hyväksyi Helsingin yleiskaavan 26.10.2016 § 272. Yleiskaavan käsittelyn yhteydessä äänestettiin kaavan palauttamisesta valmisteluun Malmin lentokentän osalta, mutta palautusesitys ei saanut riittävää kannatusta vaan hävisi äänin 22–56. Kaupunginvaltuusto päätti 30.3.2016 § 87, että kunnan asukkaan aloite Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin ja katsoi siten aloitteen loppuun käsitellyksi. Asiassa suoritettiin useita äänestyksiä muun muassa kunnallisen neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestämisestä. Kansanäänestys ehdotus hävisi äänin 23–54.

Vuoden 2017 kuntavaaleissa valittu kaupunginvaltuusto katsoi päätöksessään 28.11.2018 § 394 valtuutettu Sampo Terhon aloitteen kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä loppuun käsitellyksi. Valtuutettu Sampo Terhon esitys asian palauttamisesta valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin kentän säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanoa, kunnes äänestys on järjestetty hävisi äänestyksessä äänin 28–53. Vuonna 2017 valittu valtuusto on myös hyväksynyt Malmin lentokentän aluetta koskevat Nallenrinteen, Lentoaseman korttelin ja Lentoaseman rakennusten asemakaavat.

Helsingin kaupunginvaltuusto on käsitellyt viime vuosina useita Malmin lentokenttään liittyviä valtuustoaloitteita, mutta ne eivät ole muuttaneet kaupunkistrategista tavoitetta saada alue uuteen käyttöön eli 25 000 uuden asukkaan kaupunkialueeksi.

Nyt esillä olevasta asiasta päättää vuonna 2021 kuntavaaleissa valittu kaupunginvaltuusto. Jo kolmas vaaleilla valittu kunnan ylin toimielin on päättämässä neuvoo-antavan kansanäänestyksen järjestämisestä jälkikäteen kun kentän ottamisesta asumiskäyttöön on lukuisia yhdenmukaisia päätöksiä.

Malmin lentokentän aluetta koskeva kaupunkitasoinen suunnittelu, päätöksenteon valmistelu ja päätöksenteko on ollut johdonmukaista. Päätökset ja niiden valmistelu ovat perustuneet kulloisenkin valtuuston asettamiin strategiaan tavoitteisiin sekä aluetta koskeviin sopimuksiin.

Aloitteen allekirjoittajat ja allekirjoitusten tarkastaminen

Kuntalain 25 §:n mukaan kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista. Malmin lentokentän kansanäänestysaloitteessa hyväksyttäviä allekirjoituksia tulee olla vähintään 22 512 kpl, kun perusjoukkona on 15 vuotta täyttäneet helsinkiläiset. Tämä on laskettu aloitteen jättöpäivän 2.8.2021 tilanteen mukaan.

Aloitteen mukana toimitettuja allekirjoituksia on kaikkiaan 26 816, joista sähköisiä on 12 840 ja paperille tehtyjä 13 976. Sähköiset allekirjoitukset on kerätty oikeusministeriön ylläpitämän ja tuottaman kuntalaisaloi-te.fi -verkkopalvelun kautta. Sähköiset allekirjoitukset on tehty vahvalla tunnistautumisella esimerkiksi pankkitunnusten avulla. Näiden osalta voidaan luottaa siihen, että allekirjoittaneet ovat helsinkiläisiä. Sen sijaan käsin allekirjoitettujen nimien osalta on tehty tarkistuksia, jotta voidaan varmistaa allekirjoittaneiden henkilöllisyys, asuinpaikka ja ikä. Tarkistukset tehtiin kaupunginkanslian strategiaosaston kaupunkitietoyksikössä. Mukaan laskettiin ainoastaan kotipaikakseen Helsingin kirjanneet henkilöt.

Tarkistuksia tehtiin ottamalla otos saaduista allekirjoituksista. Kaikkiaan manuaalisesti tarkistettiin 266 satunnaisesti valittua allekirjoitusta. Tähän lukumäärään päädyttiin siksi, että saatiin täyteen 200 sellaista allekirjoitusta, joissa nimi ja osoite täsmäsivät ja myös ikä riitti hyväksyttävään allekirjoitukseen. Tämän perusteella on mahdollista tehdä arvio koko allekirjoittaneiden joukosta.

Näistä 266:sta 200 oli sellaisia, joissa Helsingin väestörekisterissä oleva nimi ja osoite täsmäsivät allekirjoituksessa olevaan ja ikä oli riittävä. Allekirjoittaneista 45 oli sellaisia, joilla rekisterissä oleva osoite oli eri

kuin allekirjoituksessa, mutta uusi osoite Helsingissä. He olivat siis muuttaneet kaupungin sisällä. Yksi allekirjoittanut henkilö oli muuttanut pois Helsingistä. Lisäksi 20 nimeä tai osoitetta oli niin epäselvästi kirjattu, ettei sitä voitu tarkistaa tai osoite puuttui kokonaan. Nämä allekirjoitukset hylättiin. Mukaan otokseen ei tullut yhtään sellaista allekirjoitusta, josta ei olisi löytynyt henkilötietoja.

Otoksen perusteella hyväksytyjä allekirjoituksia oli 245 kpl ja hylättyjä 21 kpl. Hyväksytyjen allekirjoitusten osuus kaikista tarkistetuista allekirjoituksista on 92,1 % ja hylättyjen osuus 7,9 %.

Tämän suuruisella otoksella ja siitä saadun tuloksen perusteella manuaalisen tarkistuksen virhemarginaali on (99 %:n luottamusväliin perustuen) 4,2 %. Tämä tarkoittaa käytännössä, että käsin tarkastettavien allekirjoitusten (yht. 13 976 kpl) joukossa on 99 % todennäköisyydellä 12 579–13 166 hyväksyttävissä olevaa allekirjoitusta. Kun tämä tulos lisätään sähköisten allekirjoitusten lukumäärään (12 840), niin voidaan sanoa, että 99 %:n todennäköisyydellä hyväksyttävien allekirjoitusten määrä asettuu 25 419–26 006 väliin.

Kun vaadittavia allekirjoituksia tulee olla vähintään 22 512, näyttää erittäin todennäköiseltä, että aineisto sisältää hyväksytyin määrän allekirjoituksia.

On toki mahdollista tarkistaa kaikki käsin tehdyt allekirjoitukset, mutta se ei ole tarkoituksenmukaista, koska edellä kuvattu otantaan perustuva arvio antaa riittävän kattavan kuvan tilanteesta ja on samalla kustannustehokas keino. Jos koko aineisto tarkistettaisiin, siihen kuluisi arviolta noin 720 tuntia, mikä tarkoittaa noin 93 työpäivää, eli yhdeltä henkilöltä noin 19 työviikkoa. Laskennallinen kustannus tällaiselle työlle olisi noin 14 000–19 000 euroa.

Lisäksi on huomioitava, että tarkistuksissa ei voitu yksityiskohtaisesti perehtyä siihen, onko sama henkilö tehnyt useamman allekirjoituksen. Tähän kiinnitettiin huomiota ja sen perusteella vaikuttaa siltä, että samojen henkilöiden allekirjoituksia ei aineistossa juurikaan ole. Myöskään satunnaisotanta ei tuonut esille yhtään tällaista tapausta. Koska hyväksyttäviä allekirjoituksia on useita tuhansia enemmän kuin mitä minimivaatimus edellyttää, mahdollisten samojen henkilöiden tekemien useiden allekirjoitusten osuudella ei ole vaikutusta tässä kokonaisuudessa.

Aloitteen arvioimiseen käytetyt kaupunkisuunnittelua koskevat perusteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon ja niitä tulee edistää kaavoituksessa. Malmin lentokentän kaavarunko sekä sen mukaiset asemakaavat vastaavat valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017) painottaen erityisesti seuraavia tavoitteita:

- luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
- suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä
- merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa
- huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta
- huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta

MAL-sopimus

Lentokentän käytössä on ollut noin 130 hehtaarin alue, minkä lisäksi ilmailutoiminta rajoittaa melu- ja suoja-alueääräysten vuoksi noin 200 hehtaarin kokoisen maa-alueen käyttöä kaupungin keskeisellä rakennetulla alueella. Alueen uutta käyttöä asuntotuotantoon on suunniteltu jo vuoden 1992 yleiskaavasta lähtien. Valtion ja Helsingin seudun kuntien yhteisissä, nk. aiesopimuksissa alueen uusi käyttäminen aluerakentamiseen on ollut kirjattuna vuodesta 2000.

Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus eli MAL-sopimus solmittiin 2.6.2020 vuosiksi 2020–2031. Sopimuksen lähtökohtana on Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne 2019 -suunnitelma (MAL 2019), joka on valmisteltu yhteistyössä Helsingin seudun kuntien, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) sekä valtion ympäristö- ja liikennehallinnon toimijoiden kesken. Suunnitelma on hyväksytty vuoden 2019 aikana HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK), KUUMA-johtokunnassa sekä useimmissa seudun kunnissa. Suunnitelma sisältää lakisääteisen Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman.

MAL-suunnitelmassa määritettiin mm. Helsingin seudun asuntotuotannon tavoitetasoksi 16 500 asuntoa vuodessa vuosina 2020–2023. Helsingin osuus tästä on 6 600 asuntoa vuodessa.

Kaupunkistrategia

Malmin lentokentän alueen saaminen uuteen, pääosin asuntorakentamisen ja myös liikunta-, virkistys- ja muiden palvelujen käyttöön 25 000 uudelle asukkaalle on tärkeä kaupunkistrateginen tavoite. Kaupunkistrategian mukaisesti alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunki uudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Nimetyt kaupunki uudistusalueet ovat Malminkartano-Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Vuosaari.

AM-ohjelma

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2020 § 313 uuden asunon ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2020:n (AM-ohjelma). AM-ohjelmassa linjataan, että Helsingissä rakennetaan uudistuotantona ja käyttötarkoituksen muutoksilla vuosittain vähintään 7 000 asuntoa ja vuodesta 2023 alkaen vähintään 8 000 asuntoa. Malmin lentokentän alue on yksi keskeisimmistä aluerakentamisen kohteista. Aluerakentamisprojektien osuus asuntotuotannosta on noin puolet, joten niiden toteutumisen varmistaminen on tärkeää asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä valtion ja Helsingin kaupungin välillä solmittujen sopimusten noudattamiseksi.

Maakuntakaavat

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa lentokenttäalue on merkitty taajama-alueeksi. Vaihemaakuntakaava osoittaa alueelle myös tiivistettävän alueen kehittämisperiaatemerkinnän. Lisäksi alueeseen kohdistuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) ominaisuusmerkintä. Vaihemaakuntakaavalla on myös kumottu lentokenttäalueen ympärille merkinnällä lme-M osoitettu lentomelualue. Vaihemaakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että vaihemaakuntakaavan pääkäyttötarkoitus (taajama) sovitetaan yhteen maisema- ja kulttuuriarvojen kanssa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vaalitaan alueen ominaispiirteitä. Kaavamääräyksen mukaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ominaisuusmerkintä osoittaa arvokkaan kokonaisuuden, mutta ensisijaisen maankäyttömuodon määrittelee pääkäyttötarkoitusta osoittava aluevarausmerkintä.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan toukokuussa 2017. Maakuntahallitus päätti elokuussa 2017, että kaava tulee voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Helsingin hallinto-oikeus antoi 20.12.2018 päätöksen maakuntakaavaa koskeviin valituksiin. Hallinto-oikeus hylkäsi kaikki valitukset mukaan lukien Malmin lentokenttää koskevat valitukset. Korkein hallinto-oikeus antoi 15.5.2020 vuosikirjapäätöksensä vaihemaakuntakaavan suhteen. Pää-

töksen mukaan Helsingin hallinto-oikeuden päätös pidetään voimassa ja kaikki kaavaan liittyneet valitukset hylätään eli kaava sai lainvoiman tällä päätöksellä.

Uusimaa 2050 maakuntakaavassa Malmin lentokentän alue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, jolla yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen. Vyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Helsingin seudulla vyöhykettä tulee kehittää rakenteeltaan verkostomaisena joukkoliikennekaupunkina. Lentokentän alue on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi, jolla yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi elokuussa 2020 kaavakokouksen kolmella eri päätöksellä koskien Helsingin seudun, Itä-Uusimaan sekä Länsi-Uusimaan vaihemaakuntakaavoja, jotka yhdessä ohjaavat koko Uudenmaan maakunnan alueen maankäyttöä. Vaihemaakuntakaavat on eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta tarkoitettu korvaamaan Uudellamaalla aikaisemmin voimassa olleet maakuntakaavat. Maakuntahallitus määräsi 7.12.2020 maakuntakaavakokouksen tulevan voimaan valituksista huolimatta. Helsingin hallinto-oikeus määräsi 22.1.2021 kaavakokouksen täytäntöönpanokieltoon. 24.9.2021 hallinto-oikeus totesi, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty.

Yleiskaava

Helsinki kasvaa nopeasti ja Malmin entisen lentokentän alue on yleiskaavan suurin kokonaan uusi asuntorakentamiskohde. Koillisen Helsingin kehityksen kannalta on tärkeää, että Malmi kehittyy ja kasvaa. Seudullisesti Malmi on jäänyt jälkeen muiden aluekeskusten kehityksestä, vaikka juuri Malmilla on mahdollista toteuttaa monipuolista ja kerrostunutta kaupunkia hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Malmi on koillisen Helsingin kaupunginosakeskus ja merkittävä solmu kohta raideliikenteen verkostokaupungissa. Malmi on Itäkeskukseen vertautuva aluekeskus.

Malmin entisen lentokentän alue on tärkein vielä kokonaan rakentamatta oleva yleiskaavassa rakentamiseen osoitettu alue. Alueen rakenta-

matta jättämistä ei voida korvata muualle rakentamisella. Korkein hallinto-oikeus kumosi joitakin osia yleiskaavan hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikä lisää entisestään Malmin lentokentän alueen merkitystä kaupungin asuntorakentamisessa.

Malmin lentokentän alue suunnitellaan yleiskaavan mukaisesti noin 25 000 asukkaalle ja siellä varaudutaan noin 2000 työpaikkaan. Lentokentän käyttötarkoituksmerkintää ei ole enää alueen yleiskaavassa eikä maakuntakaavassa. Yleiskaavassa lentokentän alueelle on osoitettu rakentamista lähikeskusta C3 -merkinnällä ja asuntovaltainen alue A2 -merkinnällä. Aluetta on tarkoitus kehittää asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä lähipalveluiden käyttöön.

Tärkein julkisen liikenteen yhteys tulee olemaan Viikin-Malmin pikaraitiotie (ViiMa), joka kulkee kantakaupungista Viikin kautta entisen lentokentän alueen läpi Malmin keskustaan aina Malmin sairaalan asti. ViiMa -pikaraitiotien yleissuunnittelu on vuoden 2022 talousarvioehdotuksen investointiohjelmassa ajoitettu 2030 -luvun alkuun. Yleiskaavan mukaisesti varaudutaan myös poikittaiseen Raide-Jokeri 2 -yhteyteen sekä pikaraitiotien ulottamiseen Jakomäen kautta Vantaan suuntaan.

Helsingin yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.10.2016 § 272 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi 8.11.2018. Korkein hallinto-oikeus (KHO) on kumonnut päätöksellään Helsingin yleiskaavan Malmin lentokenttää koskevat valitukset. Päätöksessään KHO on linjannut, että yleiskaavassa on tulkittu maakuntakaavaa oikein eli alueen käyttötarkoitus on muuttunut liikennealueesta taajamatoimintojen alueeksi, sillä valtio on tehnyt päätöksen lentotoiminnan lakkauttamisesta. Lisäksi KHO on linjannut, että maakuntakaavan kulttuuriympäristön vaalimista koskeva ominaisuusmerkintä ei edellytä lentoaseman alueen jättämistä kokonaan rakentamisesta vapaaksi. Alueen keskeisten ja luonteenomaisten kulttuurihistoriallisten piirteiden säilyminen voidaan riittävästi varmistaa yleiskaavan pohjalta laadittavassa jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa.

Malmin lentoaseman kaavarunko

Malmin lentokentän alueelle on laadittu kaavarunko, joka on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 29.11.2016 § 439, joka on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi ohjeellinen maankäyttösuunnitelma. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 11.12.2018 § 648 kaavarungon tarkistuksen, joka koskee alueen eteläosaa, Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden asemakaava-alueita.

Kaavarungon mukaisesti alueen rakennusoikeustavoite on 1 350 000 kerrosneliömetriä (kem2), joista asuntorakentamista 1 100 000 kem2 ja toimitilarakentamista 250 000 kem2.

Kaavarungon mukaisesti Malmin lentokentän alueelle rakennetaan kaksi suurta koulua. Toista koulua suunnitellaan Lentoasemankorttelien asemakaava-alueelle Lentoasemanpuiston laidalle. Alueilla varaudutaan tarvittavien päiväkotien rakentamiseen. Tavoitteena on, että alueelle tulee hyvät kaupalliset palvelut. Malmin kehittyvä asemakeskusta puolestaan palvelee kaupallisten ja julkisten palvelujen osalta koko Koillis-Helsinkiä. Malmin keskustan ja lentokenttäalueen vahva rinnakkain tapahtuva kehittyminen takaa yhdessä koko Malmin kannalta hyvän lopputuloksen.

Asemakaavat

Malmin entisen lentokentän alueen asemakaavat laaditaan vaiheittain noudattaen yleiskaavan ja kaavarungon periaatteita. Alueella on kolme yleiskaavan mukaista lainvoimaista asemakaavaa: Malmin lentoaseman rakennukset (asemakaavan muutos nro 12450, lainvoimainen 14.11.2019), Tattarisillan eritasoliittymä (asemakaavan muutos nro 12480, lainvoimainen 8.1.2019) ja Fallkullan tila (asemakaavan muutos nro 12479, lainvoimainen 12.3.2019.)

Malmin lentoaseman rakennukset on suojeltu asemakaavalla. Lentokentän arvokkaat rakennukset tulevat säilymään ja kaavassa rakennukset on osoitettu toimitilakäyttöön. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen käyttö. Asemakaavan mukaisesti rakennuksiin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto-, opetus-, varasto-, ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja.

Fallkullan tila on asemakaavassa osoitettu puistoksi, lähivirkistysalueeksi ja kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaksi viljelyalueeksi. Kaavaratkaisussa varaudutaan Malmin lentokentän alueen rakentamiseen ja uuden rakenteen vaatiman palveluverkon toteuttamiseen sekä alueen nykyisten toimintojen jatkumiseen alueella. Alueelle on suunniteltu nykyisten toimintojen lisäksi uusi koulu ja päiväkotikoti sekä nykyisen päiväkodin laajennus, liikuntapuisto ja leikkikenttä. Lisäksi kaava-alueelle on suunniteltu asuinkerrostalo ja palvelurakennus sekä kaksi pientä huoltorakennusta.

Tattarisillan eritasoliittymän asemakaavan muutos koskee alueita Lahdenväylällä ja Porvoonväylällä Kehä 1:n liittymästä koilliseen sekä alueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla. Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen. Tattarisillan nimeksi on muutettu Ilmasilta ja Tattarisillantien nimeksi Ilmasillantie. Ilmasillan poikki on suunnitteilla säteittäinen pikaraitiotieyhteys Helsingin kes-

kustasta (Viikin-Malmin pikaraitiotie) ja poikittainen runkolinja Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.3.2021 Nallenrinteen asemakaavamuutoksen § 79 ja Lentoasemankortteleiden asemakaavamuutoksen § 80. Kaavoista on valitettu ja ne ovat hallinto-oikeuden käsittelyssä. Nallenrinteen kaavaratkaisu mahdollistaa asuinalueen rakentamisen lähipalveluineen ja puistoalueineen noin 2 800 asukkaalle entisen lentokenttäalueen eteläosaan Tattariharjuntien varrelle. Lentoasemankortteleiden kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen lähipalveluineen ja puistoalueineen noin 2200 asukkaalle. Lentoasemankortteleiden alueelle on osoitettu kaavassa myös pelastusasema, koulu ja päiväkotit sekä koko alueen keskeisin viheralue, Lentoasemanpuisto.

Seuraavat asemakaavoitettavat alueet sijoittuvat Viikin-Malmin pikaraitiotien suunnitellun linjauksen varrelle ja kytkevät entisen lentokentän alueen Malmin keskustaan. Alueella on vireillä Pikitehtaankortteleiden ja Sunnuntaikortteleiden asemakaavahankkeet. Malmin entisen lentokentän keskustan käsittävä asemakaavanmuutos, Kiitotienkorttelit, tulee vireille vuoden 2022 alussa.

Vuorovaikutus ja kaupunkilaisten mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin

Kaavojen ja suunnitelmien valmistelussa on noudatettu maankäyttö- ja rakennuslakia ja -asetusta. Vuorovaikutus on ollut riittävää ja osallisille on tarjottu useita tilaisuuksia ja keinoja osallistua suunnitteluun.

Alueen investointiohjelma ja kaupunkitaloudelliset vaikutukset

Kaupunki on investointiohjelmissaan varautunut Malmin entisen lentokentän alueen rakentamisen käynnistämiseen 2020-luvun alussa. Kaupunginvaltuusto on vuosien 2020 ja 2021 talousarvioiden investointiohjelmissa varannut investointimäärärahaa Malmin lentokentän alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta-aluerakentamista varten. Vuoden 2020 talousarviossa investointimäärärahaa varattiin 125 200 000 euroa ajalle 2020–2029 ja vuoden 2021 talousarviossa 173 800 000 euroa ajalle 2021–2030. Talonrakentamisen investointiohjelmissa on ensimmäisille kaava-alueille varattu investointimäärärahaa yhteensä 64 600 000 euroa vuosille 2022–2031 kahden koulun, kahden päiväkodin ja pelastusaseman rakentamiseen sekä vanhojen lentoasemarakennusten teknisiin korjauksiin. Vuoden 2022 talousarvioehdotuksen investointimäärärahoista päätetään kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2021.

Malmin lentokentän rakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Kaavarunkoalueen esi-, katu- ja puistorakentamisen sekä palvelurakennusten budjettirahoitteisten investointikustannusten on arvioitu olevan suuruusluokkaa 500 000 000 euroa. Kau-

pungin aluerakentamisprojektitoiminnasta saaman 40-vuotisen kokemuspohjan perusteella yksi kaupungin budjettivaroilla investoima euro käynnistää 4–8 euron edestä yksityisiä investointeja, riippuen alueiden erilaisista ominaisuuksista, lähtötilanteesta ja tavoitteista. Malmi entisen lentokentän alueen rakentamisessa yksityisten investointien osuus on suuruusluokkaa 3 miljardia euroa, jos oletetaan maltillisesti, että yhdellä kaupungin budjettivarin investoimalla eurolla alueelle saadaan liikkeelle kuuden euron edestä yksityisiä investointeja.

Vaihtoehtoiset suunnitelmat ja korvaavat kentät

Aloitteessa ja julkisuudessa on esitetty vaihtoehtoa, jossa lentotoiminta voisi säilyä uuden kaupunkirakenteen keskellä, kun kiitoteistä säilytettäisiin yksi ja uudet asuinkorttelit sijoittuisivat kentän reunalle. Tätäkin vaihtoehtoa on tutkittu Malmin lentokentän alueen kaavarunkotyön yhteydessä. Toimintojen yhdistäminen on osoittautunut käytännössä mahdottomaksi etupäässä meluhaittojen ja onnettomuusriskien vuoksi. Lentotoiminnan vaatimat turvaetäisyydet ovat huomattavat ja toisaalta maankäyttö- ja rakennuslaki asettaa tiukat normit terveelliselle ja turvalliselle asumisen ympäristölle.

Liikenne- ja viestintäministeriö on myöntänyt avustuksia lentoasemien- ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin. Tukea on myönnetty Nummelan, Hyvinkään, Pyhtään ja Lahti-Vesivehmaan lentokenttien investointeihin. Avustuspäätöksillä on huomioitu eduskunnan 4.4.2018 antama lausuma koskien toimenpiteitä Malmin lentokentän korvaavien lentopaikkatoimintojen turvaamiseksi. Useat Malmilla toimineet tahot ovat jo siirtyneet muille kentille.

Malmin lentokenttää koskevia päätöksiä

Helsingin kaupunginhallituksen päätös 10.5.1935 luovuttaa korvauksetta valtion käyttöön noin 55 hehtaaria Tattarisuon viljelysalueesta käytettäväksi ilmailukäyttöön, ensi sijassa posti- ja siviili-ilmailukäyttöön, niin pitkäksi aikaa kuin valtio katsoo sen tarpeelliseksi ja sitä käytetään mainittuun tarkoitukseen, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin 99 vuodeksi eli 10.5.2034 saakka. Malmin lentokenttä valmistui toimintakuntoon joulukuussa 1936 ja lentokenttä vihittiin virallisesti käyttöön 15.5.1938.

Helsingin kaupunginhallituksen päätös 17.7.1939 antaa valtiolle käyttöön noin 66,5 hehtaarin alueen. Lentokentän pohjoispuolelta Puistolasta annettiin 0,27 hehtaarin kokoinen alue radiosuuntimen sijoituspaikaksi 15.11.1948 tehdyllä sopimuksella. Lentokentän aluetta laajennettiin vielä 4,4 hehtaaria 19.11.1951 tehdyllä sopimuksella. Viimeisin sopimus on tehty 21.12.1995, jossa sovittiin alueista, joita ilmailulaitos (Finavia Oyj) sai luovuttaa 20 vuodeksi ilman erillistä lupaa kolmannelle

ilmailuun liittyvään käyttöön ja alueista, jotka voitiin luovuttaa rakennettaviksi. Kaupungin korvausvelvollisuus ilmailulaitoksen vuokralaisille rakennuksista yms. lakkasi 1.1.2010. Vuoden 1995 sopimuksen yhteydessä tehtiin aluevaihto, jossa lentokentän päärakennuksen ja hangaarin maa-alueet jäivät valtiolle ja kaupunki sai Falkullan maa-alueita.

Vuonna 1946 Malmi liitettiin Helsinkiin suuressa alueliitoksessa.

Helsingin lentoasema otettiin väliaikaisesti käyttöön Helsingin olympialaisten ajaksi kesällä 1952. Kisojen tilausliikenne ohjattiin vielä keskeiselle kentälle Aeron (Finnair) toimiessa Malmilta käsin. Uuden lentoaseman avajaisia vietettiin 10.7.1952.

Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 21.12.1960 laatia koillisiin kaupunginosiin asemakaava. Malmin lentokentän sisältävä asemakaava vahvistettiin 21.4.1964. Yleiskaava 1960:ssa kenttäalue on varattu lentoliikenteelle. 1960- ja 70-lukujen vaihteessa määriteltiin, että esikaupunkialueista tehokkaimmin rakennettaisiin Malmi ja Itäkeskus. 1970- ja 1980-luvuilla Malmin aluekeskus oli tärkein kohde kaavoituksessa ja rakentamisessa. Lentokenttä jäi syrjään suunnittelun painopistealueista.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 28.2.1985 lisätä kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan Malmin lentokenttäalueen yleiskaavoittamisen asunto- ja virkistystarkoituksiin siten, että työ suoritettaisiin vuosien 1986–1987 aikana. Lautakunta hyväksyi 13.1.1986 viraston toimintasuunnitelmaan lentokenttäalueen suunnittelutyön. 1980-luvulla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kenttäalueen kaavoittamisesta asunto- ja virkistyskäyttöön. Alueelle laadittiin suunnitelmia osayleiskaavan pohjaksi.

Valtioneuvoston periaatepäätös 11.7.1985 pääkaupunkiseudun erityisongelmien toimenpideohjelmaksi. Tähän liittyen selvitettiin Malmin lentokentän tulevaan käyttöä ja käyttösovimusten lyhentämistä.

Kaupunginvaltuuston päätös 9.12.1992 hyväksyä yleiskaava 1992. Kaavassa lentokenttä on osoitettu merkinnällä L(A) liikennealueeksi, joka muutetaan asuntoalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.

Valtioneuvoston päätös 11.5.2000 yhteistoiminta-asiakirjasta valtion, pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien välillä, jossa valtio ilmoitti olevansa valmis luopumaan Malmin lentokentän vuoteen 2034 ulottuvasta maanvuokra-oikeudestaan 1.1.2006 alkaen, mikäli Helsingin kaupunki kaavoittaa vapautuvat alueet pääosin asutokäyttöön ja sovitaan korvauksista sekä Malmin kenttää korvaavista järjestelyistä. Valtio ei luopunut kentän käytöstä sovittuun päivämäärään mennessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.11.2003 yleiskaava 2002:n, joka tuli osittain voimaan 23.12.2004, 18.11.2005 ja 19.1.2007. Lentokentän alue oli yleiskaavaehdotuksessa merkitty asumiseen, mutta kaavasta tehdyn valituksen johdosta alue poistettiin siitä.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 14.12.2004 hyväksyä Uudenmaan maakuntakaavan, jonka ympäristöministeriö vahvisti 8.11.2006. Kaavassa Malmin lentokentän alue on liikennealuetta, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 20.3.2013 hyväksyä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, jossa alue on taajamatoimintojen aluetta ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue (RKY 2009). Ympäristöministeriö vahvisti kaavan 30.10.2014 ja se tuli lainvoimaiseksi KHO:n päätöksellä 29.4.2016.

Valtioneuvoston kehyspäätös 26.3.2014, jossa hallitus totesi, että asuntorakentamisen edellytysten parantamiseksi Helsingin seudulla valtio vetäytyy toimintoihinsa Helsinki-Malmin lentoasemalta siten, että alue on mahdollista ottaa asuin käyttöön viimeistään 2020-luvun alussa.

Valtioneuvoston periaatepäätös 20.11.2014 valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä sopimuksesta suurten liikenteen infrahankkeiden tukemisesta ja asuntotuotannon edistämisestä. Syksyllä 2014 tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Kaupunginhallitus päätti 6.10.2014 § 1012 hyväksyä ehdotetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen sopimuksen.

Kaupunginvaltuuston päätös 26.11.2014 § 365 ostaa Finavia Oyj:n ja Senaatti-kiinteistöjen Malmin lentoasemalla omistamien kiinteistöt ja rakennukset sekä käyttöoikeussopimusten päättäminen.

Kaupunginvaltuuston päätös 30.3.2016 § 87 kunnan asukkaan aloitteesta Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Valtuusto päätti, että aloite ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin ja katsottiin aloite siten loppuun käsitellyksi. Kunnan asukkaan aloitteen oli allekirjoittanut yli 2 % Helsingissä asuvista täysi-ikäisistä äänioikeutetuista asukkaista. Asian käsittelyn yhteydessä tehtiin ehdotus, että kaupunki järjestää Malmin lentokentän tulevaisuudesta kunnallisen neuvonantavan kansanäänestyksen, jossa äänestäjät saavat valita kentästä luopumisen ja kentän säilyttämisen välillä. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt ehdotusta.

Kaupunginvaltuusto päätös 26.10.2016 § 276 hyväksyä Helsingin uusi yleiskaava. Yleiskaavassa lentokentän alue on asuntovaltaista aluetta

(A2) ja lähikeskusta (C3). Yleiskaavan tavoitteena on, että alue kytke-
tään pikaraitiotiellä Helsingin ja seudun joukkoliikenteen runkoverk-
koon. Yleiskaavan käsittelyn yhteydessä äänestettiin kaavan palautta-
misesta valmisteluun Malmin lentokentän osalta. Palautusesitys ei
saanut riittävää kannatusta ja hävisi äänin 22–56. Korkein hallinto-
oikeus hylkäsi valitukset Malmin lentokentän osalta päätöksellään
5.12.2018.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín päätös 28.11.2016 Helsinki-Malmin
lentoaseman toiminnan päättymisestä 2016. Finavia lopetti toiminnan
Malmin lentokentällä 31.12.2016.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 8.12.2015 § 387 hyväksyä
Malmin lentokentän alueen kaavarunko jatkossa laadittavien asema-
kaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi.
Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.12.2016 § 439 hyväksyä
1.12.2015 päivätyn ja 29.11.2016 muutetun Malmin lentokentän alueen
kaavarunko jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutos-
ten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaavarungon valmistelussa on
painotettu valtakunnallisissa alueiden käyttötavoitteissa esitettyjä ta-
voitteita riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntaraken-
teen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantami-
sen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säily-
misnäkökulman kannalta.

Kiinteistölautakunnan päätös 1.12.2016 § 487 vuokrata Malmin lento-
kenttä ry:lle noin 39,3 ha alue valvomattoman lentopaikan pitämistä
varten 1 kk irtisanomisajoin kuitenkin kauintaan 31.12.2019 saakka.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín päätös 28.11.2016 Helsinki-Malmin
lentoaseman toiminnan päättymisestä. Finavia lopetti toiminnan Malmin
lentokentällä 31.12.2016.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 4. vaihemaakun-
takaavan. Kaavassa Malmin lentokenttäalue on merkitty taajama-
alueeksi. Maakuntahallitus päätti 21.8.2017, että kaava tulee voimaan
ennen kuin se saa lainvoiman. Kaava on saanut lainvoiman 15.5.2020.

Kaupunginhallituksen päätös 5.2.2018 § 80 antaa lausunto Uuden-
maan ELY-keskukselle Malmin lentokentän rakennussuojelulain mu-
kaisesta suojeluesityksestä. Uudenmaan ELY-keskuksen päätös
26.6.2019, jossa todetaan, että Malmin lentoaseman suojelu on mah-
dollista, riittävää ja tarkoituksenmukaista asemakaavoituksen keinoin.
ELY-keskus totesi, että Malmin lentoaseman suojelu tullaan ratkaise-
maan rakennusperintölain 2.2 §:n mukaisesti asemakaavoituksella
maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella tavalla.

Eduskunta hylkäsi 4.4.2018 Lex Malmi -kansalaisaloitteen. Kansalaisaloitteessa ehdotettiin lain säätämistä Helsinki-Malmi lentopaikan säilyttämiseksi ilmailukäytössä, oheistoiminnan kehittämiseksi sekä lentopaikan kulttuuriympäristöarvojen säilyttämiseksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 7.11.2018 § 350 hyväksyä Tattariharjun eritasoliittymän asemakaavan ja asemakaavan muutoksen. Kaava on tullut lainvoimaiseksi 8.1.2019.

Kaupunginvaltuuston päätös 28.11.2018 § 394 valtuutettu Sampo Terhon aloitteesta kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä. Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi. Asian käsittelyssä esitettiin asian palauttamista valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin lentokentän alueen säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanon, kunnes äänestys on järjestetty. Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 53–28.

Kaupunkiympäristön toimialan tontit -yksikön päällikön viranhaltijapäätös 5.12.2018 § 65 irtisanoa Malmin lentokenttäyhdistys ry:n vuokrasopimus. Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 20.8.2019 § 375 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi tehdyt valitukset päätöksellään 17.3.2021. Korkein hallinto-oikeus jätti tutkimatta Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemän valituslupahakemuksen päätöksellään 29.9.2021. Hallinto-oikeuden päätös on siten lainvoimainen. Malmin lentokenttäyhdistys ry haastoi kaupungin vastaajaksi käräjäoikeuteen vaatien mm. maanvuokrasopimuksen vuokra-ajan jatkamista. Helsingin käräjäoikeus hylkäsi Malmin lentokenttäyhdistys ry:n vaatimukset tuomiollaan 23.12.2020. Käräjäoikeuden tuomion perusteella alueella suoritettiin häätö ja Malmin lentokenttäyhdistys ry:n hallitsema alue luovutettiin kaupungin vaapaaseen hallintaan. Asia on vireillä hovioikeudessa. Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Kaupunginvaltuuston päätös 16.1.2019 § 11 hyväksyä Malmin lentoaseman rakennusten asemakaavan muutos ja § 12 Fallkullan tilan asemakaavan muutos. Lentoaseman kortteleiden kaava tuli lainvoimaiseksi 14.11.2019 ja Fallkullan tilan kaava 12.3.2019.

Kaupunginvaltuuston päätös 29.11.2019 § 340 varata talousarvion 2020 investointiohjelmassa investointimäärärahoja Malmin lentokentän alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta- aluerakentamista varten 125 200 000 euroa ajalle 2020–2029.

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit - palvelun yritystonttitiimin päällikön viranhaltijapäätös 31.12.2019 § 140

Malmin entisen lentokentän alueen yksittäisten maanvuokrasopimusten irtisanominen (vuokralaisina AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, yksityishenkilö, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja Painepesupalvelu Oy Finland), Kanair Malmi Oy, Cut Oy ja Suomen Kuumailmapallokerho ry). Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 10.11.2020 § 671 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Osa vuokralaisista valitti hallinto-oikeuteen. Asian käsittely hallinto-oikeudessa on rauennut hallinto-oikeuden 27.9.2021 tekemällä päätöksellä, koska suurin osa valittajista peruutti valituksensa hallinto-oikeuteen osana käräjäoikeudessa vahvistettuja sovintoja. Hallinto-oikeudessa vireillä vielä seuraavien vuokralaisten: Konekorhonen Oy ja Helitech Oy valitukset sekä Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemä valitus.

Käräjäoikeudessa on käsitelty seuraavien edellä mainittujen vuokralaisten sopimusten irtisanomista koskevia asioita: AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, yksityishenkilö, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja painepesupalvelu Oy Finland) ja Kanair Malmi Oy. Käräjäoikeus vahvisti 21.6.2021 ja 19.8.2021 sovintoratkaisut kaupungin ja kaikkien muiden vuokralaisten paitsi Konekorhonen Oy:n ja Helitech Oy:n välille. Tehdyissä sovintosopimuksissa maanvuokrasopimukset on vahvistettu päättyneiksi sopimuksissa sovittuihin päivämääriin ja edellä mainitut vuokralaiset ovat sitoutuneet luopumaan kaikista jatko vaatimuksistaan ja kanneperusteistaan kaupunkia kohtaan. Helitech Oy:n ja Konekorhonen Oy:n osalta Helsingin käräjäoikeus on antanut tuomion 29.9.2021, jonka mukaan maanvuokrasopimukset on vahvistettu päättyneiksi. Helitech Oy ja Konekorhonen Oy ovat tuomion perustelujen mukaan myöntäneet mm. kaupungin vaatimuksen sopimuksen päättämisestä oikeaksi. Helitech Oy:n ja Konekorhonen Oy:n tuomiot ovat lainvoimaiset.

Liikenne- ja viestintäministeriön päätös 16.6.2020 myöntää avustuksia lentoasemien- ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin vuodelle 2020. Yleisilmailulentoaikoja tuettiin yhteensä 2 miljoonalla eurolla. Tukea myönnettiin Nummelan, Hyvinkään, Pyhtään ja Lahti-Vesivehmaan lentokenttien investointeihin. Päätöksellä huomioitiin eduskunnan 4.4.2018 antama lausuma koskien toimenpiteitä Malmin lentokentän korvaavien lentopaikka-toimintojen turvaamiseksi.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 25.8.2020 Uusimaa 2050 kaavakokonaisuudesta, jossa Malmin lentokentän alue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi. Maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Maakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen. Alueen maankäyttöä ja tarkempaa suunnittelua ohjaa yleiskaava 2016.

Kaupunginhallituksen päätös 21.9.2020 § 576 hyväksyä Helsingin seudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen eli MAL-sopimuksen 2020–2031, jossa määritettiin Helsingin seudun asuntotuotannon tavoitetasoksi 16 500 asuntoa vuodessa vuosina 2020–2023. Helsingin osuus tästä on 6 600 asuntoa vuodessa.

Kaupunginvaltuuston päätös 11.11.2020 § 313 hyväksyä Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2020 (AM-ohjelma): Helsingissä rakennetaan uudistuotantona ja käyttötarkoituksen muutoksilla vuosittain vähintään 7 000 asuntoa ja vuodesta 2023 alkaen vähintään 8 000 asuntoa. Malmin lentokentän alue on yksi keskeisimmistä aluerakentamisenkohteista.

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit palvelun tontit -yksikön päällikön viranhaltijapäätös 25.11.2020 § 333 irtisanoa Malmin entisen lentoaseman alueen maanvuokralaisten maanvuokrasopimukset (vuokralaisina RL-Trading Oy, AR-Flight Oy, Heli-tech Oy, HF Helicopters Oy, Suomen Ilmailuliitto ry). Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 24.8.2021 § 387 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Osa vuokralaisista on jo poistunut alueelta.

Kaupunginvaltuuston päätös 9.12.2020 § 352 varata talousarvion 2021 investointiohjelmassa investointimäärärahoja Malmin lentokentän alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta- aluerakentamista varten 173 800 000 euroa ajalle 2021–2030.

Kaupunginhallitus päätti 8.2.2021 § 114 Nallenrinteen kaava-alueen asuintonttien ensimmäisistä tontinvarauksista.

Ympäristöministeriö hylkäsi päätöksellään 10.3.2021 valitukset, jotka on tehty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä. Malmin lentoaseman ystävät ry:n ja Museoviraston tekemät valitukset koskivat Malmin lentoaseman alueen suojelua. Valitukset hylättiin, koska ministeriö katsoo, ettei ELY-keskuksen päätös ole lainvastainen. Lentoaseman terminaalirakennus ja hangaari on suojeltu asemakaavalla.

Kaupunginvaltuuston päätös 31.3.2021 § 79 hyväksyä Nallenrinteen asemakaavanmuutos.

Kunnallista neuvoo-antavaa kansanäänestystä koskevat säännökset

Kunnallisesta neuvoo-antavasta kansanäänestyksestä on säädetty kuntalain (410/2015) 24 ja 25 §:ssä. Valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoo-antava.

Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia on pyritty lisäämällä sellaisella suoran kansanvallan sovellutuksella, joka on sopusoinnussa edustuksellisen demokratian kanssa. Valtuustossa tehtävien päätösten tueksi voidaan järjestää neuvoa-antava kunnallinen kansanäänestys.

Kuntalain mukaan kunta voi järjestää kansanäänestyksen mistä tahansa kunnalle kuuluvasta asiasta mutta kansanäänestyksen järjestäminen pienestä asiasta ei tule käytännössä kysymykseen. Kuntalaissa korostetaan valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta. Valtuusto tekee päätökset kaikissa laissa mainituissa kunnan kannalta tärkeissä asioissa. Helsingissä valtuuston päätösvalta on tarkemmin määrätty hallintosäännön 7 luvussa. Lähtökohtana on, että valtuusto päättää merkittävistä, periaatteellisista ja taloudellisesti laajakantoisista asioista.

Kansanäänestykseen nostettava asia voi lähtökohtaisesti olla valtuuston toimivaltaan kuuluva erityisen merkittävä, erityisen periaatteellinen tai taloudellisesti erityisen laajakantoinen asia.

Kunnallisia kansanäänestyksiä on järjestetty 63, siitä lähtien kuin äänestysmahdollisuus lisättiin lakiin vuonna 1990. Äänestyksistä 58 on koskenut kuntaliitoksia. Kuntaliitosta voidaan pitää malliesimerkinä asiasta, joka on erittäin merkittävä ja laajakantoinen ja koskettaa kaikkia kuntalaisia. On näin sopiva kunnallisen kansanäänestyksen kohteeksi.

Kunnallinen kansanäänestys on järjestetty kunnissa, joissa on ollut alle 50.000 asukasta (äänioikeutettuja vielä selvästi vähemmän), suurimpana Mikkelin kaupunki vuonna 1998.

Tarkemmat säännökset kansanäänestyksestä ovat laissa menettelystä neuvoa-antavista kunnallisista kansanäänestyksistä (656/1990). Tätä menettelylakia on muutettu ja muutos tulee voimaan 1.3.2022. Muutoksen myötä kansanäänestys voidaan järjestää myös kuntavaalien yhteydessä ja valtuusto voi päättää, että äänestys toimitetaan pelkästään kirjeäänestyksenä.

Tähän mennessä toimitetuissa kunnallisissa kansanäänestyksissä kirjeäänestystä on käyttänyt keskimäärin 80 prosenttia kaikista äänestäneistä.

Kansanäänestyksen järjestäminen on menettelylain voimassa olevien, 1.3.2022 voimaan tulevien säännösten ja Helsingin kaupungin koon vuoksi sängen raskas prosessi. Se vertautuu kuntavaalien järjestämiseen. Vaaleista juuri kuntavaaleissa kunnan oma vastuu järjestelyistä

ja päätöksistä on suurin. Yksittäisen kunnan kansanäänestyksessä, jossa valtiollisilta vaaliviranomaisilta ei tule lainkaan apua tai rahoitusta, tämä korostuu entisestään, joten työtä ja kustannuksia tulee todennäköisesti kuntavaaleja enemmän.

Kuntavaalien järjestelyt on käynnistettävä Helsingissä, yli 500 000 äänioikeutetun ja 165 äänestyspaikan vuoksi, noin puoli vuotta ennen vaalipäivää. Kansanäänestyksen järjestäminen ei poikkea tästä. Äänioikeusrekisterin perustaminen, kirjeäänestysasiakirjojen laatiminen, painattaminen ja lähettäminen, äänestyspaikkojen järjestäminen, vaali- ja laskentahenkilöstön rekrytoiminen (n.500-1000 henkilöä) sekä äänestyslautakuntien täyttäminen (n.1000-2000 henkilöä) edellyttää valmisteluja ja valtuuston äänestyspäätös tulisi tehdä noin puoli vuotta ennen äänestyspäivää.

Kunnallisen kansanäänestyksen ennakoäänestyksen (kirjeäänestys) päättymisajankohdasta johtuen kansanäänestykseen liittyy kunnissa, joissa on paljon äänioikeutettuja, vakava äänenkäytön kirjaamiseen vaikuttava ongelma, joka jättää mahdolliseksi äänenkäytön sekä kirjeäänestyksessä että äänestyspäivän äänestyksessä, mikä puolestaan vaikuttaa äänestyksen tuloksen luotettavuuteen. Huoli tästä on saatettu oikeusministeriön vaaliyksikön tietoon ja 1.3.2022 voimaan tuleva muutos parantaa jonkin verran tilannetta.

Vaalilain 188 §:ssä säädetään vaaleihin liittyvästä kustannusten jaosta. Kansanäänestyksessä kaikki kustannukset suoritetaan kunnan varoista. Kuntavaalien kustannukset Helsingissä ovat karkeasti arvioiden noin 3,5 miljoonaa euroa. Kunnallisen kansanäänestyksen kustannukset voivat olla vielä tätäkin suuremmat, koska kunnan kustannettavaksi tulevat kuntavaalien muiden kulujen lisäksi kuntavaaleissa oikeusministeriön maksamat erinäiset kustannukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttä

Oheismateriaali

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokenttä, liite, sähköinen osallistujaluettelo
2 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänes-

- 3 tys, liite käsin allekirjoitettu 1
Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 2
- 4 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 3
- 5 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 4
- 6 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 5
- 7 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 6
- 8 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 7
- 9 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 8
- 10 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 9
- 11 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 10
- 12 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 11
- 13 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 12
- 14 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite äänten keräyspaikat ja yhteenveto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 874

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.11.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.11.2021

Asia/6

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 895

V 8.12.2021, Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi esityslistan liitteenä olevan selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus sekä asianomaiset lauta- ja johtokunnat antoivat toukokuussa lausunnot tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä toimenpidesuosituksista ja -kehotuksista. Näissä lausunnoissa esitettiin, mihin toimenpiteisiin kaupunginkanslian, toimialojen, pelastuslaitoksen ja liikelaitosten oli tarkoitus ryhtyä arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.6.2021 tarkastuslautakunnan ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot sekä kehotti kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä,

29.11.2021

Asia/7

mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat tahot ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Toimenpiteet, joihin kaupunginkanslia, toimialat, pelastuslaitos ja liikelaitokset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen esitettyjen toimenpidesuosittelujen ja -kehotusten johdosta, on koottu liitteenä olevaan selvitykseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Oheismateriaali

1 Arviointikertomus 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Pelastuslaitos
Liikelaitokset
Kaupunginkanslia
Tarkastusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 871

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.11.2021

Käsittely

22.11.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

24.05.2021 Ehdotuksen mukaan

17.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 23.06.2021 § 210

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- 1 merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot,
- 2 kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta,
- 3 merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen 2020,
- 4 hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen ja
- 5 myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2020 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

Käsittely

23.06.2021 Ehdotuksen mukaan

29.11.2021

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi menettelyn, että esityslistan asioiden 3 ja 4 kohdalla keskustelu käydään yhdessä. Keskustelun kuluessa on tehtävä molempia asioita koskevat ehdotukset.

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545

minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580

Tarkastuslautakunta 01.06.2021 § 52

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että tämä päättäisi:

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot,
- kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta,
- merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen 2020,
- hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen ja
- myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2020 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

13.04.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

06.04.2021 Ehdotuksen mukaan

12.05.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja

Timo Terävä

29.11.2021

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580
arto.ahlqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.05.2021 § 280

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sitovien toiminnan tavoitteiden arvioinnista (sivut 15–17) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- selkeyttää talousarviossa asiakaspalautteen vastaamisen tavoiteajan mittaria, jotta sen toteutumisen tulkinta on yksiselitteinen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että asiakaspalautteeseen vastaamisen tavoiteajan mittarin ilmaisusta oli talousarviokirjauksessa jäänyt pois ”keskimäärin” –sana. Tavoite vastata palautteeseen keskimäärin viidessä arkipäivässä mukailee koko kaupungin tasolla palautteiden vastaamiselle annettua tavoitetta. Kaupunkiympäristön toimiala vastaanottaa palautejärjestelmän kautta lähetetyistä palautteista noin 60 prosenttia, yli 40 000 kappaletta. Päivittäinen palautemäärä vaihtelee sesonkiluonteisesti noin välillä 100 - 700. Suuren määrän ja vaihteluvälin näkökulmastakin vastaamisajan seuranta keskiarvoisena on mielekästä.

Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke (sivut 25–27) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden toteutussuunnitelmat ovat riittävän pitkälle vietyjä ja korkealaatuisia, ja että niistä laaditaan mahdollisimman luotettava kustannusarvio. Lisäksi on varmistettava urakoitsijan sitoutuminen hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että jatkossa pyritään varmistamaan, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden valmisteluvaiheessa tutkimukset, purut ja mallikorjaukset on toteutettu kohteen ominaispiirteet huomioon ottaen mahdollisimman kattavasti hankkeen kustannusriskien hallitsemiseksi. Kehitetään korjaushankkeiden kustannusriskien hallintaa esimerkiksi suorittamalla toteutusvaiheessa ensin osaurakkana purku-urakka sekä päivittämällä toteutus suunnitelmat purkujen yhteydessä tehtyjen havaintojen ja tutkimustulosten perusteella. Menettely soveltuu hankkeisiin, joissa toteutusaikataulu voi joustaa. Lisäksi kehitetään toteutustapoja esimerkiksi mahdollistamalla päätoteuttajan varhainen osallistaminen, jotta myös päätoteuttajan osaamista voidaan hyödyntää ennen lopullisten suunnitteluratkaisujen päättämistä sekä kehitetään sopimusmalleja urakoitsijan sitouttamiseksi hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen esimerkiksi hyödyntämällä kannustimia ja sanktioita sopivassa suhteessa.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen asuinalueiden eriytymisen ehkäisystä (s. 29–32) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- kokeilla merkittävimpiin ARA-vuokrateskittymiin kuuluvien yksittäisten talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi ja valtion korkotuen päätyttyä harkita yksittäisten talojen peruskorjaamista omistustaloiksi, jotta asuntojen hallintamuotojakauma vastaisi asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteita kaikilla alueilla.
- hyödyntää raidehankkeiden myötä parantuvaa alueiden saavutettavuutta täydennysrakentamalla ja palveluita kehittämällä
- määritellä selkeät vastuut ja menettelytavat lähijunaliikenteen asemanseutujen ja ostoskeskusten yhteiselle hallinnoinnille varsinkin tilanteissa, joissa eri tahojen omistus hankaloittaa kehittämistä

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tarkastuslautakunnan huomioihin liittyen on kaupunkiympäristön toimialalla otettu käyttöön lukuisia segregaatien ehkäisemiseen tähtääviä keinoja. Niihin on sitouduttu pitkäkestoisesti.

Kaupunki ehkäisee segregaatia luovuttamalla tontteja AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti ja maapoliittisten toimenpiteiden avulla mm. täydennysrakentamista edistämällä. Täydennysrakentaminen suuntaa heikomman arvostuksen alueille investointeja, millä on todettu Helsingissä olevan alueiden statusta ja arvoa nostavaa vaikutusta.

Ostoskeskusten kehittäminen on keskitetty maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun kiinteistökehitys-tiimille. Tämän myötä on odotet-

tavissa, että ostoskeskusten uudistamiseen saadaan riittävästi asiantuntemusta ja lisää kehittämisresursseja, jotta monimutkaisten hallintasuhteiden lukkiuttamisessa kehittämissankkeissa ostoskeskusten uudistamiseen tähtäviä prosesseja voidaan tukea ja edistää nykyistä tehokkaammin.

ARA-vuokrakeskittymien osalta erityisesti kaupunki uudistuksen keinoin tavoitellaan monipuolisempaa hallintamuotojakautumaa ja omistusasuntojen lisäämistä täydennysrakentamisella. Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa on tunnistettu täydennysrakentamisen painopistealueita, joista on päätetty priorisoida Kannelmäki-Malminkartanoa, Malmia ja Mellunkylää. Tulevina vuosina niitä tullaan uudistamaan kokonaisvaltaisesti Myllypuron tapaan.

Mahdollisuus positiiviseen segregatioon eli alueen asukasrakenteen monipuolistamiseen täydennysrakentamisen keinoin alueilla, joilla ARA-vuokra-asuntokantaa ei ole tai on vain vähän, on toimiva ratkaisu. Hyvä esimerkki on Kulosaaren viime vuonna valmistunut Hekan asuntokohde, joka sopii sinne erinomaisesti ja on vasta kaupunginosan toinen kaupungin vuokra-asuntokohde alueella. Asunnonhakijoita oli yli 5 000.

Helsinki ei ole luopunut kohtuuhintaisesta ARA-vuokrakannastaan, vaan päinvastoin kasvattanut kantaa merkittävästi. Jos päädytään kokeilemaan yksittäisten ARA-talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi tai peruskorjaamista omistustaloiksi, tämän voisi tehdä "vaihtokauppana" niin, että vastaavasti osoitettaisiin paikka kaupungin ARA-vuokratalolle sellaiselta alueelta, jolla ARA-kantaa on vähän tai ei ollenkaan. Mikäli sopivia kohteita ilmenee, voidaan keskittymien osalta tehdä kokeilua, mutta yksittäisiä ARA-taloja muutetaan omistusmuodoiltaan harvoin sellaisenaan. Maankäytön kehittäminen tapahtuu yleensä kaavamuutoksen kautta maankäyttöä tehostamalla. Alueelliseen kehittämiseen panostaminen on myös asuntopalveluiden näkökulmasta keskeinen keino vaikuttaa alueelle kohdistuvan ARA-vuokra-asuntojen kysynnän rakenteeseen ja alueelliseen eriytymiseen.

Raidehankkeiden, asemanseutujen täydennysrakentamisen ja palvelujen kehittämisen osalta kaupunki ympäristön toimiala on yhdessä kaupunginkanslian kanssa perustanut 2019 asemanseutujen seurantarayhmän, jonka tarkoituksena on koota pääradan asemien omistussuhteet ja vastuut kartalle sekä laatia yhteinen toimenpidesuunnitelma asemien viihtyisyyden parantamiseksi. Täydennysrakentamista edistetään useilla asemanseuduilla suunnitteluperiaatteita laatimalla ja että asemakaavamuutosten kautta. Viimeistään asemakaavoitusvaiheessa laaditaan tarvittaessa mm. kaupallisia selvityksiä palvelutarjonnan kehittämiseksi; esim. Malmilla on laadittu periaatteita Malmin keskustan

kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi, ja Kontulassa on järjestetty ostoskeskuksen alueesta arkkitehtikilpailu.

Nopeampien toimenpiteiden edistämiseksi pääradan asemanseutujen ns. facelift-työssä (Käpylä, Oulunkylä, Pukinmäki, Malmi, Tapanila ja Puistola) yhdessä Väyläviraston kanssa tavoitteina on parantaa asemien yleisilmeen siisteyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta erilaisin maisemallisin ja alueen yleisilmettä kohentavin toimenpitein. Pääpaino on pienissä, mutta vaikutuksiltaan merkittävässä parannuksissa, kuten pintaremonteissa (maalaukset, valaistus, pesu, pyörätelineet, kalusteet ja varusteet sekä istutukset). Keskeisenä asiana ovat myös päivittäiseen kunnossapitoon liittyvät asiat, kuten pusikoituneiden ratapenkkojen ja laiturialueiden siistiminen. Asemien nopeita kohentamistoimenpiteitä voisivat ajoittua vuosille 2021-2023. Osat nopeista toimenpiteistä (esim. pesu, valaistus, laitureiden siistiminen tai runkolukittavien pyörätelineiden asennus) voidaan tehdä varsin pian. Asemanseutujen kehittäminen ja siihen liittyvät nopeat toimenpiteet vaativat asemanseluille kohdennettua investointien ja kunnossapidon rahoitusta. Väylä on ilmoittanut, että asemien laajempi peruskorjaaminen olisi tarkoitus toteuttaa arviolta kymmenen vuoden kuluttua.

Lähijunaliikenteen asemanseutujen hallinnoinnin kehittämiseksi on kaupunkiympäristölautakunta esittänyt näkemyksensä (kylk 1.12.2020), että HKL selvittäisi omistajuuden laajentamista myös pääradan varren asemanseluilla siten, että asema-alueet siirtyisivät HKL:n hallintaan.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden saavuttamiseksi on tärkeää, että eriytymisen ehkäisyn tarkastelussa tunnistetaan monipuolisesti erilaisia segregatiokehitykseen liittyviä näkökulmia, jotta niitä voidaan huomioida tiedolla johtamisessa ja strategisessa maankäytön suunnittelussa. Tähän tarpeeseen on parhaillaan kehitteillä arviointityökalu, johon kaupunginhallitus on osoittanut ns. koronasta palautumisen digitalisointivaroja.

Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen osallistuvan budjetoinnin toteutuminen kaupunkiympäristön toimialalla (s. 63–66) kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- yhteistyössä rajata osallistuvan budjetoinnin tavoitteet ja hankkeet siten, että tavoitteet voidaan saavuttaa hankkeille varatuilla resursseilla.

- kehittää hankkeiden kokonaiskustannusten seurantaa ja varmistaa, että kustannuksista saadaan oikeat tiedot

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on aktiivisesti osallistunut toisen kierroksen yhteissuunnitteluun kaupunginkanslian kanssa. Kaupunkiympäristön toimialalla on merkittävä rooli OmaStadi hankkeiden toteuttajana. Suurin osuus äänestyksessä voittaneista hankkeista tulee kaupunkiympäristön toimialan toteutettavaksi. Kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa myös merkittävän osan kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen hankkeista. On perusteltua, että kaupunkiympäristön toimialalla olisi jatkossa mahdollisuus aiempaakin vahvemmin esittää muutoksia OmaStadin toimintaympäristöön sekä olla mukana päätöksenteon valmistelussa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalli muodosti ensimmäisellä kierroksella toimialalle uusia käytäntöjä. Kaupunkiympäristön toimiala on sisäisesti kehittänyt toimialan OmaStadi hankkeiden toteutusprosessissa ensimmäisen kierroksen kokemusten pohjalta. Kehittämistyön kautta on tunnistettu haasteita ja toimivia käytänteitä. Kehittämistyössä on muodostettu toimialalle jäsenelty OmaStadi hankkeiden toteutusprosessi, joka huomioi toimialan ydinprosessit ja resurssitarpeet. Lisäksi prosessikehityksessä on tunnistettu kanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyön kehittämiseksi toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta kaupunkiympäristön toimiala ja kanslia sopivat loppukevään ja alkusyksyn 2021 aikana.

Osallisuusrahaston varojen käyttö osallistuvan budjetoinnin aiheuttamiin kokonaiskustannuksiin ei ole ollut mahdollista täysin, koska rahaston käyttöä on tulkittu jäykästi. Osallisuusrahaston käytäntöjen tulisi olla nykyistä joustavampia ja huomioida paremmin toimialalle kohdistuvat toimintamallista aiheutuvat kokonaiskustannukset.

Ensimmäisellä kierroksella hankkeiden kustannuksia ei ole voitu siirtää hankkeelta toiselle. Tämä on aiheuttanut toimialalle noin 353 500 euron (5.5.2021) menot. Samaan aikaan osallisuusrahastoon on jäänyt rahaa kaupunkiympäristön toimialan hankkeista noin 871 600 euroa (5.5.2021) käyttämättä. Lisäksi kokonaan loppuun laskutetuista hankkeista on jäänyt käyttämättä noin 52 600 euroa (5.5.2021). Kaupunkiympäristön toimialan hankkeita on jouduttu käsittelemään kahden eri organisaation kesken eri talousjärjestelmissä (Osallisuusrahasto 3600/ Kaupunkiympäristö 2800). Tämä on aiheuttanut haasteita kustannusten kokonaisuuden seurantaan. Pelkkä osallisuusrahaston seuranta ei anna kokonaiskuvaa hankkeiden lopullisista kustannuksista.

Suunniteltu 10 % kustannuskehikko hankkeille ja mahdollisuus siirtää kustannuksia hankkeelta toiselle olisivat perusteltuja muutoksia todellisten kustannusten seurantaan. Tämä kustannuskehikko ei kuitenkaan toteutuessaan ratkaisisi välttämättä kaikkia kokonaiskustannusten hallinnan haasteita. Ensimmäisen kierroksen budjetin ylittäneistä hankkeista se olisi ratkaissut vain noin kolmasosan. Lisäksi tulee harkita, onko poikkeustapauksissa mahdollista perustellusta syystä ylittää 10 % kustannuskehikko, jos osallisuusrahaston hankkeille budjetoidussa kokonaissummassa on liikkumavaraa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin sisältyy mm. kustannusvaiheessa tehtävä ehdotusten kustannusten arviointityö. Kaupunkiympäristön toimiala on vastannut ensimmäisellä kierroksella ja käynnissä olevalla kierroksella toimintamalliin kuuluvista kustannusarviointien kustannuksista. Työ on tehty ja tullaan tekemään konsulttitoimeksiantona. Hankkeiden toteutusvaiheessa kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijat laativat omana työnä hankekohtaisia suunnitelmia. Nämä kustannukset eivät tule näkyviksi osallisuusrahaston seurannasta.

Kaupunkiympäristön toimiala on panostanut osallistuvan budjetoinnin toimintamallin yhteiskehittämävaiheeseen. Erityisesti teemalliseen yhteiskehittämiseen kommentoimalla ja jatkokehittämällä ehdotuksia kaupunkilaisten kanssa. Käynnissä olevalla kierroksella toimiala pyrkii saamaan tarkempia ja selkeämpiä ehdotuksia, jotta niille olisi mahdollista laskea tarkemmat toteutusvaiheen kustannukset. Kaupunkiympäristön toimialalle kohdistuvien hankkeiden kustannusarviointi varhaisessa vaiheessa on hyvin haastavaa. Lisäksi tämä edellyttäisi hankekohtaista vuorovaikutusta ehdotusten tehneiden kanssa. Tämä edellyttäisi merkittävästi laajempaa resursointia eikä ole nykypuitteissa mahdollista. Useissa hankkeissa ilmenee toteutusvaiheessa kustannuksiin liittyviä yllätyksiä (esim. maaperään liittyvät asiat). Todelliset hankekohtaiset kustannukset tiedetään vasta, kun hanke on valmis. Tämä voi aiheuttaa jatkossakin tilanteita, joissa arvioitu budjetti osoittautuu riittämättömäksi ja se ylitetään.

Ratkaisuna on osallisuusrahaston joustavampi käyttö. Jatkossa osallisuusrahaston tulisi kattaa kaikki osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin kuuluvat kustannukset, jolloin kokonaiskustannusten seuranta osallisuusrahaston kautta olisi mahdollista.

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunkilaisten saatavilla on oikeat ja ajantasaiset tiedot osallistuvan budjetoinnin hankkeiden etenemisestä
- kehittää osallistuvan budjetoinnin hankkeista viestimistä monikanavaisesti ja monikieliseksi. Viestinnässä on paremmin huomioitava

ne kaupunkilaiset, jotka eivät seuraa sosiaalista mediaa tai muita digitaalisia kanavia.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialalla vastuutetaan jatkossa OmaStadi-seurantasivujen tilannetietojen päivitykset hankkeiden vastuuhenkilöille. Ennen kuin hankkeen vastuhenkilö on nimetty, OmaStadi-koordinaattori ylläpitää sivuja. Lisäksi määritetään toimialan yhdenmukainen päivityssykli yhdenmukaistaen se muiden OmaStadi hankkeiden sykliin yhteistyössä kanslian ja muiden toimialojen kanssa. Päivityksen viimeinen ajankohta tulee olla sivulta selkeästi nähtävissä. Koordinaattori hoitaa kaikille oikeudet sivuston päivitykseen sekä ohjeistaa ja auttaa päivityksissä. Myös seurantasivujen alustaa tulee kehittää. Jatkossa seurantasivujen alusta tulisi olla käyttäjäystävällisempi, jotta tiedot ovat helposti ja nopeasti päivitettävissä sivustolle.

Kaupunkiympäristön toimiala näkee, että osallistuvan budjetoinnin käynnissä olevalle toiselle kierrokselle tulee kaupunginkanslian laatia yhdessä toimialojen kanssa viestintäsuunnitelma, joka kattaa koko toisen kierroksen. Viestintäsuunnitelmassa huomioidaan viestinnän monikanavaisuus ja -kielisyys. On tärkeää, että osallistuvasta budjetoinnista viestitään suunnitellusti ja niin, että viestinnästä välittyy näkymä kokonaisuuteen eikä pelkästään yksittäisten toimialojen työhön. Viestinnässä on tärkeää myös tuoda esiin toimialaa koskevat reunaehdot, periaatteet ja toimintatavat, jotka ohjaavat kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijatyötä ja valmistelua. Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee toteutusvastuullaan olevien toisen kierroksen hankkeiden viestinnän siten, että siinä hyödynnetään ensimmäistä kierrosta laajemmin erilaisia viestintäkanavia ja tietoa tarjotaan riittävän usein myös monikielisesti.

Rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentämisestä (s. 73–76) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että Ilmastovahdin kaikkien Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpiteiden tiedot ovat ajan tasalla.
- esittää aiempaa useammasta Ilmastovahdin toimenpiteestä vaikutusarvio.
- varmistaa, että rakentamisen, esirakentamisen ja materiaalien päästöjen vähentäminen edistyy aikataulussa.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hiilineutraali Helsinki –toimenpideohjelma päivitetään vuoden 2021 aikana. Kun ohjelma päivite-

tään, toimenpiteiden kuvauksiin tulee mukaan vaikutusarvio. On todennäköistä, että jatkossa toimenpiteitä on nykyistä vähemmän, ja niiden toteutustilanteen ajan tasalla pitäminen on nykyistä helpompaa. Rakentamisen, esirakentamisen, materiaalien ja muiden epäsuorien päästöjen vähentämiseksi ei ole vielä muuta sovittua aikataulua kuin Green Deal –sopimuksen mukaisille päästöttömille työmaille. Tällä hetkellä tällaisten päästöjen vähentämismahdollisuuksia selvitetään ja kehitetään sekä Helsingissä että valtakunnallisesti. Helsinki ottaa keinoja käyttöön ripeällä tahdilla. Epäsuoria päästöjä voidaan vähentää mm. kiertotaloutta ja puurakentamista edistämällä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa (s. 78–81) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan tulee:

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen
- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimialan hankintapalvelut on aloittanut toimintansa vuoden 2021 alusta. Hankintapalveluiden toimintamallissa hankinnat on kategorisoitu samankaltaisten hankintojen ryhmiin.

Tällä hetkellä toimialalla on tunnistettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät hankinnat. Lisäksi ympäristöasiantuntijoiden kanssa kehitetty vastuullisten hankintojen toimintamalli on otettu osaksi hankintaprosessin eri vaiheita hankintojen suunnittelussa, kilpailutuksessa sekä sopimushallinnassa. Tätä mallia ollaan viemässä jokaiseen hankintakategoriaan ja kun kunkin kategorian vaikuttavimmat vastuullisuuskriteerit on tunnistettu, niiden käyttö jalkautetaan kategoriasuunnitelman mukaisesti. Vastuullisuuden vaikuttavuus mittaroidaan ja sitä seurataan osana tavoitteiden toteutumisen seurantaa.

Vastuullisten hankintojen verkostoyhteistyötä vahvistetaan toimialan ympäristöasiantuntijoiden, kehittämisspalveluiden sekä kanslian kesken säännöllisen kehittämissyhteistyön muodossa. Vastuullisuuden kehitystyö on osa jokaista kategoriasuunnitelmaa. Hankintapalvelut tulee tarjotaan vastuullisten hankintojen koulutuksia osana isompaa hankin-

tojen koulutuskokonaisuutta. Hankintojen koulutustarjonta valmistuu vuoden 2021 aikana.

Osana jokaisen kategorian kehityssuunnitelmaa tulee olemaan myös toimittajahallinnan kokonaisuus. Suunnitelma tulee sisältämään toimenpiteitä aktiivisen markkinavuoropuhelun lisäämiseksi myös ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimiseksi sekä vastuullisuuden innovaatioiden sisällyttämiseksi hankintoihin. Markkinavuoropuhelua on jo toimialalla käyty muun muassa uusien ja erityisen merkittävien hankkeiden ympäristökriteerien käyttöönoton yhteydessä, mutta säännölliset ja systemaattiset toimittajatapaamiset tulevat ohjaamaan kategorioita vuoden 2022 aikana.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Merellinen Helsinki (s. 83–87) osalta seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa:

- määrittellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuut
- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti
- määrittellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin merellisen strategian johtamisvastuuta kehitetään perustamalla merellinen ohjaus- ja kumppaniryhmä. Ryhmän tärkeimpänä tehtävänä on Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja merellisen strategian toimintaohjelman sisältämien hankkeiden toteutumisen seuranta. Ainakin kahteen kokoukseen vuosittain osallistuu myös kumppanuustahot.

Johtamista vahvistavan ohjaus- ja kumppaniryhmän puheenjohtajana toimii elinkeinojohtaja. Kaupunkiympäristön toimialalta ryhmään kuuluu toimialajohtaja. Ryhmän työn koordinoitivastuu on kaupunginkanslian elinkeino-osastolla.

Ohjaus- ja kumppaniryhmän tavoitteena on vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Ryhmän tehtäviin kuuluu varmistaa, että Helsingistä muodostuu taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla toimiva, veto-voimainen ja palveluiltaan parempi kaupunki myös merellisten alueiden osalta.

Merellisen strategian toimenpiteitä toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Toimenpiteiden toteutumisen vauhdittamiseksi sekä merellisen vetovoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi olisi välttämätöntä saada talousarvioesitykseen oma kohtansa merellisen strategian toimenpiteille. Tästä hyötyviä toimenpid kokonaisuuksia olisivat esimerkiksi kestävien laituriin rakentaminen ja Helsingin itäisen saariston lukuisat tarpeet ja toimenpiteet, jotka mahdollistavat virkistyskäytön lisäämisen ja helpomman pääsyn saariin. Saariston kehittämistä hidastaa myös saariston virkistyskäytön edellyttämän kunnossapidon ja huollon määrärahojen vähyys toimialoilla, sillä osa saarilla tarvittavista töistä tehdään kunnossapidon ja hoidon keinoin. Saarten avaaminen laajemmin virkistyskäyttöön ja kävijämäärän kasvu edellyttävät saarten jätehuollon ja käymäläverkoston kehittämistä toimialojen yhteistyönä.

Sekä merellisen huollon että vesiliikenteen kehittämiseksi on perustettu omat ryhmänsä, joissa on mukana kaupunkiympäristön toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja merellistä huoltoa toteuttavan kaupungin liikelaitos Stara. Ryhmien päätehtävinä on selkiyttää vuoden 2021 aikana merellisen huollon ja vesiliikenteen kokonaisuuksien päävastuutahot. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhdessä laatima saaristo- ja huollon selvitys toimii pohjana merellisen huollon kehittämisessä. Vesiliikenteen kehittäminen toimivammaksi edellyttää jatkossa sen keskitämistä yhdelle toimialalle, mukaan lukien laituri paikkojen vuokrauksen ja laituriin ylläpitovastuun.

Toimitilayhtiöiden omistajaohjaus

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen toimitilayhtiöiden omistajaohjauksen osalta (s. 89–93). seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- edelleen parantaa tiedonkulkua siten, että kaupunkiympäristön toimiala olisi tietoisempi omistajaohjaukseen liittyvistä toimista ja vastaavasti kaupunginkanslialle välittyisivät olennaisimmat tiedot tiloja hallinnoivalta kaupunkiympäristön toimialalta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on syksyllä 2020 tehnyt tiivistä yhteistyötä kaupunginkanslian konserniohjauksen kanssa arvioiden toimitilayhtiöissä olevien tilojen tarvetta kaupungin palveluverkossa sekä tutustuen kanslian laatimiin omistajastrategioihin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

29.11.2021

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.05.2021 § 212

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon liitteenä 1 olevasta vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy / Positiivisen diskriminaation määrärahan vaikutukset peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa positiivisen diskriminaation määrärahojen jakamista myös perusopetusalueille.

PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 suomenkielisessä perusopetuksessa PD-indeksin mukaisesti kouluille, minkä lisäksi PD-rahaa jaettiin jonkin verran viidelle perusopetuksen alueelle. Vuonna 2021 rahaa jaetaan edelleen kouluille sekä seitsemälle alueelle, jotka on muodostettu suurpiireittäin 1.1.2021. Ruotsinkielisen perusopetuksen PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 kouluille PD-indeksien mukaisesti ja rahat jaetaan saman periaatteen mukaisesti myös vuonna 2021.

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy/ Mukana-ohjelma ja Me-koulukehittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee osoittaa pysyvä resurssi peruskouluille lasten ja nuorten eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehtävään työhön niillä alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän. Resurssi mahdollistaa sen, että kouluissa voidaan jatkaa tai käynnistää Me-koulukehittämisessä ja kouluvalmentajamallissa luotuja hyväksi koettuja toimintamalleja.

Me-koulu -hankkeessa ja kouluvalmentajamallin kehittämisessä on luotu uudenlaisia toimintatapoja, joilla on lisätty oppilaiden hyvinvointia. Me-koulu -hanke loppuu lukuvuoden 2020-21 jälkeen ja kouluvalmentajatoimintaa pyritään jatkamaan hankerahoituksen kautta.

Me-koulu -hankkeen arvioinnin pohjalta on valittu toimintamalleja, joiden levittämistä muiden koulujen käyttöön Me-koulujen rehtorit ja kehittäjät ovat edistäneet kevään 2021 aikana. Monet koulut ovat ottaneet hankkeen aikana kehitettyjä toimintamalleja käyttöön. Osa Me-koulu -hankkeessa kehitetyistä uusista toimintatavoista voidaan toteuttaa il-

man lisärahoitusta. Osa kehitetyistä toimintamalleista on sellaisia, joita on toteutettu kouluvalmentajatoiminnan kautta muissa kouluissa.

Kouluvalmentajatoiminta on rahoitettu kokeilun aikana koulujen määrärahoista, mutta ilman lisärahoitusta tai ulkopuolista rahoitusta kouluvalmentajatoimintaa ei voida pysyvästi järjestää. Osalla kouluista on käytössä PD-rahaa, jota rehtorit voivat kohdentaa mm. kouluvalmentajatoimintaan. Nämä koulut sijaitsevat alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän.

Terveyttä ja hyvinvointia palveluista/ Perusopetuksen yhteisöllinen oppilashuolto

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että oppilaat saavat psykologi- ja kuraattoripalveluja lain mukaisessa määräajassa.

Vuonna 2014 voimaan tulleen oppilas- ja opiskelijahuoltolain myötä Helsingissä otettiin käyttöön mitoitus yksi psykologi 1000 oppilasta ja yksi kuraattori 800 oppilasta kohden. Toimialalle on lain voimaan tulon jälkeen palkattu lisää psykologeja ja kuraattoreita ja opiskeluhuollon ohjausryhmä seuraa säännöllisesti palveluiden riittävyyttä. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kysyntä on samaan aikaan kasvanut, eikä määrärajoissa ole aina pysytty. Viiveitä on ollut noin viidesosassa ta-pauksista ja viive on keskimäärin ollut muutama päivä. Toimialalla kehitetään työmuotoja osittain ryhmämuotoiseen suuntaan, ja samalla pyritään karsimaan muita kuin ydintehtäviin kuuluvia työtehtäviä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut kutsuvat huoltajat mukaan koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoukseen vähintään kerran lukukaudessa.

Opiskeluhuollon itsearvioinneissa on havaittu, etteivät koulut aina kutsu huoltajia yhteisöllisen opiskeluhuollon kokouksiin. Asiasta on viestitty kouluille kahteen otteeseen, viimeksi maaliskuussa 2021. Huoltajien mukana olon tärkeyttä pidetään esillä aluepäälliköiden ja rehtorien kuu-kausitapaamisissa, jonka lisäksi sen toteutumista seurataan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut seuraavat säännöllisesti oppilaiden hyvinvointia yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla.

Oppilaiden hyvinvointia on tähän asti seurattu kouluissa joka toinen vuosi tehtävän kouluterveyskyselyn avulla, minkä lisäksi koulut ovat käyttäneet omia suppeampia mittareitaan. Kouluissa otetaan tulevana kahtena lukuvuotena käyttöön koulun hyvinvointiprofiili, jonka avulla saadaan vertailukelpoista hyvinvointitietoa vähintään kerran vuodessa. Hyvinvointiprofiili otetaan lukuvuonna 2021-2022 käyttöön vuosiluokilla

neljä, kuusi ja seitsemän ja lukuvuonna 2022-2023 se on käytössä vuosiluokilla 4-9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee seurata kuraattori- ja psykologimitoituksen toteutumista dokumentoidusti.

Oppilashuollon palveluverkkoa on vuosittain koottu sen mukaan, että mitoituksessa pysytään, mutta palveluverkon muutoksia ei ole dokumentoitu siten, että tilastoista nähtäisiin suoraan vuosittainen muutos. Tätä tilastoa on koottu kevästä 2021 alkaen.

Osallisuus ja avoimuus/ Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan yhteistyötä nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi vahvistetaan siirtymällä toimintolähtöisestä johtamisesta tavoitelähtöiseen johtamiseen. Toimialat määrittävät yhteiset tavoitteet osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiselle. Tämän lisäksi toimialat määrittelevät yhdessä ns. osallisuuden perustason eli sen, mitä jokaisen nuoren tulisi oppia, kokea ja ymmärtää osallisuudesta, jotta heidän osallisuuden kokemuksensa vahvistuisivat ja usko vaikuttamiseen kasvaisi. Toimintakulttuurin läpinäkyvyyteen panostetaan toimialojen välillä, jotta osallisuustyötä tekevät ammattilaiset työskentelevät tulevaisuudessa saman tavoitteen ja päämäärän eteen. Asettamispäätöksessä konkretisoidaan tavoitteet ja ohjaavat periaatteet eri tasoilla yhdessä opetuksen ja nuorisotyön kentän kanssa.

Toimialojen yhteistyötä tiivistetään myös kehittämällä tiedonkeruuta ja seurantaa osallisuuden kokemuksista. Kouluissa ja oppilaitoksissa ei ole tällä hetkellä käytössä systemaattista osallisuuden kokemuksen mittaamista. Osallisuutta ja nuorten ajatuksia kartoitetaan satunnaisesti, minkä takia tulokset eivät mahdollista toiminnan kehittämistä arjen tasolla. Toimialojen tavoitteena on yhdistää tiedonkeruu ja osallisuuden pulssi, jolloin sekä aluetason tieto että oppijoiden osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteistyötä ja auttavat kehittämään toimintaa nuorten osallisuutta vahvistavaksi.

Rakennettu ympäristö ja ekologinen kestävyys/ Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövai- kutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

29.11.2021

Kaikissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankintojen kilpailutuksissa arvioidaan ympäristökriteerien käyttöä ja niitä sovelletaan aina mahdollisuuksien mukaan. Toimiala kuuluu kaupungin hankintojen ympäristöverkostoon ja sen kautta kasvatuksen ja koulutuksen toimiala voi hyödyntää jo sovellettuja ympäristökriteereitä osana kilpailutuksia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana myös päiväkotien Green dealissa, jolla pyritään minimoimaan tarpeettomia kemikaaleja päiväkotiympäristössä hankintojen kautta ja siten vähentämään lasten kokonaiskemikaalialtistumista. Toimiala osallistuu Canemure-hankkeen työskentelyyn, jonka tavoitteena on löytää keinoja hillitä ilmastonmuutosta hankintojen kautta. Hankintojen vähähiilisyys ja kestävyys pyritään saamaan kilpailutuksissa keskeisesti vaikuttaviksi tekijöiksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuomas Lamminheimo, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 21272
tuomas.lamminheimo(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 111

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomukseen:

Arviointikertomuksen kohta: Päihteiden käyttäjien palvelut

Psykiatria- ja päihdepalvelut on parantanut Helsingin kaupungin päihdepalvelujen sekä ulkoisilla verkkosivuilla, että sisäisillä verkkosivuilla olevaa tietoa päihdepalveluista ja niihin hakeutumisesta. Matalan kynnyksen toiminnassa (Sympvikset, Villa Sture) ja nuorisoasemalla on otettu käyttöön sosiaalisen median alustoja viestinnässä. Tätä kautta lisätään ajantasaista tiedotusta, palvelujen näkyvyyttä ja hoidon saataavuutta. Jalkautuvat työntekijät tiedottavat hoitoon hakeutumisesta ja jatkavat kirjallisia ohjeita hoitoon hakeutumisesta kaupunkilaisille.

Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja erityisesti nuorten asiakkaiden palvelupolkuja kehitetään monella eri tasolla. Nuorisoaseman ja lastensuojelun työntekijät kokoontuvat säännöllisesti kokouksiin ja asiakasta-paamisiin, joissa sovitaan yhteistyöstä ja työnjaosta. Lastensuojelulta aiemmin edellytetty lähetekäytäntö nuoren ohjaamiseen nuorisoaseman palveluihin on poistettu käytöstä.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen työntekijöitä koulutetaan jatkuvasti erilaisiin asiakastyön menetelmiin ja terapiatekniikoihin. Motivoiva haastattelutekniikka on Käypä hoito -suositusten mukainen potilaan ja ammattilaisen väliseen yhteistyöhön perustuva vuorovaikutusmenetelmä, jolla pyritään löytämään ja vahvistamaan potilaan motivaatiota elämäntapamuutokseen. Motivoivaa haastattelutekniikkaa käytetään päihdepalveluissa systemaattisesti. Hyvä hoitosuhde ja psykososiaaliset hoidot ovat päihdeongelmanaisen asiakkaan kokonaisvaltaisen hoidon perusta.

Arviointikertomuksen kohta: Lastensuojelun henkilöstön riittävyys

Lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kannalta keskeinen tekijä on henkilöstön työhyvinvointi. Lastensuojelun Kunta 10-tulokset nousivat myönteisesti ja merkittävästi lähes kaikissa mittareissa vuonna 2020.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi on työskennelty systemaattisesti useita vuosia. Kehittämistyötä on tehty laaja-alaisesti ja käyttöön on otettu uusia toimintamalleja, muun muassa juniorityöntekijä-malli, mentorointi ja työntekijälähetilästoiminta. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden palkkausta on nostettu osana Helsingin palkkakehitysohjelmaa. Henkilöstövaje onkin vähentynyt vuosina 2018–2021. Sosiaalityöntekijöiden viroista noin 6,7 prosenttia oli tyhjillään helmikuussa 2021. Edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan sosiaalityöntekijöiden viroista täyttämättä oli 8,5 prosenttia vuonna 2020 ja 14,93 prosenttia vuonna 2019. Kehittämistyötä jatketaan, jotta voidaan edelleen vähentää lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuutta ja henkilöstövajetta.

Lastensuojelun laitoshoidon suurimmat henkilöstöryhmät ovat ohjaajat (ammattikorkeakoulu, jatkossa amk), sairaanhoitajat (amk) ja ohjaajat (koulutasoniset). Lastensuojelun laitoshoidossa henkilöstövajetta on ollut useamman vuoden ajan Outamon lastenkodissa ja viime vuonna henkilöstövaje on noussut vakavaksi haasteeksi myös Helsingissä sijaitsevilla laitoksilla. Erityisiä vaikeuksia on rekrytoida ohjaajia (amk) ja vastaavia ohjaajia (amk). Lastensuojelun laitoshoidon henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen onkin lähivuosien keskeisimpiä haasteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on valmistelemassa lastensuojelulain (417/2007) muutosta, jossa säädettäisiin lastensuojelun asiakasmitoituksista lain tasolla. Yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä olisi vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022. Myöhemmin mitoitus olisi enintään 30 lasta yhtä sosiaalityöntekijää kohden. Myös lastensuojelun laitoshoidon henkilöstömitoituksia esitetään tiukennetta-

vaksi portaittain vuosina 2022–2026. Erityisesti laitoshoidon mahdollisesti tiukentuva henkilöstömitoitus tulee lisäämään henkilöstötarvetta merkittävästi sekä kaupungin omissa lastensuojelulaitoksissa että yksityisillä palveluntuottajilla. On nähtävissä, että ilman lastensuojelulain muutoksiakin laitoshoidon henkilöstön tarve kasvaa, koska sijoitettavat lapset tarvitsevat aiempaa vahvempaa laitoshoidon. Lainsäädäntöön tulevasta henkilöstömitoitusten tiukennuksista johtuen sekä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden että laitoshoidon henkilöstön saatavuus tulee vaikeutumaan kansallisella tasolla lähivuosina.

Arviointikertomuksen kohta: Kiirettömään hoitoon pääsy terveysasemilla

Terveysterveystoimilain (1326/2010) 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn aikarajat. Potilaan tulee saada virka-aikana välittömästi yhteys terveyskeskukseen, hoidon tarpeen arvio tulee toteuttaa kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta ja tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa. STM:n ohjeen mukaan välittömän yhteydensaannin voi toteuttaa puhelimen kautta takaisinsoitolla, jonka tulee toteutua saman vuorokauden aikana. Lisäksi kussakin toimipisteessä tulee toteuttaa koko sen aukioloajan walk-in-mahdollisuus (STM/424/2011, ohje 378530).

Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi joko puhelimitse tai paikan päällä saman päivän aikana. Toteutunut hoidon tarpeen arvioinnin odotusaika on Helsingissä alle kolme päivää, mikä täyttää terveydenhuoltolain määrittämän aikarajan. Terveysasemilla on lähtökohtana, että potilaan koko asia ratkaistaan ensimmäisessä yhteydenotossa. Hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioon perustuen 50–55 prosentilla potilaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Näitä akuuttiaikoja (kiireellisiä) ei ole laskettu mukaan T3-mittauksessa. T3-keskiarvojen kehityksellä ei ole yhteyttä terveysasemien lääkäreiden kiirevastaanottoihin.

Kiireettömien ajanvarausaikojen jonoa mitataan terveysasemilla laske-malla kolmas vapaana oleva lääkärin kiireetön ajanvarausaika kalenteripäivissä. Terveysaseman T3-luku on näiden aikojen keskiluku eli mediaani. Helsingin terveysasemien hoitoonpääsyn odotusaika on mediaanien keskiarvo. T3-mittari kuvaa huonosti terveysaseman toimivuutta. Tämän johdosta terveysasemien hoitotakuuta mitataan jatkossa myös seuraavilla kolmella mittarilla: 1) ensikontaktissa toteutunut hoito 2) kiireellisen hoidon toteutuminen 3) kiireettömän hoidon toteutuminen.

Terveysasemien lääkäreiden kiireettömän hoidon saatavuutta on pyritty lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä sekä lisäämällä palvelusetelitoimintaa. Palveluja tarjotaan enenevässä

määrin terveysasemilta muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet vuosien aikana sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta sekä Omaolo-palvelun laajentuminen. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkärien aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaamista toimivalla työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalveluja tehostamalla esimerkiksi lisäämällä toimistosuhteiden määrää terveysasemilla.

Perusterveydenhuollon haasteena ovat henkilöstöresurssien saatavuus ja hoitoon pääsyn viiveet. Lääkärivajeen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 1.12.2020 § 234 terveysasemapalvelujen kilpailutuksen periaatteet sekä kahden terveysasemapalvelun hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 27.4.2021 § 89 lääkärien rekrytointipalvelun hankinnan. Hankinnan kohteena on erikoislääkäreiden, lääkäreiden, lääketieteen opiskelijoiden rekrytointipalvelu. Tavoitteena on hankkia rekrytointikumppani, joka lääkäripalvelujen saatavuuden parantamisen kokonaisuudessa yhtenä tekijänä korjaa lääkärivajetta, lisää lääkärien määriä ja toisaalta kasvattaa erikoislääkäreiden suhteellista osuutta organisaatiossa. Rekrytointipalvelun piiriin sisältyy terveysasematoiminnasta seitsemän yksikköä. Sosiaali- ja terveyslautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen.

Lääkärirekrytointin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty henkilöstöresurssipalvelujen kanssa hanke, jossa yhtenäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana. Lääkäreiden rekrytointiin on palkattu oma rekrytointikonsultti, joka työskentelee rekrytoivien yllälääkäreiden tukena. Yhteistyössä kehitetään rekrytointikohtaisesti markkinointisisältöjä lääkäreiden saatavuuteen.

Helsingin terveysasemilla työskentelevien lääkäreiden palkkoihin on tehty korotuksia sekä 1.1.2019 jaossa olleesta valtakunnallisen Lääkärisopimuksen järjestelyerästä että 1.1.2020 alkaen kaupungin palkka-kehityssuunnitelmasta. Terveysasemilla työskenteleville lääkäreille maksettiin 1.1.–30.6.2020 määräaikaista tehtäväkohtaisen palkan korotusta eli niin sanottua tehtävälisää 1 000 euroa kuukaudessa. Tehtävälisällä pyrittiin sitouttamaan lääkäreitä haastavassa henkilöstövajetilanteessa.

Helsingin terveysasemilla työskenteleville lääkäreille kohdennetaan myös kaupungin vuoden 2021 palkakehitysohjelmasta kertaluontoinen

määräraha, minkä tavoitteena on sitouttaa lääkäreitä Helsingin kaupungille jatkuvasti haastavassa rekrytointitilanteessa.

Helsingin kaupunki on saanut sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen, yhdenvertaiset palvelut, palvelujen hyvä saatavuus, työvoiman saannin turvaaminen ja kustannusten hallinta. Uudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystoimialalla kahdessa hankkeessa; Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa ja Rakenneuudistus-hankkeessa.

HUSin ja Helsingin yhteinen integraatiotyöryhmä tiivistää yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Integraatio mahdollistaa osaamisen kehittämisen, nopeamman ja viiveettömämmän palvelun tavanomaisissa perustason erikoissairaanhoidon arviota ja hoitoa vaativissa tilanteissa. Perusterveydenhuollon erikoislääkäreillä, mutta myös muilla erikoisaloilla, on yhteinen intressi HUSin kanssa. Integraatio monipuolistaa yleislääkärin työtä ja lisää houkuttelevuutta heidän työssään.

Arviointikertomuksen kohta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Markkinavuoropuhelu ja sidosryhmävuoropuhelu ovat osa hankintaprosessia. Niiden hyödyntämistä sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään edelleen, ja tässä yksi keskeisistä näkökulmista on vastuullisuus. Markkinavuoropuhelua käytetään myös vastuullisuusinformaation keräämiseen. Toiminnan luonteesta johtuen toimialan hankinnoissa, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinnoissa, muutkin näkökulmat kuin ympäristönäkökohdat ovat vastuullisuudessa keskeisiä. Erityisen tärkeitä ovat sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät näkökohdat. Vastuullisuutta tarkastellaan kokonaisuutena arvioiden taloudellista-, sosiaalista- ja ympäristövastuullisuutta. Ympäristövastuullisuutta ja -kriteerien hyödyntämistä arvioidaan ja niitä pyritään käyttämään niissä hankinnoissa, jotka ovat ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä.

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Karita Toijonen: Lausuntoehdotuksen kohdan "Arviointikertomuksen kohta: Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla" viidennen kappaleen loppuun lisätään: "Lautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen."

29.11.2021

Kannattaja: jäsen Sanna-Mari Oranen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Karita Toijonen)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Cecilia Ehnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 1

Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Karita Toijosen vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 1, poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.05.2021 § 70

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi lausunnon seuraavista arviointikertomuksen kohdista:

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 50–53 seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- kehittää kävijätietojen keräämistä liikuntapalveluissa siten, että liikuntavuorojen kävijämääriä voitaisiin seurata sukupuolittain ja tietoa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi tasa-arvoisemmassa vuorojen jaossa.
- arvioida ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa Helsingin kaupungin ylläpitämien liikunta- ja ulkoiluapaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvat intiimitilat -selvityksen toimenpidesuosituksat.
- edistää turvallisempien tilojen periaatteiden käyttöönottoa liikuntapalveluissa laajemmin kuin vain yhdessä toimipisteessä.

Vuonna 2018 toteutetun selvityksen mukaan liikuntapaikkojen vakiovuorot kohdentuvat absoluuttisesti tarkasteltuna sukupuolittain lähes tasan. Merkittäviä eroja ei ole ikäryhmienkään sisällä vaan junioreissa tytöille ja pojille sekä aikuisissa naisille ja miehille kohdentuu yhtä paljon vuoroja. Koska tyttöjä on seuraharrastajissa vähemmän kuin poikia, harrastajamääriin suhteutettuna tytöille kohdentuu enemmän vuoroja kuin pojille.

Kävijätietojen sukupuolittaista seuranta ja linjauksia on käsitelty liikuntapalvelukokonaisuuden johdossa. Sukupuolitietoja asiakkaista saadaan jatkossa ohjatun liikunnan ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Lisäksi selvitetään, mitä teknisiä keinoja voidaan hyödyntää muissa palveluissa sukupuolitiedon selvittämiseksi. Avustuksia ja liikuntapaikkuvuoroja hakevista seuroista tiedetään toiminta-avustusten hakemustietojen avulla se, paljonko avustusta hakeneen seuran toiminnassa on mukana naisia, miehiä, sekä alle 20-vuotiaita tyttöjä ja poikia.

Liikuntapalveluissa on vuosittain yhteensä noin 10 000 000 käyntikertaa. Ulkoliikuntapaikoilla, uimarannoilla ja erilaisilla reiteillä on vaikea seurata käyntikertojen määrää tai kävijöiden sukupuolijakaumaa. Eri palvelujen sukupuolijakaumasta saadaan tietoja erilaisten asiakaskyselyjen, erityisseurantojen ja tutkimusten avulla. Liikuntapalvelukokonaisuuden eri palveluissa toteutetaan asiakaskysely vuoden 2021 lopulla, jossa kysytään mm. vastaajaan sukupuoli.

Liikuntapalvelukokonaisuuden selvitys liikunta- ja ulkoiluapaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista valmistui vuonna 2020. Selvityksessä oli mukana yhteensä noin 80 liikuntapaikkaa. Selvityksessä esitettyjä kehittämistoimenpiteitä sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista sekä kehittämistoimenpiteitä turvallisista tiloista toteutetaan sitä mukaan, kun liikuntatiloja peruskorjataan tai rakennetaan uusia liikuntapaikkoja.

Liikuntapalvelukokonaisuudessa on käynnistetty turvallisen tilan toimenpiteiden laatiminen Yrjönkadun toimipisteessä, mutta koronapandemia on hidastanut asian valmistelua. Turvallisen tilan toimenpiteiden laatimista laajennetaan Yrjönkadun pilottikohteen jälkeen myös muihin liikuntapalveluiden toimipisteisiin.

Nuorten vaikutusmahdollisuuksien toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 68–71 seuraavaa:

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kaupunginkanslian tulee yhdessä toimialojen kanssa

- varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovaihtuksessa aloitteen tekijän kanssa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa

- keventää nuorten aloiteprosessia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- lisätä nuorisovaaleja koskevaa yhteistyötä yksityisten ja valtion koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Toimialojen välinen yhteistyö on nuorten vaikuttamisjärjestelmän onnistumisen edellytys ja sen parantamiseen eri tasoilla on syytä panostaa myös jatkossa. Ruudin strategiakauden arviointiprosessissa on tehty tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan välillä. Myös uusi asettamispäätös valmistellaan yhdessä. Tärkeä rakenne on Ruudin ohjausryhmä, johon kuuluu molempien toimialojen edustus. Ohjausryhmälle esiteltävät asiat valmistellaan toimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Jatkossa Ruudin ohjausryhmään pyritään saamaan mukaan myös yksityiskoulujen edustaja.

Aloitteen jättämisen käyttöliittymä uusitaan vuonna 2021 samalla kun nuorille tarkoitetut verkkosivut siirtyvät uudelle alustalle. Nuorisopalvelukokonaisuus on myös aloittanut aloitteiden käsittelyprosessin uudistamisen vuonna 2020 ja työ jatkuu vuonna 2021. Aloiteprosessin kehittämistyö edellyttää tiivistä yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan

ja kaupunginkanslian välillä. Nuorisajaosto on käsitellyt nuorten aloiteoikeuden toteutumista kokouksessaan 18.3.2021. Jatkossa asiaa tullaan käsittelemään nuorisajaostossa vuosittain.

Nuorisopalvelukokonaisuudessa on parhaillaan käynnissä osallisuustoiminnan koordinaattorin rekrytointi. Koordinaattorin tehtävä on uusi ja siihen kuuluu keskeisenä osana nuorisoneuvoston vaalien organisointi. Parempi resursointi mahdollistaa esimerkiksi tiiviimmän yhteistyön yksityisten ja valtion koulujen kanssa.

Koko nuorten vaikuttamisjärjestelmä on arvioitu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta keväällä 2021. Arvioinnin perusteella tehdään kehittämissuosituksia nuorten vaikuttamisjärjestelmään nuorisoneuvoston, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Tavoitteena on, että arvioinnin perusteella nuorten vaikuttamisjärjestelmästä valmistellaan uusi asettamispäätös kaupunginhallitukselle päätettäväksi syksyn 2021 aikana.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 78–81 seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Kaupunginkanslian tulee

- edistää sitä, että tytäryhteisöt käynnistävät markkinavuoropuhelua ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Lähtökohtana hankinnan kohteen valmistelussa on aina uuden hankinnan tarpeen selvittäminen. Hankintaprosessissa otetaan aina huomioon ympäristökriteerit hankintojen tarvekartoituksessa, markkinavuoropuhelussa, hankinnan määrittelyssä, kilpailutuksen vähimmäisvaatimuksissa sekä vertailukriteereissä, myös sopimuksen seurannassa ja hallinnassa voidaan seurata ympäristökriteerien toteutumista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla aloitetaan edistämään Hiilineutraali Helsinki 2034 -toimenpideohjelman tavoitteita tunnistamalla hankintavolyymeiltaan ja ilmastovaikuttavuudeltaan merkittävimpiä hankintoja, kehittämällä uusia hankintakriteerejä ja aloittamalla hankintojen vaikuttavuuden arviointia. Toimenpiteitä tehdään yhteistyössä asiantuntijana toimivan kaupungin ympäristöpalvelun kanssa vuoden 2021 aikana. Toimenpiteitä edistetään erityisesti Canemure hankkeessa, jossa tavoitteena on kehittää kaupungin hankintoja vähähiilisemmiksi ja paremmin hiilijalanjäljen huomioiviksi. Yhteistyötä aloitetaan fasilitoimalla vastuullisten hankintojen kehitystyötä, benchmark -tilaisuuksien ja Canemure-case esimerkkien sekä kesän ja syksyn 2021 aikana Vähähiiliset julkiset hankinnat -webinaari sarjan avulla. Suunnitelmissa on myös osallistua työpajoihin ympäristömerkkien käytöstä vuoden 2021 aikana.

Pyrimme hankinnoissa lähtökohtaisesti vähentämään ympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia hankkimalla ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Esimerkkinä tästä on Vartiosaaren aurinkosähkölautaliikenteen hankinta, jossa toimimme suunnannäyttäjänä energiatehokkaiden sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä edistävien uusien ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Määrittelemme kuhunkin hankintaan soveltuvat vastuullisuuteen liittyvät kriteerit, hankinnan kohdetta koskevat vaatimukset, tarjoajia koskevat soveltuvuusvaatimukset sekä tarjousten vertailuperusteet ja sopimusehdot.

Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaa, uutta hankintastrategiaa vuodelta 2020 ja uutta ympäristöpolitiikkaa ei ole vielä jalkautettu riittävästi toimialalle, vaan toimialakohtaiset toimenpiteet näiden osalta hahmottuvat vasta vuoden 2021 aikana hankintojen ympäristöverkoston sekä toimenpideohjelman toimijoiden ja toimialan välisessä yhteistyössä. Johdopäätöksessä todetaan, että toimenpideohjelman toimijoiden, hankintojen ympäristöverkoston ja Canemure-hankkeen määräaikaisen työntekijän lisäksi kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluissa työskentelee vain yksi koko kaupunkia hankintojen ympäristöverkossa palveleva asiantuntija. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on yksi hankinta-asiantuntija, joten resurssit toiminnan kehittämiseen ovat varsin vähäiset.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 83–87 seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa

- määritellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuu.

29.11.2021

- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti.
- määrittellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle.

Liikuntapalvelukokonaisuus on osallistunut aktiivisesti merellisten asioiden kehittämiseen ja merellisen strategian toimenpanoon. Merellisten asioiden johtamisen haasteet ovat tulleet esiin useissa eri tilanteissa. Merellisten asioiden johtamisvastuuta kehitetään perustamalla kansliavetoinen merellinen ohjaus- ja kumppanuusryhmä. Ryhmän tavoitteena on mm. vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Toimialan johto tulee osallistumaan työryhmän työskentelyyn.

Merellistä strategiaa toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa mm. toimialan vastuulla olevista merellisistä virkistysaaroista. Merellinen strategia luo painetta lisätä painopistettä merellisten palveluiden kehittämiselle sekä investointien suuntaamiselle merellisiin kohteisiin. Liikuntapalveluiden ylläpitomäärärahojen riittämättömyys sekä tarve suunnata investointimäärärahoja jo olemassa olevan infran ylläpitoon on johtanut siihen, että määrärahojen suuntaaminen merellisten asioiden kehittämiseen ei ole ollut mahdollista. Määrärahojen suuntaaminen johtaisi liikuntapalveluiden muiden palveluiden laadun ja palvelutason heikentämiseen sekä kiinteistöjen korjausvelan kasvuun. Toimiala pitää tärkeänä, että merellisen strategian toimenpiteiden toteuttamiseen varataan riittävät resurssit kaupunkitasoisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuus on teettänyt yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa saaristohuollon selvityksen. Selvitystyön raporttia varten haastateltiin keskeisiä henkilöitä kaupunkiympäristön toimialalta ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta sekä liikelaitos Starasta. Raportissa esiin tulleita kehittämiskohteita käytetään merellisen huollon kehittämistyössä, jota varten on perustettu kaksi eri työryhmää. Liikuntapalvelukokonaisuus on edustettuina molemmissa työryhmissä. Vesiliikenteen osalta tulisi toimialan näkemyksen mukaan tarkastella mallia, jossa vesiliikenteen kehittäminen sijoitetaan yhdelle toimialalle. Keskittämisessä tulee huomioida myös vesiliikennelaitureiden ylläpito ja investoinnit.

11.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

29.11.2021

Mervi Smahl-Laurikainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89016
mervi.smahl-laurikainen(a)hel.fi

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 20.05.2021 § 36

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Rakentamispalveluliikelaitos Stara noudattaa toiminnassaan Ekokompassi-sertifioitua ympäristökriteeristöä. Stara on keskeinen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteiden toteuttaja. Stara on osallistunut Helsingin uuden hankintastrategian valmisteluun. Stara huomioi hankinnoissaan hankintastrategiassa edellytetyt vaikuttavuus ja vastuullisuus vaatimukset ja HNH-2035 –ohjelman tavoitteet. Staran ympäristövaikutuksiltaan merkittävät hankinnat on tehty kestävän kehityksen mukaisesti.

Staralle on yhdessä toimialojen ja muiden liikelaitosten kanssa asetettu seuraavat HNH2035 toimenpideohjelman tavoitteet:

1. Kehitetään olemassa olevia ja otetaan käyttöön uusia hankintakriteerejä Helsingin kaupungin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulmat paremmin.
  1. Stara on osallistunut syksyllä 2020 alkaneen Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämisen valmennusohjelma KEINO-akatemiaan. KEINO-akatemia on KEINO-osaamiskeskuksen maksuton kehittämisohjelma kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen strategisesta johtamisesta johdolle sekä hankintoja tekeville. Akatemian tavoitteena on ollut tukea hankinnoilla organisaatioiden innovatiivisuuden ja kestävyuden tavoitteita. Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehitysohjelmaan osallistuneet organisaatiot valjastivat hankinnat palvelemaan strategioitaan. Valmennusohjelmassa opiskeltiin maan parhaiden asiantuntijoiden tukemana, yhdessä muiden samassa tilanteessa olevien julkisten hankintaorganisaatioiden kanssa. KEINO-akatemiasa Staran kehittämis-tehtävän tavoitteena oli hakea menetelmiä ja näkökulmia

- hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin suunnitteluun ja käyttöönottoon.
2. Stara kehittää hankintatoimeaan systemaattisesti. Kehittäminen sisältää muun muassa hankintojen kategorisoinnin sekä uudistetun raportoinnin. Kategoriamallin avulla hankintatoimen kokonaisuus on paremmin koordinoitavissa. Jokaiselle hankintakategorialle asetetaan tavoitteet ja mittarit, joissa huomioidaan hankinnan kokonaistaloudellisuuden lisäksi myös hankittavan palvelun, tavaran tai urakan elinkaaren ajan vaikuttavuus ja vastuullisuus. Staran tavoitteena on luoda jokaiselle hankintakategorialle kestävyyskriteerit. Kussakin hankintakategoriassa ja jokaisessa yksittäisessä hankinnassa huomioidaan vähäpäästöisyys-, kiertotalous- ja ilmastonäkökulmat.
  2. Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.
    1. Hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin avulla lisätään yritysysteistyötä kussakin Staran hankintakategoriassa. Hankintakategorioissa edistetään kokeilukulttuuria ja toteutetaan esikaupallisia yhteistyöpilotteja. Tarpeen mukaan haetaan rahoitusta joko itse tai osana yhteistyöverkostoa. Innovatiivisten hankintojen eräänä keskeisenä tavoitteena on ilmastopäästöjen vähentäminen.
  3. Liikenne: Ympäristökriteerejä käytetään kaupungin oman kaluston ja leasing-kaluston hankinnassa. Staran ja HKL:n kalustossa käytetään vain biopolttoaineita tai uusiutuvaa sähköä 2020 mennessä. HKL:n metro- ja raitiotievaunukalusto käyttää vain uusiutuvaa sähköä.
    1. Stara on aktiivisesti osallistunut HNH-2035 ohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen, Euroopan unionin puhtaiden ajoneuvojen CVD-direktiivin kansalliseen valmistelutyöhön, Green Deal -sopimusten valmisteluun, nollapäästöisten työmaiden sekä rakentamisen kiertotalouden konseptien suunnitteluun sekä EU:n rahoittaman Big Buyers Initiative - raskaiden sähköisten kuorma-autojen ja työkoneiden Euroopan laajuiseen markkinavuoropuheluun. Toimenpiteiden tarkoituksena on kehittää Staran osaamista ja hankinnoissa käytettäviä ympäristökriteerejä.

2. Starassa hankitaan CVD-direktiivin mukaisesti vuodesta 2021 lähtien vain täyssähköisiä henkilöautoja ja vuodesta 2022 lähtien vain täyssähköisiä pakettiautoja. Tavoitteena on muuttaa koko henkilöautokalusto täyssähköiseksi vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteena on myös sähköistää koko pakettiautokalusto vuoteen 2028 mennessä.
3. Raskaan ajoneuvokaluston hankinnoissa vaaditaan kuorma-autojen täyttävän viimeisimmän EURO-luokituksen ja työkoneiden täyttävän viimeisimmät STAGE-päästöluokitukset. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan hankitaan täyssähköisiä ajoneuvoja tai muunnossähköistetään nykyisiä polttomoottoriajoneuvoja. Biopolttoaineiden käyttöä seurataan ajoneuvokohtaisesti.
4. Liikenne: Kaupunki kehittää ja tiukentaa ympäristökriteerejä (sis. vaihtoehtoiset käyttövoimat, päästöluokat) kaikissa kuljetuspalveluiden, raskaiden kuljetuspalveluiden ja työkonepalveluiden kilpailutuksissa sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa. Hankinnan toteuduttua tilaaja seuraa ympäristökriteerien täyttymistä. Selvitetään ympäristöbonusjärjestelmän käyttöönottoa kuljetusten ja työkoneiden sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa
5. (vs. HSL Dynasty tietopalvelu PK 21.1.2020 § 3, Energiakokeilut HSL ympäristöbonus, Dynasty tietopalvelu PK 24.11.2020 § 183).
  1. Raskaan ajoneuvokaluston kilpailutuksissa vaaditaan kuljetuspalvelujen palveluntuottajilta viimeisimpien EURO-päästöluokitusten mukaisia kuorma-autoja ja työkonepalveluissa viimeisimpien STAGE-päästöluokitusten mukaisia työkoneita. Tarjottujen ajoneuvojen eivät saa olla kilpailutuksessa määritellyä käyttöönoton vuosirajaa vanhempia. Vuonna 2020 kilpailutetuissa työkonepalvelujen palvelusopimuksissa oli mahdollisuus saada lisäpisteitä päästöttömästä käyttövoimasta.
  2. Vuonna 2020 aloitettiin selvittämään, kuinka saadaan seurattua ajoneuvokohtaisesti alihankinnan kaluston käyttöä. Samassa yhteydessä selvitetään alihankintapalvelujen toteutuneet käyttövoimaratkaisut ja palveluntarjoajien käyttämät polttoaineet. Tarkoituksena on jatkossa edellyttää alihankintapalveluntuottajilta uusiutuvan polttoaineen

29.11.2021

käyttöä. Samalla pohditaan, voidaanko alihankkijoita pal-
kita ympäristökriteerien alittamisesta jonkinlaisella bonus-
sanktio -järjestelmällä (vs. HSL).

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Sami Aherva, yksikönjohtaja, puhelin: 310 78571
sami.aherva(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 18.05.2021 § 26

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Pelastuslaitos huolehtii siitä, että mittareihin ja niiden tavoitearvoihin kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Pelastuslaitoksen merkittäviä hankintoja kasvihuonekaasupäästöjen ja kiertotalouden kannalta ovat ajoneuvohankinnat. Helsingin Pelastuslaitoksella on n. 160 ajoneuvoa. Hankintamäärä vaihtelee vuosittain siten, että määrät ovat 5-20 kpl.

Pelastuslaitos ottaa ympäristönäkökulman huomioon kaikissa hankinnoissa. Pelastuslaitos hankkii hybridi- tai täyssähköajoneuvoja, kun se on mahdollista vaarantamatta operatiivista palveluntuotantoa.

Pelastuslaitoksen ajoneuvoista kaikki luokitellaan erikoisajoneuvoiksi. Ajoneuvot ovat ”siviili”-pohjaisia ajoneuvoja, joihin on asennettu päälysrakenteita tai ne on sisustettu palo- ja pelastuskäyttöön. Pelastuslaitoksen toiminta-alueella on hyvin paljon maanalaisia tiloja ja infrastruktuurin huolto-tunneleita. Huoltotunneleihin on sallittu ajaa ainoastaan diesel- tai täyssähköautoilla.

Pelastuslaitoksen tekemät markkinatutkimukset osoittavat, että tämän hetken markkinatilanne diesel- tai täyssähköautomarkkinoilla ei vastaa pelastuslaitoksen kaikkia käyttötarpeita. Raskaiden pelastusajoneuvojen, kuten nostolava- ja sammutusautojen, on varauduttava pitkäkestoiseen tilanteeseen ilman polttoaineen lisäystä. Keskusvaraston seu-

29.11.2021

raava kalustokuorma-auton korvaushankinta on ladattava hybridiajo-neuvo. Palotarkastajien käyttöön on vuonna 2020 hankittu kolme sähköautoa.

Ajoneuvojen lisäksi merkittäviä hankintoja ovat esimerkiksi monitori-defibrillaattorit, sammutusasut sekä tietojärjestelmät- ja laitteet. ICT – kaluston osalta noudatetaan kaupungin kierrätysohjeita. Kaikkia koneita, laitteita ja materiaaleja kierrätetään mahdollisuuksien mukaan.

Ruokapalveluissa pelastuslaitoksen palvelutuottaja Compass Group Suomi on sitoutunut vähentämään ruokahävikkiä, käyttämään enemmän vastuullisesti hankittuja tuotteita ja kasvipohjaisia tuotteita sekä vähentämään muovin käyttöä ja päästöjä.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 12.05.2021 § 78

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien ottamisesta huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa:

Liikenneliikelaitos (HKL) toteaa, että se on osana Helsingin kaupunkia sitoutunut noudattamaan Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuuden liittyviä linjauksia, kuten ympäristöpolitiikan ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita. HKL on myös laatinut vuonna 2020 vastuullisuusperiaatteet ja tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tullaan asettamaan vuoden 2021 aikana laadittavassa ympäristöohjelmassa.

HKL on jo ottanut esimerkillisiä askeleita kohti vastuullisempia hankintoja. Ympäristökriteerien käyttöä on kehitetty aktiivisesti vuosina 2019-2020, jolloin ympäristökriteerit huomioivien hankintojen kappalemääräinen osuus kasvoi 31 prosentista 52 prosenttiin.

HKL on hyödyntänyt ympäristö- ja vastuullisuusmarkkinavuoropuheluja menestyksekkäästi viime vuosien isoimmissa hankkeissaan, esimerkiksi Kalasatamasta Pasilaan -hanke, jonka tavoitteissa ympäristö- ja

29.11.2021

vastuullisuusnäkökulmat ovat alusta asti olleet keskeisiä. Hankkeen kehittäminen mm. ympäristö- ja vastuullisuusasioiden näkökulmasta aloitettiin yhdessä tarjoajien kanssa jo allianssihankintavaiheessa. HKL osallistuu aktiivisesti myös Helsingin kaupungin, seudullisten toimijoiden ja KEINO-osaamiskeskuksen järjestämiin yhteisiin markkinavuoropuheluihin liittyen esimerkiksi ”Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal” -sopimukseen ja puhtaiden ajoneuvojen direktiivin käyttöönottoon. Samoin esimerkiksi HKL:n siivous- ja jätehuoltopuitemuutosten toteuttamisen kanssa käydään kuukausittain läpi ympäristöasioita laatukokouksissa.

HKL on osallistunut talven 2020-2021 aikana KEINO-osaamiskeskuksen järjestämään Keino-akatemiaan, jossa on kehitetty kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja. HKL:n uusi hankintastrategia valmistuu vuoden 2021 aikana ja siinä keskeisinä painopisteinä tulee olemaan vastuullisuus ja vaikuttavat hankinnat, hankintataidot sekä osaamisen kehittäminen. HKL:n hiilijalanjälkeä on selvitetty osana hankintastrategian ja Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman laatimista. Tulosten perusteella pystytään kohdentamaan toimenpiteitä ja markkinavuoropuheluja ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin hankintoihin. Erityisesti Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman myötä vuoden 2021 aikana tullaan määrittelemään konkreettiset ja mitattavat tavoitteet, joilla varmistetaan ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

HKL tulee kehittämään edelleen ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimista ja markkinavuoropuhelujen hyödyntämistä hankinnoissa, ja ne tullaan ottamaan yleisemmin käyttöön HKL:n hankinnoissa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maiya.sarpo(a)hel.fi
Miikka Pelkonen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 27250
miikka.pelkonen(a)hel.fi

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 11.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta on pyytänyt taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunnalta lausuntoa vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78-

81).

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2020 arviointikertomuksessa, että arvioinnin pääkysymyksenä on, noudatetaanko Helsingin kaupungin hankinnoissa kaupunginvaltuuston asettamia ympäristöpoliittisia linjauksia: sisältävätkö kaupungin hankintaprosessit ympäristökriteerejä, onko hankinnoissa alettu edistää Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita ja tehdäänkö ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä hankintoja kestävän kehityksen mukaisesti.

Edelleen tarkastuslautakunta toteaa että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan, että taloushallintopalveluliikelaitos noudattaa hankinnoissaan kaupungin ohjeistusta. Ympäristökriteereiden toteutuminen hankinnoissa varmistetaan käyttämällä kaupungin sopimustoimittajia.

Taloushallintopalveluliikelaitos on pyrkinyt toteuttamaan ympäristökriteereiden toteutumista ja kestävän kehityksen periaatteita palvelujen tuottamisessa ja hankinnoissa seuraavin toimenpitein:

- sähköisiä prosesseja on edistetty digitalisaation ja robotiikan keinoin – paperin manuaalinen käsittely ja arkistointi on pyritty minimoimaan
- tietokoneiden ja -näyttöjen poistaminen toteutetaan kierrättämällä kaupungin ohjeistuksen mukaisesti
- kiinteistöön liittyvät hankinnat, kuten lämmitys ja jätteiden kierrätys, toteutetaan ekologisten periaatteiden mukaisesti vuokranantajan toimesta
- työmatkapyöräilyä on pyritty edistämään
- etätöiden toteutuminen on pyritty kaikkien työntekijöiden osalta mahdollistamaan

Taloushallintopalveluliikelaitos kiinnittää jatkossa huomiota ympäristökriteereiden ja vastuullisuusnäkökohtien toteutumiseen hankintojen toteuttamisessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ulla Kukkonen

Lisätiedot

Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi

29.11.2021

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 07.05.2021 § 9

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitos esitti viitekohdan mukaisesti asiakohdassa mainittuna lausuntonaan seuraavaa:

Arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota Palvelukeskus Helsingin sitovien toiminnan tavoitteiden kuvaamiseen ja mittaamiseen sekä niiden epäjohton mukaisuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen sekä eroavuuksiin talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen tulee selkeyttää sitovien toiminnan tavoitteiden esittämistapaa siten, että se on yhdenmukainen tilinpäätöksessä sekä talousarvion eri kohdissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se tulee jatkossa kiinnittämään huomiota sitovien toiminnan tavoitteiden ja niiden mittaamisen kuvaamiseen ja esittämistapaan niin, että ne ovat mahdollisimman selkeitä sekä yhdenmukaisia sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä. Palvelukeskusliikelaitos on esittänyt sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä yhden sitovan toiminnan tavoitteen sekä muita toiminnan tavoitteita.

Palvelukeskusliikelaitos pitää arviointikertomuksessa esitettyjä havainnot oikeina ja hyvänä pohjana esittämistavan jatkokehittämisessä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se toimii hankinnoissaan arviointikertomuksen taulukossa 13 toimialojen ja liikelaitosten Hiilineutraali Helsinki 2035 - toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja vastuunjaon mukaisesti ja tulee käymään aktiivista markkinavuoropuhelua ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa lisäksi, että se pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintaansa talouden, ympäristön ja ihmisten kannalta kestäväällä tavalla, Helsingin kaupungin tavoitteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Palvelukeskusliikelaitoksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää toimin-

29.11.2021

tansa ympäristöhaittoja mm. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti. Liikelaitos huomioi esimerkiksi raaka-aineiden ympäristövaikutuksia tuote- ja ruokalistasuunnittelussa, kehittää keinoja ruokahävikin vähentämiseksi ja tuottamaan palveluja, jotka vähentävät autoilun tarvetta.

Palvelukeskusliikelaitoksen hankinnoissa pyritään myös huomioimaan vastuullisuuden eri osa-alueet. Liikelaitos sisällyttää hankinnan koh-teesta riippuen mahdollisuuksien mukaan muun muassa ympäristövas-tuuseen, eettiseen tuotantoon sekä työllistävään vaikutukseen liittyviä vastuullisuuskriteerejä osaksi hankintaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 05.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti esittää tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78 - 81). Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelai-tosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksil-taan merkittävässä hankinnoissa.

Työterveysliikelaitoksen kynnysarvon ylittävät hankinnat ovat olleet ter-veyspalveluostoja (koronatestit ja röntgenpalvelut), joihin ympäristökri-teerejä ei ole ollut tarkoituksenmukaista ja mielekästä soveltaa. Han-kinnat toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian hankinnat ja kilpai-luttaminen -yksikön kanssa kaupungin hankintastrategian mukaisesti. Jokaisessa hankinnassa kriteerit harkitaan tapauskohtaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

29.11.2021

Asia/8

§ 896

V 19.1.2022, Valtuutettu Pauliina Saareksen aloite kansallisen lapsistrategian käyttöönotosta Helsingissä

HEL 2021-006774 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Johanna Nuortevan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Saares Pauliina Kansallinen lapsistrategia
käyttöön Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pauliina Saareksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pauliina Saares ja 21 muuta allekirjoittajaa esittävät aloitteessaan, että Helsinki varmistaa kansallisen lapsistrategian toteutumisen rakentamalla sen toimeenpanoon ja seurantaan suunnitelman, jonka avulla strategian tavoitteet huomioidaan kaikessa kaupungin toiminnassa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kansallinen lapsistrategia julkaistiin 23.2.2021, ja se koskee kaikkia alle 18-vuotiaita. Strategialla halutaan luoda aidosti lapsi- ja perhemyönteinen, lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi. Lapsen oikeudet ja asema vakiinnutetaan siten, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa poliittisessa ja tosiasiallisessa toiminnassa muiden yhteiskunnan jäsenten rinnalla ja että lapset saavat tietoa heille kuuluvista oikeuksista. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten asema turvataan ja heidän tarpeensa tunnistetaan paremmin. Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma julkaistiin 7.10.2021. Toimenpide-ehdotuksissa on keskitytty toimenpiteisiin, jotka täydentävät käynnissä olevaa toimintaa ja ovat omiaan vahvistamaan rakenteita ja tietopohjaa pitkäjänteiselle ja suunnitelmalliselle lapsi- ja perhepolitiikalle. Kansallisen lapsistrategiatyön jatkuvuus varmistetaan perustamalla kansallinen lapsistrategiayksikkö.

Helsinki on keväällä 2021 hyväksytty mukaan Suomen Unicef ry:n Lapsiystävällinen kunta -malliin. Malli on kunnille tarkoitettu työväline, joka auttaa ymmärtämään ja toteuttamaan lapsen oikeuksia kunnan arjessa ja päätöksenteossa. Suomen Unicef ry:n Lapsiystävällinen kunta -malli on väline lapsen oikeuksien mahdollisimman täysimääräiseen toteuttamiseen kunnassa ja kunnan jokaisen lapsen arjessa. Erityishuomiota kiinnitetään heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumiseen. Suomen Unicef ry:lla on YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen kirjattu erityinen rooli toimia sopimuksen täytäntöönpanon asian tuntijana ja arvioijana. Lapsiystävällisen Kunta -mallin toteutuksessa noudatetaan kansallista lapsistrategiaa sekä huomioidaan lasten oikeuksien eri näkökulmia. Helsingin kehittämistyössä on lisätty osaamista lasten oikeuksista sekä lapsistrategian sisällöistä ja käynnistetty nykytilan selvitys lasten oikeuksien toteutumisesta eri palveluissa. Kansallinen lapsistrategia toimii yhtenä ohjaavana asiakirjana, kun Helsinki valitsee kehittämistehtävänsä yhteistyössä Suomen Unicef ry:n kanssa.

Helsingissä on käynnistetty lastensuojelulain 12 § mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelutyö osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Tämä suunnitelma liitetään osaksi keväällä 2022 valmistuvaa kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa. Helsingissä vahvistetaan myös lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen osana kaupungin vuorovaikutustyötä. Kansalliset suositukset, kuten lapsistrategia huomioidaan valmistelussa ja toimeenpanossa.

Lisäksi kansallisen lapsistrategian sisältö huomioidaan palvelujen kehittämisessä. Esimerkiksi lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketju-työssä kansallisen lapsistrategian sisältöjä on huomioitu laajasti.

29.11.2021

Valtioneuvoston periaatepäätös ja toimeenpanosuunnitelma hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä vuoteen 2030 sisältää lukuisia toimenpidesuosituksia lasten ja nuorten osalta. Nämä ovat linjassa kansallisen lapsistrategian kanssa. Periaatepäätöstä huomioidaan laajasti valtuustokauden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä sekä hyvinvointisuunnitelman valmistelussa.

Yllä mainituilla tavoilla Helsinki toteuttaa ja huomioi kansallisen lapsistrategian sekä sen toimeenpanosuunnitelman tavoitteita ja erillisen lapsistrategian toteuttamissuunnitelman rakentaminen Helsinkiin ei ole tarpeen.

Asia on valmisteltu kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan kesken. Asiassa ei ole pyydetty lausuntoja toimialojen toimielimiltä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Saares Pauliina Kansallinen lapsistrategia käyttöön Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala

29.11.2021

Asia/9

§ 897

Kaupungin toimielinten sähköiset kokoukset

HEL 2021-013405 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupungin toimielimet voivat varsinaisen kokouksen, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla, sijasta pitää kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla, 29.11.2021 alkaen toistaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä on 23.11. 2021 linjannut paluusta laajaan etätyösuositukseen. Koordinaatioryhmä suosittelee lisäksi työnantajia järjestämään etätyötä kaikissa sellaisissa työtehtävissä, joissa se on tilapäisestikin mahdollista.

Helsingin heikentyneen epidemiatilanteen vuoksi on perusteltua, että fyysisen kokoontumisen minimoimiseksi kaupunginhallitus päättää, että kaikki kaupungin toimielimet voivat jälleen 29.11.2021 lukien pitää sähköisiä kokouksia. Päätös on voimassa toistaiseksi, kunnes kaupunginhallitus päättää mahdollisuuden lopettamisesta.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 29 luvun 22a §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus voi päättää, että muu toimielin kuin kaupunginvaltuusto voi varsinaisen kokouksen, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla, sijasta pitää kokouksen sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla.

29.11.2021

Asia/9

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.11.2021

Asia/10

§ 898

Työterveysliikelaitoksen johtokunnan jäsenen ja puheenjohtajan valinta

HEL 2021-012720 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus

- myönsi Nina Grosille eron työterveysliikelaitoksen johtokunnan jäsenen ja puheenjohtajan tehtävistä ja
- valitsi Asta Enroosin (kaupunginkanslia, henkilöstöosasto, vastuullinen työnantaja) jäseneksi ja puheenjohtajaksi työterveysliikelaitoksen johtokuntaan vuonna 2023 päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

29.11.2021

Kaupunginhallitus valitsi Nina Grosin (kaupunginkanslia, henkilöstö-osasto) 30.8.2021 § 593 jäseneksi ja puheenjohtajaksi työterveysliikelaitoksen johtokuntaan kahden vuoden toimikaudeksi. Nina Gros on 22.11.2021 pyytänyt eroa työterveysliikelaitoksen johtokunnan jäsenen ja puheenjohtajan tehtävistä.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Saara Nirkko, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 26312
saara.nirkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Työterveysliikelaitos

29.11.2021

Asia/11

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 899

Päätös perusopetuksen poikkeusjärjestelyjen mahdollistamiseksi

HEL 2020-009208 T 12 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä tartuntatautilain 58 §:n nojalla, että Helsingin kaupungin alueella sijaitsevien perusopetuslain mukaista perusopetusta antavien oppilaitosten tiloja voidaan käyttää perusopetuksen antamiseen seuraavin edellytyksin.

Tiloja käytettäessä tulee tartuntatautilain 1 §:ssä säädetty tartuntatautilain tarkoitus huomioon ottaen noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) 5.8.2021 antamaa ja päivityksin täydennettyä liitteenä olevaa suositusta (liite 1).

Päätös on voimassa ajan 10.12.2021-9.1.2022 tai kunnes asiasta toisin päätetään.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikönpäällikkö, puhelin: 09 310 21012
timo.korhonen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiamies, puhelin: 09 310 36554
anna.kukkola(a)hel.fi
Eeva Salo, erikoislääkäri, puhelin: 040 7307044
eeva.p.salo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Etelä-Suomen aluehallintovi-
rasto

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedok-
sianto

Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto
Opetushallitus	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto
Sosiaali- ja terveysministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto
Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto
Yksityiset sopimuskoulut	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tässä päätöksessä määrätään oppilaitosten tilojen turvallisesta käytöstä perusopetukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen antaman suosituksen tarkoitus on tukea kouluja toteuttamaan koulunkäynti koronaepidemian aikana siten, että se on turvallista lapsille ja henkilökunnalle. Suositusta noudattamalla voidaan hallita tartuntariskiä eli vähentää tartuntoja ja rajata mahdollisissa altistustilanteissa altistuneiden joukko mahdollisimman pieneksi. Toimintaa suunniteltaessa on tärkeää sovittaa yhteen lapsen etu ja oikeudet ja tartuntatautien torjunnan periaatteet. Helsingissä tilojen turvallinen käyttö tarkoittaa muun muassa, että oppilaat opiskelisivat etäyhteyksiä hyödyntävän ja lähiopetuksen yhdistelmämallin mukaisesti, jossa osa luokista työskentelee kukin vuorollaan ja lyhytaikaisesti etäopetuksessa. Oppilaiden oikeus opetukseen turvataan myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ai-

kana. Päätös koskee lähtökohtaisesti kaikkea Helsingissä annettavaa perusopetusta. Poikkeukselliset opetusjärjestelyt eivät kuitenkaan koske esiopetuksen oppilaita, perusopetuksen 1 - 3 vuosiluokkien oppilaita, erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita eikä valmistavan opetuksen oppilaita. Näiden oppilaiden opetus järjestetään lähiopetuksena.

Perusopetus järjestetään lähtökohtaisesti lähiopetuksena. Mahdollinen siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin tapahtuu opetuksen järjestäjän päätöksellä. Kaupunginhallitus teki lukuvuoden 2020-2021 aikana kymmenen päätöstä perusopetuksen poikkeusjärjestelyjen mahdollistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 5.8.2021 antama suositus koskee silti myös varhaiskasvatusta ja esiopetusta ja niiden tilankäyttöä, mutta mahdollisuutta ja tarvetta etäyhteisöjen hyödyntämisen ja läsnäolon yhdistelmämalliin ei toiminnan luonteen vuoksi ole.

Säädösperusta

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Tartuntatautilain 9 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautilaissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tartuntatautilaissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tartuntatautilaissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Perusopetuslain (682/1998) 29 § mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Nyt tehtävällä päätöksellä tilo-

jen turvallisesta käytöstä turvataan lasten oikeutta turvalliseen opetusympäristöön.

Perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin mukaan, jos opetusta ei tartuntatautilain 58 §:n nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin enintään yhden kuukauden ajaksi kerrallaan, jos se opetuksen järjestämiseksi on välttämätöntä. Oppilaan oikeus opetukseen tulee turvata myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana. Ensimmäinen perusopetuslain muutos, jolla 20 a § lisättiin lakiin, tuli voimaan 1.8.2020 (521/2020) ja se oli voimassa määräaikaisesti vuoden 2020 loppuun. Vastaavan sisältöinen väliaikainen muutos (1191/2020), joka oli voimassa 31.7.2021 saakka, tuli voimaan 1.1.2021. Lukuvuotta 2021-2022 koskeva laki (687/2021) on voimassa 1.8.-31.7.2022. Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa paikallinen päätöksenteko, jolla perusopetuksen järjestäminen voidaan hoitaa turvallisesti epidemian aikanakin. Lukuvuonna 2021-2022 voimassa olevan lain esitöiden mukaan tavoitteena on jatkaa lakien (1191—1192/2020) mukaista oikeustilaa perusopetuksessa lukuvuoden 2021—2022 ajaksi (HE 93/2021 vp s. 9).

Perusopetuslain 20 a §:n säätämiseen ensimmäisen kerran johtaneen hallituksen esityksen (HE 86/2020 vp) mukaan mikäli opetuksen järjestämisessä ei pystyttäisi noudattamaan tartuntatautiviranomaisen päätökseen sisältyvää ohjeistusta opetustilojen turvallisesta käyttämisestä tai opetustilat suljettaisiin osittain tai kokonaan tartuntatautilain 58 §:n nojalla, voitaisiin opetuksessa siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin (HE 86/2020 vp, s. 16-17). Kevätlukukaudella 2021 voimassa olleen perusopetuslain 20 a §:n säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 218/2020 vp) mukaan ehdotetun pykälän 1 momentti vastaa nykyisin voimassa olevaa. Perusopetuslain 20 a §:n 1 momentissa ehdotetaan, että opetuksen järjestäjä voisi siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin, jos tartuntatautilain mukainen tartuntatautiviranomainen antaisi tartuntatautilain 58 §:n nojalla päätöksen opetukseen käytettävien tilojen sulkemisesta osittain tai kokonaan, tai jos opetuksessa ei voitaisi noudattaa päätökselle mahdollisesti asetettuja ehtoja. Edelleen hallituksen esityksen mukaan turvallisuuden arvioinnissa ja lähiopetuksen järjestämisen käytännön suunnittelussa noudatettaisiin tartuntatautilain mukaisesti päätöksiin mahdollisesti sisältyviä edellytyksiä opetukseen käytettävien tilojen käyttämisestä. Myös kevätlukukaudella 2021 voimassa ollut pykälää koskevassa sivistysvaliokunnan mietinnössä (SiVM 16/2020 vp) todetaan, että poikkeuksellisia opetusjärjestelyjen soveltamisen edellytyksiä ei nyt ehdoteta muutettavaksi tältä osin. Lukuvuonna 2021-2022 voimassa olevan lain esitöiden mukaan tavoitteena on jatkaa lakien (1191—1192/2020) mukaista oikeustilaa

perusopetuksessa lukuvuoden 2021— 2022 ajaksi. (HE 93/2021 vp s. 9). Muussa julkaistussa lainvalmisteluaineistossa ei ole esitetty tästä poikkeavia kantoja. Tartuntatautilain 58 § soveltuu siis sanamuodostaan huolimatta kokonaan tai osittain sulkemista koskevan päätöksen lisäksi myös päätöksiin, joilla annetaan velvoittavia ohjeita tai määräyksiä pykälän tarkoittamien tilojen käytöstä.

Edellytyksenä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymiselle on lisäksi se, että se on välttämätöntä. Mahdollinen siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin tehdään tästä päätöksestä erillisessä päätöksenteossa. Siirtyminen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin edellyttää aina välttämättömyysharkintaa, joka tehdään lain esitöiden mukaan yhteistyössä kunnan epidemiologisen toiminnan kanssa.

Epidemiologinen arviointi

Suomen tilanne

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan SARS-CoV-2:n aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti. Maailman terveysjärjestö WHO on julistanut SARS-CoV-2 -viruksen aiheuttaman Covid-19 -taudin pandemiaksi 11.3.2020.

Euroopassa ilmaantuvuus on tällä hetkellä suurinta Sloveniassa, Itävallassa, Kroatiassa, Slovakiassa ja Tsekissä. Myös Venäjällä tartuntoja todetaan runsaasti. Virossa tartuntoja on paljon, mutta uusien rajoitusten tultua voimaan käyrät ovat kääntyneet laskuun.

Suomessa koronaviruksen neljäs aalto alkoi kesäkuussa 2021. Tartunnat kääntyivät laskuun rajoitusten lisäämisen jälkeen, mutta kääntyivät uuteen nousuun syyskuun puolivälin jälkeen. Sairaalahoitoa tarvitsevien määrä on syyskuun aikana kohonnut huolestuttavaksi. Sairaalahoitoa tarvitsevat ennen kaikkea rokottamattomat aikuiset, riski sairautaan joutumiselle on rokottamattomalla 19-kertainen verrattuna kaksi rokotusta saaneisiin. Nuorilla koronan taudinkuva on yleensä lievä, lapsilla usein oireeton. Koronan pitkäaikaisoireita (long covid) nähdään myös nuorilla, mutta niiden esiintyvyydestä ei muuntuvassa epidemiatilanteessa ole varmoja tietoja.

Varmistettuja tautitapauksia on 174 823 eli Suomen väestöstä 3,2 % on testatusti sairastanut koronan. Sairastaneiden todellinen määrä on suurempi. Ensimmäisen rokoteannoksen on saanut 86 % suomalaisista 12 v täyttäneistä suomalaisista, toisenkin 81 %. Kolmatta rokotusannosta suositellaan kaikille 60 vuotta täyttäneille, laitoksissa ja hoivakodeissa asuville, riskiryhmille ja yli 6 kk sitten lyhyellä aikavälillä kaksi rokotusta saaneille (poislukien alle 30-vuotiaat miehet).

Koronavirus muuntuu jatkuvasti, ja uudet muunnokset ovat olleet edeltäjiään tarttuvampia ja yleistyneet nopeasti. Tällä hetkellä vallalla on deltavirus. Yksi rokoteannos ei riitä suojaamaan tartunnalta, mutta vakava taudinkuva on yhdenkin rokotteen saaneilla epätodennäköinen. Uutta delta plus –muunnosta on todettu muutamia tapauksia.

Päivitetty kansallinen Covid-19-testaus- ja jäljitysstrategia julkaistiin 14.9.2021. Strategian tavoitteena on tunnistaa tartunnalle altistuneet rokottamattomat henkilöt mahdollisimman varhain ja keskittyä tilanteisiin, joissa on laaja leviämiskäsi. Testaus kohdistuu jatkossa ensisijaisesti virukselle altistuneiden, rokottamattomien oireisten sekä rokottamisen jälkeenkin vakavalle koronavirusinfektioille alttiiden henkilöiden testaamiseen.

THL:n päivitettyt lapsia koskevat ohjeet julkaistiin 20.9.2021. Oireettomia lapsia ei suositeta testattavaksi. Kontaktien lisääntyttä yhteiskunnassa ovat muut, koronan kanssa samankaltaisia oireita aiheuttavat infektiot lisääntyneet, ja lasten oireilun syynä on nyt todennäköisemmin joku muu virus kuin korona. Alle 12-vuotiaan lapsen lieviä virusinfektion oireita voi seurata kotona ilman testaamista. Kouluun tai varhaiskasvatukseen ei tule mennä, ennen kuin lapsen oireet ovat merkittävästi helpottaneet.

Koronatestausta lapselle suositellaan THL:n ohjeissa, jos oireisen lapsen tiedetään altistuneen koronalle tai hänen lähipiirissään on henkilöitä, joiden immuunisuoja koronaa vastaan on puutteellinen, tai jos lääkäri katsoo testin olevan lapsen sairauden vuoksi tarpeen. Altistuneen oireettoman lapsen voi viedä testiin karanteenijan lyhentämiseksi.

Helsingin kaupungin alueen tilanne

Helsingissä on havaittu epidemia-aikana 42 982 koronatapausta, 24,6 % Suomen Covid-19 - tapauksista. Helsingin ilmaantuvuus on 340 /100 000 asukasta 14 vuorokauden aikana. Melko tasaisen lokakuun jälkeen ilmaantuvuus kääntyi marraskuussa uuteen nousuun, ja käyrä on edelleen nouseva. Koronaepidemia on nyt rokottamattomien epidemia, 12 vuotta täyttäneiden täysin rokottamattomien helsinkiläisten ilmaantuvuus on 876 /100 000 asukasta 14 vuorokauden aikana eli viisinkertainen verrattuna kaksi rokotusta saaneisiin. Viikolla 46 todettiin 28 % kaikista tapauksista alle 12-vuotiailla, joista ei vielä yhtään ole rokotettu. Viikkojen 33 – 46 aikana on todettu korona 2832:lla 0 – 12-vuotiaalla lapsella, yhteensä kuusi lasta on ollut sairaalahoidossa, heistä vain yksi kouluikäinen. Sairaalahoitoa tarvitsevat ennen kaikkea rokottamattomat aikuiset.

Koronavirustestien näytteenotto toimii hyvin, testiin pääsee viiveettä. Eristyssoitoissa on tilanteen ruuhkautumisen vuoksi usean päivän viive.

Jäljityksissä asetetaan etusijalle tilanteet, joissa on vakavan sairauden tai runsaan leviämisen vaara.

Rokotukset jatkuvat Helsingissä. Yläkouluikäisten 12-15-vuotiaista 77 % on saanut ensimmäisen rokoteannoksen ja 67 % toisen. Rokotusten teho näkyi heti, kun kahden viikon kuluttua ensimmäisten annosten saamisesta sairastuneiden yläkouluikäisten määrä laski ja on pysynyt matalana. Koko yli 12-vuotiaiden ryhmästä 81 % on saanut kaksi rokoteannosta. Yli 80-vuotiaista 26 % on saanut kolmannen annoksen. Alle 40 –vuotiaiden rokotuskattavuus on kaikissa ikäryhmissä alle 80 %.

OKM ja THL julkaisivat 12.10.2021 päivityn suosituksen koronan leviämisen estämiseksi. Suosituksessa korostetaan väljyyden, porrastamisen ja etäisyyksien merkitystä.

Helsingin alueen koulujen tilanne

Helsingissä on noin 54 700 peruskoululaista ja 15 000 lukiolaista.

Syksyllä 2021 koronaepidemia on rokotuskattavuuden noustessa muuttanut rokottamattomien epidemiaksi. Alle 12-vuotiaat ovat kaikki rokottamattomia. Ilmaantuvuus nousi syyslukukauden alettua kaksinkertaiseksi väestöosuuteen nähden ja on pysynyt korkeana, viikolla 45 yli kolmannes uusista koronatauksista todettiin päiväkotijä ja alakouluikäisillä lapsilla. Yläkoululaisten tartunnat hupenivat syyskuun alussa ensimmäisen rokotusannoksen vaikutuksen alettua. Alakouluikäisten ilmaantuvuus nousi syyslomien jälkeen tasolle 700/100 000 asukasta 14 vuorokauden aikana ja viikolla 45 uuteen ennätykseen 1300/100 000 asukasta 14 vuorokauden aikana. Päiväkotikäisten ilmaantuvuus on ollut matalampi, 200 - 400/100 000 asukasta/14 vuorokauden aikana, kuvastaen vähäisempää liikkuvuutta ja kontakteja kodin ja päiväkodin ulkopuolella.

Lapset saavat useimmin tartunnan kotoaan tai kaveripiiristä. Koululaisien parissa todetaan jatkotartuntoja, joskin niiden erottaminen koulun jälkeen tapahtuneista tartunnoista on mahdotonta. Koululaiset ovat useimmiten ystäviä koulukavereidensa kanssa ja tapaavat heitä myös vapaa-aikanaan.

Tarkasteltaessa tarkemmin kouluja, joissa tapauksia on ollut erityisen paljon, havaittiin että ne eivät olleet peräisin yksittäisestä lähteestä, vaan usea lapsi oli saanut tartunnan koulun ulkopuolelta. Nämä erilliset tapaukset olivat johtaneet yksittäisiin jatkotartuntoihin tai joskus, niin sanotun superlevittäjän ollessa kyseessä, kymmeneenkin jatkotartuntaan samassa ryhmässä tai luokalla. Ympäröivä epideeminen tilanne heijastuu kouluihin, ja tartuntoja ilmenee silloin usealla luokalla samaan

aikaan. Päiväkodeissa erityisen tartuttava on oireinen päiväkodin työntekijä.

Muuten terveiden lasten vähäoireisten ja oireettomien infektioiden perusteellinen jäljittäminen on resurssien väärinkäyttöä. Kun kouluissa ilmenee koronatapauksia, tiedotetaan mahdollisimman ripeästi altistumisen mahdollisuudesta ja ohjataan perheet tarkkailemaan oireita.

Tiedottaminen kouluissa ja päiväkodeissa on hoidettu Epidemiologisen toiminnan ja rehtoreiden ja päiväkodin johtajien yhteistyönä. Syyslukukauden alun jälkeen on lähetetty noin 2300 tiedotetta.

Etäopetus epidemian hillitsemisen keinona

Yksittäisiä koko luokan karanteeneja lukuun ottamatta syyslukukauden aikana ei ole tarvittu etäopetusta epidemian hillitsemisen keinona. THL:n päivitettyjen ohjeiden mukaisesti koulu ja varhaiskasvatus katsotaan pienen riskin altistumiseksi, ja karanteeniin asetetaan vain todelliset lähikontaktit. Koko luokan tai ryhmän karanteenille on tarvetta vain poikkeustapauksessa. Puolentoista vuoden tiukan jäljittämisen jälkeen muutos aiheuttaa hämmennystä vanhemmissa, varsinkin kun lapsilla koronaa todetaan paljon.

Jos lapset tapaisivat toisiaan vain kahdessa, perheen ja luokan muodostamassa kuplassa, pystyttäisiin lapsiryhmien välillä tapahtuvia tartuntoja rajaamaan. Koulu on järjestynyt yhteisö, jossa voidaan noudattaa hygieniää ja rajoitustoimia. Paljon suurempi riski tarttumiseen on lasten leikkiessä vapaasti keskenään. Lapsiryhmät eri luokista ja eri kouluista sekoittuvat aamuparkeissa ja iltapäivätoiminnassa, harrastuksissa, kerhoissa, kuoroissa, kyläillessä ja juhlissa. Rajojen avauduttua perheet tekevät myös ulkomaanmatkoja. Yksi lapsi voi hyvin olla yhteydessä yli 50 henkilöön arjessaan. Yksittäinen lapsi ei ole kovin tartuttava, mutta verkostoissa tartunnat leviävät lastenkin kesken.

Korona ei häviä yhteiskunnastamme, vaan jää kiertämään. Sitä ylläpitävät ennen kaikkea rokottamattomat aikuiset, mutta myös rokotetut voivat saada tartunnan ja tartuttaa eteenpäin, vaikka paljon harvemmin. Jokainen henkilö kohtaa koronan jossain vaiheessa. Lasten rokotuksia pohdittaessa on punnittava, hyötyykö lapsi itse rokotuksesta, kun infektio aiheuttaisi vain lievät oireet. Toistaiseksi lapset sairastuvat koronaan silloin tällöin, mutta sitä ei voi oireiden perusteella erottaa muista hengitystieinfektioista.

Koulujen siirtäminen etäopetukseen on yksinomaisena toimenpiteenä absurdi ja lapsille vahingollinen. Sitä harkittaessa on ensin vähennettävä kaikkia muita kohtaamisia yhteiskunnassamme, sekä aikuisten, perheiden että lapsiryhmien välillä.

Suosittelvat toimenpiteet epidemian rajaamiseksi kouluissa

Oleskeleminen pitkiä aikoja sisätiloissa ilman turvavälejä on koronan tarttumiselle otollinen tilanne. Turvavälien pitäminen, käsihygienian tehostaminen, maskin käyttö sekä kohdennetut rajoitustoimenpiteet ovat olleet hyviä keinoja tapausmäärien pitämisessä maltillisina. Yhteiskunnan avauduttua tänä syksynä on varotoimenpiteitä purettu, mutta tapausmäärien lisääntyttä on syytä uudelleen korostaa.

Kouluissa tulisi välttää lapsiryhmien sekoittumista. Yhteistunteja eri luokkien ja koulujen kesken tulisi välttää ja isoja yhteistilaisuuksia ei tulisi järjestää. Välitunnit ja ruokailut järjestetään porrastetusti, etäisyyksien pitämiseen ja käsihygieniaan kiinnitetään huomiota. Pulpetit tulisi sijoittaa niin, että oppilaat eivät istu kasvokkain. Luokkahuoneiden tuuletusta tulisi parantaa.

Iltapäiväkerhojen ja aamuparkkien toiminta tulisi järjestää pääsääntöisesti ulkona, ruokailut nopeasti sisällä porrastaen ja vain oman luokan kesken. Eri koulujen oppilaille toimintaa järjestävien iltapäiväkerhojen tilapäinen sulkeminen olisi myös mahdollinen keino rajoittaa verkostoja, mikäli perheillä on mahdollisuus järjestää lasten iltapäivät jotenkin muiden kontakteja lisäämättä.

OKM:n 12.10.2021 ohjeen mukaan yleinen kansallinen maskisuositus ei ole tarpeen, ja Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän arvioon perusteella yleinen maskisuositus poistettiin 25.10.2021. Aikuinen on tehokas tartuttaja, ja paluuta yleiseen maskisuositukseen on syytä harkita. Edelleenkin maskia on suositeltavaa käyttää, jos henkilöllä ei ole täyttä suojaa koronaa vastaan.

On erittäin tärkeää, että mahdollisimman moni kouluissa työskentelevä aikuinen ja 12 v täyttänyt nuori olisi saanut täydellisen rokotussuojan. Korona ei ole poistumassa, vaan jokainen rokottamaton tulee sen kohtaamaan. Rokotuskattavuuden parantuessa yhteiskuntaa vapautetaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 5.8.2021 antaman suosituksen tarkoituksena on tukea kouluja ja varhaiskasvatuksen toimintayksiköitä toteuttamaan koulunkäynti tai varhaiskasvatus lapsille ja henkilökunnalle koronaepidemian aikana siten, että se on turvallista lapsille ja henkilökunnalle.

Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö Helsingissä

Kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukainen päätös on edellytys sille, että opetuksen järjestäjä voi tarvittaessa päättää perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin nojalla poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siir-

ryttäessä lähiovetusta kuitenkin aina annetaan 1-3 -luokkalaisille, erityisen tuen ja valmistavan opetuksen oppilaille sekä pidennetyt oppivelvollisuuden oppilaille. Oppilaiden yhdenvertaisuus huomioon ottaen opetus järjestetään niin, että oppilas saa pääsääntöisesti lähiovetusta, ja etäyhteyksiä hyödyntävät opetusjaksot ovat mahdollisimman lyhyitä.

Mikäli poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin joudutaan opetuksen järjestäjän päätöksellä siirtymään, mahdollistaa nyt tehtävä päätös Helsingin kaupungille opetuksen järjestäjänä sen, että opiskelu voidaan tehdyn suunnittelun perusteella järjestää siten, että vuosiluokkien 4-10 oppilaat opiskelevat etäyhteyksiä hyödyntävän ja lähiovetuksen yhdistelmämallin mukaisesti. Vuosiluokkien 4-6 ja 7-10 opetus järjestettäisiin pääsääntöisesti kolmen viikon jaksoissa siten, että 1 tai 2 vuosiluokkaa on viikon etäopetuksessa ja kaksi viikkoa lähiovetuksessa. Mikäli koulun tilat mahdollistavat, niin opetus järjestetään 4-5 -luokkalaisille lähiovetuksena. Rehtori ja koulun johto suunnittelevat oppilaiden lukujärjestyksen siten, että taito- ja taideaineiden opetus tapahtuu pääsääntöisesti lähiovetusjaksoilla.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä opetuksen järjestäminen etäyhteyksiä hyödyntäen suunnitellaan koulu- ja toimipistekohteisesti. Suunnittelussa otetaan huomioon miten suosituksen mukaisia toimenpiteitä voidaan noudattaa ja mistä syystä poikkeukselliset opetusjärjestelyt toteutetaan edellä mainittuja pääperiaatteita noudattamalla järjestelyt koulukohtaisesti räätälöiden. Suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen osalta laaditaan koulukohtaiset taulukot, joista ilmenee luokat, jotka ovat kunakin viikon jaksena etäopetuksessa. Alustavien tarkastelujen perusteella 88 suomenkielisestä koulusta 7 erityiskoulua ja 21 koulua olisi kokonaan lähiovetuksessa ja 14 ruotsinkielisestä koulusta yksi on kokonaan lähiovetuksessa. Muissa kouluissa opiskeltaisiin yhdistelmämallin mukaisesti. Päätös poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä on voimassa enintään kuukauden ajan, mutta poikkeusjärjestelyjen tarpeellisuutta tarkastellaan jatkuvasti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala päättää mahdollisesta poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä yhteistyössä epidemiologisen toiminnan kanssa.

Tartuntatautilain 58 §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole. Kaupunginhallitus seuraa tilannetta ja tarvittaessa muuttaa päätöstä tai kumoaa päätöksen, jos osoittautuu, että tartunnan vaaraa ei enää ole.

Yksityisille sopimuskouluille ja valtion kouluille on varattu hallintolain 34 §:n mukainen mahdollisuus lausua mielipiteensä koskien valmistelussa

olevaa Helsingin kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n mukaista päätöstä oppilaitosten tilojen käyttämisestä ja siihen liittyvästä perusopetuksen poikkeusjärjestelyiden mahdollistamisesta edellistä päätöstä valmisteltaessa. Kuulemiskirjeet on lähetettiin 11.9.2020 ja määräaikaan 18.9.2020 mennessä saatiin saatu yksi vastaus. Tässä vastauksessa todetaan, että kaupunginhallituksen päätös on tarpeellinen tai tarkemmin ottaen välttämätön turvallisen opetuksen järjestämiseksi tartuntatautialtistuksen tai -karanteenin kohdistuessa koulun henkilöstöön tai oppilaisiin.

Helsingissä kaupunginhallitus toimii hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 8b kohdan mukaan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä. Kaupunginhallituksen tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukainen päätös on edellytys sille, että opetuksen järjestäjä voi tarvittaessa päättää perusopetuslain 20 a §:n 1 momentin nojalla poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä. Jotta mahdollinen päätös poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä voitaisiin perustaa aina uusimpaan tilannetietoon, joudutaan päätös todennäköisesti tekemään kiireellisellä aikataululla. Päätöksenteon mahdollinen viivästyminen saattaisi aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, minkä vuoksi viivytyksettömän käsittelyn takaamiseksi on tarkoituksenmukaista siirtää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtämisestä päättäminen opetuksen järjestäjälle. Myös Espoon ja Vantaan kaupunginhallituksissa on tehty vastaavat päätökset.

Kaupunginhallitus päätti lukuvuoden 2020-2021 aikana kymmenen kertaa poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen mahdollistamisesta. Edellisen kerran kaupunginhallitus on päättänyt asiasta 9.8.2021 § 558 ajalle 10.8.-9.9.2021, 6.9.2021 § 608 ajalle 10.9.-9.10.2021, 4.10.2021 § 723 ajalle 10.10.-9.11.2021 ja 8.11.2021 § 825 ajalle 10.11.- 9.12.2021. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimialajohtaja on vuoden 2020-2021 aikana päättänyt poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä 15 kertaa.

Päätös on valmisteltu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Timo Korhonen, yksikönpäällikkö, puhelin: 09 310 21012

29.11.2021

timo.korhonen(a)hel.fi
Anna Kukkola, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 09 310 36554
anna.kukkola(a)hel.fi
Eeva Salo, erikoislääkäri, puhelin: 040 7307044
eeva.p.salo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Etelä-Suomen aluehallintovi- rasto	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Helsingin ja uudenmaan sai- raanhoitopiiri	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Opetushallitus	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto
Yksityiset sopimuskoulut	Esitysteksti Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto Hallintovalitus, todisteellinen tiedok- sianto

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunginkanslia

29.11.2021

Asia/11

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala
Palvelukeskus

Päätöshistoria

- Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 825
- Kaupunginhallitus 04.10.2021 § 723
- Kaupunginhallitus 06.09.2021 § 608
- Kaupunginhallitus 09.08.2021 § 558
- Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 336
- Kaupunginhallitus 29.03.2021 § 226
- Kaupunginhallitus 01.03.2021 § 142
- Kaupunginhallitus 01.02.2021 § 85
- Kaupunginhallitus 04.01.2021 § 2
- Kaupunginhallitus 07.12.2020 § 855
- Kaupunginhallitus 09.11.2020 § 760
- Kaupunginhallitus 05.10.2020 § 627
- Kaupunginhallitus 31.08.2020 § 495
- Kaupunginhallitus 10.08.2020 § 411

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 900

Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

HEL 2021-010756 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi ympäristöministeriölle liitteen 1 mukaisen lausunnon.

Lausunnon pääasiallinen sisältö

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki korvattaisiin kokonaan uudella lailla. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024. Seuraavassa on nostettu esiin Helsingin kaupungin lausunnon keskeiset huomiot, varsinkin lausunto on liitteenä 1.

Hallitusohjelman mukaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen. Lisäksi on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Hallitusohjelman mukaan kuntien kaavamonopoli ja kaavahierarkia säilytetään, kaavaprosessin sujuvuutta edistetään ja kuntien maapolitiikkaa vahvistetaan.

Helsingin näkemyksen mukaan rakentamisen kokonaisuuden kehittämisen tavoitteena tulee olla toiminnan ja yhteistyön kehittäminen nyky-lain puitteissa ja pienin täsmällisin lainsäädännön muutoksina toimivammaksi ja ketterämmäksi. Toteutuessaan lausuntokierroksella oleva lakiesitys ei sujuvoita kaavaprosesseja eikä vähennä byrokratiaa vaan lisää sitä sekä kuntien kustannuksia. Valmistelussa olisi syytä pohtia myös vaihtoehtoa jossa laaja lakikokonaisuus voitaisiin pilkkoa tarkoituksenmukaisella tavalla osiin ilman, että lain kokonaisuuden arviointi vaarantuu. Mikäli em. merkittävät muutokset eivät enää ole mahdollisia, tarkoituksenmukaisinta olisi valmistelun keskeyttäminen.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan nyt lausuttavana oleva luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta on kehoittava eikä sen valmistelua tulisi jatkaa. Se ei riittävällä tavalla vastaa uudistuksen kunnianhimoisiin tavoitteisiin. Esityksellä saavutettavat hyödyt nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna jäävät valitettavan pieniksi ja lakiluonnoksen puutteena on lisäksi tarpeettoman yksityiskoh-

tainen ja jäykistävä sääntely. Lakiluonnos heikentää olennaisesti mahdollisuuksia soveltaa kaavoituksen ja rakentamisen ohjauskeinoja joustavasti ja alueiden erilaiset tilanteet huomioon ottaen. Rakentamisen lupajärjestelmään tai maapolitiikkaan esitetyt muutokset eivät vastaa esityksen tavoitteisiin. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä monimutkaistuu ja sen nykyinen joustavuus heikkenee.

Helsingin kaupunki on tuonut useaan otteeseen esille näkemyksensä maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen. Kaupungin keskeisenä viestinä on ollut, että nykyiseen järjestelmään tulisi esittää vain hyvin perusteltuja muutoksia. Lakiluonnoksen hyvät tavoitteet ja siihen sisältyvät muutamat onnistuneet osiot voitaisiin saavuttaa myös nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia päivittämällä. Olemassa oleva oikeus- ja sopimuskäytäntö perustuu nykyiseen järjestelmään ja tehtävillä muutoksilla tulisi olemaan merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia, sillä oikeuskäytännön muodostumisessa sekä hallinto- ja sopimuskäytännön uudistamisessa menisi hyvin pitkä aika.

Kokonaisuudistuksen sijaan tavoitteena tulee olla MRL:n joustavuuden ja monikäyttöisyyden säilyttäminen sekä Suomen eri osien ja kuntien erilaisten alueidenkäytön ja rakentamisen ohjaustarpeiden tukeminen. Kunnille tulisi antaa laajempi toimivalta yksinkertaistaa prosesseja ja hyödyntää ketterästi olemassa olevia työkaluja (asemakaava, poikkeaminen, rakennuslupa). Lakiesitys ei tue myöskään Helsingin metropolialueen tai pääkaupungin erityispiirteet huomioivan maankäytön ja rakentamisen ohjausta. Nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki antaa hyvät mahdollisuudet kehittää hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti alueidenkäytön suunnittelua joustavaan ja mahdollistavaan suuntaan, mitä ollaan jo Uudellamaalla (Uusimaa-kaava 2050), Helsingin seudulla (MAL 2019) ja Helsingin kaupungissa (Helsingin yleiskaava 2016) menestyksellisesti edistetty. Lainsäädännön uudistamisen tulee tukea tätä kehitystä ja purkaa esteitä kaupunkirakenteen kestäväen uudistamisen tieltä.

On tunnistettava, että mitä tiiviimmäksi kaupunkirakenne eri syistä muodostuu, sitä enemmän on ristiriitaisia ja yhteensovittavia tavoitteita ja intressejä, joiden ratkaisemiseksi tarvitaan lainsäädännöllistä tukea. Kasvavien kaupunkiseutujen tiivistyvä kehitys on koko Suomen kilpailukyvyyn ja liikenteen hiilidioksidipäästöjen hillitsemisen näkökulmasta keskeinen kehityssuunta ja tavoite. Lakiuudistuksen pitäisi siksi tukea yhdyskuntarakenteen kestäväen ohjaamista. Nykyisin kaavaprosesseja hidastavat erityisesti vaadittavien selvitysten määrät ja niiden heikko kohdentuminen olennaisiin kysymyksiin, laajat vuorovaikutusvelvoitteet sekä kaavavalitukset. Suuri osa Helsingin kaavoitukseen kohdistuvista valituksista johtuu eri hallinnonalojen usein ristiriitaisista intresseistä. Lainsäädännön tulisi tukea näiden intressiristiriitojen rat-

kaisemista vuorovaikutuksen keinoin ennen muutoksenhakuvaiheita ja priorisoida kestävästä kaupunkikehitystä sekä kasvuun vastaamista.

Kunnat ovat voineet kommentoida lain valmistelun yhteydessä yksittäisiä osakokonaisuuksia. Tämä osallistumismahdollisuus on koettu hyödylliseksi. Lausuttavana oleva esitys on kuitenkin nyt nähtävissä kokonaisuutena ensimmäisen kerran. Näin myöhäinen kuntien vaikuttamismahdollisuus tekee lausumisesta haastavaa. Vaikuttamismahdollisuutta on entisestään heikentänyt se, että samanaikaisesti on valmisteltu useita maankäytön kannalta merkittävien lakien kokonaisuudistuksia (lunastuslaki (603/1977) ja luonnonsuojelulaki (1096/1996)), eikä kunnilla tai muilla sidosryhmillä ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa kokonaisuudistusten yhteisvaikutuksiin. Lausuttavana olevan lakiluonnoksen aikataulu on lisäksi hyvin tiukka ottaen huomioon, miten laajasta kokonaisuudesta on kyse ja miten monen viranomaisen tehtäviin se vaikuttaa merkittävästi kuntien sisällä. Lausuntoa ei ole annettu aikataulussa mahdollista käsitellä kaikissa niissä kaupungin päättävissä elimissä, joiden toimialaa lakiluonnos koskettaa. Lisäaikaa lausunnon antamiseen ei pyynnöstä huolimatta ole myönnetty.

Helsingin tavoitteena on pyrkimys avoimeen dataan ja sen mahdollisimman helppo ja kattava hyödyntäminen kuntalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Valmisteilla olevan, lähinnä valtion tiedontarpeisiin vastaavan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) kehittäminen ja käyttö eivät saa johtaa kuntien tietojärjestelmien kehittämis- ja käyttökustannusten kasvuun ja jos sellaisia syntyy, ne on korvattava kunnille täysimääräisesti. Lakiluonnoksen edellyttämät tietomallimuotoisten kaavojen laatiminen ja koneluettavuuden vaatimus eivät myöskään saa rajoittaa kaavojen sisältöä tai paikallisten olosuhteiden ja erityislanteiden huomioimista kaavoissa.

Edellä mainittujen haasteiden lisäksi lakiluonnos sisältää ongelmallisia asetuksenantovaltuutuksia, sillä moni kunnille tärkeä kysymys jätetään asetustason varaan ja asetuksenantovaltuudet ovat hyvin avoimia. Myös siirtymäsäännökset ovat ongelmallisia, sillä ne ovat osin ajallisesti mahdottomia noudattaa ja niihin liittyy ennakoimattomia riskejä mm. kuntakaavoituksen lähtökohdista. Selkeät ja johdonmukaiset siirtymäsäännökset sekä viittaukset eri lakeihin ovat lain soveltamisen kannalta erittäin tärkeä osa-alue, johon olisi suhtauduttava vakavasti ja johon liitettävään vaikutusten arviointiin tulisi kiinnittää riittävästi huomiota.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154

29.11.2021

tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön (KRL). (005)
- 2 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Kuntaliitto, fi
- 3 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Kuntaliitto, sv
- 4 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Maa- ja metsätalousministeriö
- 5 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Maakuntaliitot
- 6 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL inarinsaame
- 7 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL koltansaame
- 8 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL pohjoissaame
- 9 Lausuntopyyntö 27.9.2021, sv
- 10 Lausuntopalvelun kysymykset KRL 27.9.2021
- 11 Lausuntopyyntö 27.9.2021, fi
- 12 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, HE kaavoitus- ja rakentamislaki, fi
- 13 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, HE kaavoitus- ja rakentamislaki, sv
- 14 Kuntaliitto KRL_Lausunto_Final_28102021_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Lausunnon pyytäjä	Otteen liitteet Esitysteksti Liite 1
---------------------------------	---

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt 27.9.2021 kaupungilta lausuntoa luonnoksesta uudeksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön sekä siihen liittyviksi laeiksi 7.12.2021 mennessä. Nykyisin voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) tuli voimaan vuonna 2000. Ministeriön mukaan lakiuudistuksen tavoitteena on parantaa sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, kiertotalouden edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, rakentamisen laadun parantamiseksi sekä alueidenkäytön ja rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi. Uudistustyö on kestänyt useamman vuoden ajan ja sitä on valmistellut työryhmä alatyöryhmineen. Hankkeella on ollut myös parlamentaarinen seurantaryhmä sekä sidosryhmäfoorumi. Lausunnon-

le lähetetty luonnos laieksi on kuitenkin ympäristöministeriön, ei työryhmän viimeistelemä.

Lausunnolla oleva maankäyttöä ja rakentamista koskeva kokonaisuudistusluonnos on saanut melko kriittisen vastaanoton eri toimijoilta, mm. Kuntaliitolta 28.10.2021 (liite 14) ja nk. suurten kaupunkien C21-ryhmältä, jossa Helsinki toimii aktiivisesti.

Kaupungin lausuntoa valmisteltaessa on tehty yhteisvalmistelua kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kesken.

Kokonaisuudistuksen läpiviemistä esitetystä muodosta on usealta taholta voimakkaastikin kyseenalaistettu. Sen sijaan lakiluonnos sisältää aineksia, joiden pohjalta osittaisuudistukselle voisi löytyä hyvät perusteet. Lautakunnan esitys hyväksyttiin kahden äänestyksen jälkeen. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti lausuntoon lisättäväksi seuraavan lausuman (lausunnon 3. kpl): "Helsingin näkemyksen mukaan rakentamisen kokonaisuuden kehittäminen tulee olla toiminnan ja yhteistyön kehittäminen nykyisin puitteissa ja pienin täsmällisin lainsäädännön muutoksin toimivammaksi ja ketterämmäksi. Toteutuessaan lausunto-kierroksella oleva lakiesitys ei sujuvoita kaavaprosesseja eikä vähennä byrokratiaa vaan lisää sitä sekä kuntien kustannuksia. Valmistelussa olisi syytä pohtia myös vaihtoehtoa jossa laaja lakikokonaisuus voitaisiin pilkkoa tarkoituksenmukaisella tavalla osiin ilman, että lain kokonaisuuden arviointi vaarantuu. Mikäli em. merkittävät muutokset eivät enää ole mahdollisia, tarkoituksenmukaisinta olisi valmistelun keskeyttäminen."

Lautakunnassa tehty toinen vastaehdotus kaatui äänin 7-6.

Esittelijä toteaa, että ympäristöministeriöön lausunto on pyydetty toimitamaan lausuntopalvelu. fi -toiminnon kautta, mikä on rajannut lausunnon antamisen ennalta määriteltäviin asiakokonaisuuksiin. Lausuntoesitys noudattaa pyydettyä muotoa. Kaupunginhallituksen päätösehdotukseen sisältyvä kooste "Lausunnon pääasiallinen sisältö" on osa liitteenä 1 olevaa lausuntoa. Siellä sama teksti on lausunnon lukuna 1 eli "Yleisiä huomioita lakiuudistuksen kokonaisuudesta". Tämän lisäksi lausunto sisältää tiivistelmät kaupungin kannoista asiakokonaisuuksiin 2-4 (alueidenkäyttö, maapolitiikka ja rakentaminen), pykälien yksityiskohtaisemman kommentoinnin ja osion 5 eli vastauksia esitettyihin erilliskysymyksiin.

Lausuntopalvelun rakenteesta johtuen lausunto sisältää jonkin verran toistoa, jota muutoin ei lausunnossa tarvittaisi. Sen vuoksi jokaisen asiakokonaisuuden ja niiden tiivistelmien alkuun on lisätty kaupungin kanta, jonka mukaan esitettyä lakiluonnosta pidetään huonona ja kat-

sotaan, ettei sen valmistelua tulisi jatkaa vaan edetä tarvittavin osauudistuksin.

Esittelijä toteaa lisäksi, että lautakunnan esitystä on hieman tiivistetty ja terävöitetty digitalisaatiota koskevan kannanoton osalta. Digitalisaatiota koskevan lausuntokohtaan toiseksi kappaleeksi (s.37) esitetään seuraavaa: "Helsingin tavoitteena on pyrkimys avoimeen dataan ja sen mahdollisimman helppo ja kattava hyödyntäminen kuntalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Valmisteilla olevan, lähinnä valtion tiedontarpeisiin vastaavan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) kehittäminen ja käyttö eivät saa johtaa kuntien tietojärjestelmien kehittämis- ja käyttökustannusten kasvuun ja jos sellaisia syntyy, ne on korvattava kunnille täysimääräisesti. Lakiluonnoksen edellyttämät tietomallimuotoisten kaavojen laatiminen ja koneluettavuuden vaatimus eivät myöskään saa rajoittaa kaavojen sisältöä tai paikallisten olosuhteiden ja erityistilanteiden huomioimista kaavoissa." Kappale on päätösehdotuksessa "Lausunnon pääasiallinen sisältö" otsikon alla toiseksi viimeisenä kappaleena ja vastaavassa kohdassa varsinaisessa lausunnossa.

Muilta osin esitys on lautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön (KRL). (005)
- 2 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Kuntaliitto, fi
- 3 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Kuntaliitto, sv
- 4 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Maa- ja metsätalousministeriö
- 5 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, lausuma Maakuntaliitot
- 6 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL inarinsaame
- 7 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL koltansaame
- 8 Lausuntopyyntö 27.9.2021, liite, pääasiallinen sisältö KRL pohjoissaame
- 9 Lausuntopyyntö 27.9.2021, sv
- 10 Lausuntopalvelun kysymykset KRL 27.9.2021
- 11 Kuntaliitto KRL_Lausunto_Final_28102021_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Liikenneliikelaitos
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
Maankäytön yleissuunnittelu
Rakennusvalvontapalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 879

HEL 2021-010756 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.11.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maarit Vierson ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö, puhelin: 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 12.11.2021

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2021-010756 T 03 00 00

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo lausuu kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta seuraavan.

Uudella kaavoitus- ja rakentamislakilla on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan vuoden 2000 alussa.

Esityksessä uudeksi kaavoitus- ja rakennuslaiksi tavoitteina on mm. hillitä ilmastonmuutosta, edistää kiertotaloutta ja edistää alueidenkäytön ja rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi. Kaavoituksen osalta muutokset tarkoittaisivat mm. että maakuntakaavassa keskityttäisiin maakuntatasoisiin aluerakennetta sekä liikenne- ja viherverkostoa koskeviin kehittämisen periaatteisiin ja sen oikeusvaikutukset rajattaisiin näihin. Seitsemän suurimman kaupunkiseudun tulisi laatia kaupunkiseutusunnitelma. Maailmanperintökohteiden erityisarvojen säilymistä korostettaisiin uudella sääntelyllä. Kunnan maapoliittisten ohjelmien avoimuutta vahvistettaisiin. Katujen ilmaisluovutusvelvollisuus muuttuisi lunastusmeneteltyksi. Rakentamiseksi tarvittavien lupien rajausta täsmennettäisiin ja lupapalveluita supistettaisiin. Rakennuslupa ja toimenpidelupa korvattaisiin yhdellä lupamuodolla.

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo lausuu asiassa erityisesti kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyen.

Maailmanperintökohteista annettaisiin laissa uusi pykälä. Vaikka maailmanperintökohteiden hoito kuuluu Museovirastolle, toteaa alueellinen vastuumuseo, että on hyvä, että maailmanperintökohteiden erityisarvon säilymisestä säädetään erikseen lailla.

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä ja kaavahierarkia säilyvät pitkälti entisellään.

Kuitenkin maakuntakaavan rooli olisi nykyistä rajatumpi. Maakuntakaavan laadullisiin vaatimuksiin on kirjattu maiseman ja kulttuuriperinnön turvaaminen ja vaaliminen. Lakiehdotus esittää, ettei maakuntakaavassa enää annettaisi kulttuuriympäristöä koskevia suojelumääräyksiä, kuten voimassa olevan lain puitteissa voidaan antaa. Tämä olisi valitetta-

va heikennys maakunnallisen rakennusperinnön arvottamiseksi ja suojelemiseksi.

Yleiskaava pysyisi rooliltaan pitkälti nykyisenä, mutta siihen esitetään joitakin suunnitteluprosessia nopeuttavia muutoksia.

Asemakaavan vaatimukset ja määräykset pysyvät ennallaan. Sen sijaan lakiesityksessä asemakaavan ajanmukaisuuden arviointiin on tehty uusi kirjaus: ”Jos rakennuksen tai sen osan purkaminen voi vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista eikä ennen 1.1.2000 laadittu asemakaava sisällä rakennettua ympäristöä koskevia suojelumääräyksiä, kunnan on arvioitava asemakaavan ajanmukaisuus ennen purkamisluvan myöntämistä.” Lisäys on tarpeellinen, sillä käytännössä asemakaavan ajanmukaisuutta ei ole yleensä lähdetty arvioimaan nykylain aikana.

Vaikutusten arviointia koskevat säännökset säilyisivät pääosin nykyisen kaltaisina. Vaikutusten selvittämisen kohdentumisesta ja laajuudesta säädettäisiin laissa nykyisen asetustasoisen sääntelyn sijaan. Luvun 12 §71 lienee tarpeellinen: Selvitysten on annettava kaavan tehtävän ja tarkoituksen kannalta riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen todennäköisesti merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset 6) maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön.

Luvussa 25 esitetään määräyksiä mm. rakentamisen ohjauksesta: erityisesti pykälä 179:n kohdat 2) rakennuksen on sovellettava rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä oltava kaunis, arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen tai sopusuhtainen; 3) rakentamisen on hillittävä ilmastomuutosta perustamalla elinkaariominaisuuksiltaan kestäviin ja taloudellisiin, energiatehokkaisiin, sosiaalisesti ja ekologisesti toimiviin sekä kiertotaloutta edistäviin ratkaisuihin; 4) rakentamisen on perustettava kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin siten, että historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kulttuuriympäristöjä ei turmella ja rakentamisessa mahdollistetaan myös uusien arvorakennusten ja uusien kulttuuriympäristöjen syntyminen ja 5) rakennuskannan ja sitä ympäröivän rakennetun ympäristön on oltava suunnitelmallisesti hoidettua ja kunnossapidettyä, ovat kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta olennaisia.

On hyvä, että myös saman luvun §190 rakennustaiteen ja kaupunkikuvan vaaliminen on säilytetty voimassa olevaa lakia vastaavana.

Pykälä §196 rakennuksen korjaamisesta sisältää lisäyksen: Rakennuksen korjaus- ja muutostyössä rakennus voidaan korjata rakennusai-kaista rakentamistapaa noudattaen, jos korjaamisen kohteena oleva rakenne on ollut teknisesti toimiva. Jos rakenne on tekniseltä toiminnal-

taan vaurioitunut, voidaan korjaustyössä noudattaa uuden rakennuksen rakentamista koskevia vaatimuksia. Korjaus- ja muutostyössä voidaan noudattaa uuden rakennuksen rakentamista koskevia vaatimuksia, jos tarkoituksena on parantaa rakennuksen teknistä toimivuutta. Periaatteessa lisäys on hyvä, mutta voi aiheuttaa eroavia tulkintoja.

Rakennuslupaa koskevan säätelyn uudistus voimassa olevaan lakiin verrattuna on, rakentamislupa tarvitaan myös korjaamiseen, joka kohdistuu rakennuskohteen olennaisiin ominaispiirteisiin. Lisäksi korjaamiseen tarvitaan aina rakentamislupa, kun: 1) korjataan tai muutetaan kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokasta rakennusta tavalla, jolla on merkittävää vaikutusta rakennuksen historialliselle tai rakennustaiteelliselle arvolle.

Rakennuksen purkamisluvan pykälä 217 kuuluu: Rakennusta tai sen osaa ei saa ilman lupaa purkaa asemakaava-alueella tai alueella, jolla yleiskaavassa niin määrätään, eikä alueella, jolla on voimassa 38 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi. Lupaa ei tarvita, jos voimassa oleva rakentamislupa, tämän lain mukainen katusuunnitelma, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukainen hyväksytty tiesuunnitelma tai ratalain mukainen hyväksytty ratasuunnitelma edellyttävät rakennuksen purkamista. Lupaa ei myöskään tarvita talousrakennuksen ja muun siihen verrattavan vähäisen rakennuksen purkamiseen, ellei rakennusta ole pidettävä historiallisesti merkittävänä tai rakennustaiteellisesti arvokkaana tai tällaisen kokonaisuuden osana.

Mahdollisuus purkamisluvan myöntämiseen laajenisi tilanteessa, jossa rakennukselle ei olisi enää osoitettavissa käyttötarkoitusta ja purettavaksi aiottu rakennus olisi huonokuntoinen eikä sen korjaaminen olisi enää kustannustehokasta. Lisäksi purkaminen voisi tulla kysymykseen, jos rakennus sijaitisi alueella, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan. Näissäkin tilanteissa purkaminen kuitenkin esityisi, jos purkaminen vaikeuttaisi rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Purkamisedellytysten laajennus ei näin ollen ulottuisi tilanteisiin, joissa on kysymys suojelutavoitteiden vuoksi säilytettävistä kohteista.

Alueellinen vastuumuseo katsoo, että pykälä voi osoittautua kriittiseksi kohdaksi, jota saatetaan käyttää jopa väärin. Lisäksi tulisi pohtia, miten alueet, joilla rakennukset ovat menettäneet suurimman osan arvostaan, määritellään. Rahallinen arvo ei välttämättä korreloi olevien kulttuurihistoriallisen arvojen kanssa.

Lausuntojen pyytämisen osalta lakiesityksen 227§ lausunnoista purkamis- ja maisematyöluvasta sekä sijoittamisluvasta 227 § esittää: Kunnan on pyydettävä museoviranomaisen lausunto, jos lupaa hae-

taan kohteeseen tai alueelle: 1) jota koskee rakennussuojelu kaavan tai lain nojalla; 2) joka kuuluu tai voi vaikuttaa kulttuuriperintöä edustavaan maailmanperintökohteeseen; 3) jota koskee muinaismuistolain (295/1963) 1 §:n mukainen rauhoitus; tai 4) joka kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai valtakunnallisesti merkittävään arkeologiseen kohteeseen.

Lausuntoa ei esityksen 3 momentin 4 kohdan perusteella ole tarpeen pyytää, jos alueella on asemakaava tai sellainen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan rakennusluvan perusteena, ja kaavassa on otettu huomioon maisema-alueeseen, rakennettuun kulttuuriympäristöön tai arkeologiseen kohteeseen liittyvät arvot. On tarpeen, että laki ei määrittäisi lausunnon tarvetta museoviranomaiselta ainoastaan suojeltujen tai valtakunnallisesti merkittävien kohteiden osalta. Näin museoviranomainen ei voisi purkamisluvan yhteydessä arvioida kohteen potentiaalista, kulttuurihistoriallista arvoa. Tästä syystä purkamisen yhteydessä tulee voida arvioida kaavan ajanmukaisuus kohteen edellä mainittujen arvojen kannalta.

Lisäksi alueellinen vastuumuseo katsoo, että lakiuudistuksen valitusoikeutta koskien museoviranomaisella tulisi olla valitusoikeus myös toteuttamisluvasta niiden kohteiden osalta, jotka eivät ole kaavan tai lain nojalla suojeltuja, mutta joilla on tunnistettuja kulttuurihistoriallisia arvoja. Samoin valitusoikeus tulisi olla erillisellä päätöksellä ratkaistavasta toteuttamisluvasta edellä mainittujen kohteiden osalta.

Lisätiedot

Johanna Björkman, ts. kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.11.2021 § 607

HEL 2021-010756 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle liitteen 3 mukaisen lausunnon.

Lausunnon sisältö

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki korvattaisiin kokonaan uudella lailla. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan

1.1.2024. Seuraavassa on nostettu esiin Helsingin kaupungin lausunnon keskeiset huomiot, varsinainen pidempi lausunto on asiakohdan liitteenä.

Hallitusohjelman mukaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen. Lisäksi on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Hallitusohjelman mukaan kuntien kaavamonopoli ja kaavahierarkia säilytetään, kaavaprosessin sujuvuutta edistetään ja kuntien maapolitiikkaa vahvistetaan.

Helsingin näkemyksen mukaan rakentamisen kokonaisuuden kehittäminen tulee olla toiminnan ja yhteistyön kehittäminen nykyisin puitteissa ja pienin täsmällisin lainsäädännön muutoksin toimivammaksi ja ketterämmäksi. Toteutuessaan lausuntokierroksella oleva lakiesitys ei sujuvoita kaavaprosesseja eikä vähennä byrokratiaa vaan lisää sitä sekä kuntien kustannuksia. Valmistelussa olisi syytä pohtia myös vaihtoehtoa jossa laaja lakikokonaisuus voitaisiin pilkkoa tarkoituksenmukaisella tavalla osiin ilman, että lain kokonaisuuden arviointi vaarantuu. Mikäli em. merkittävät muutokset eivät enää ole mahdollisia, tarkoituksenmukaisinta olisi valmistelun keskeyttäminen.

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan nyt lausuttavana oleva luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi kaavoitus- ja rakentamislaki ei riittävällä tavalla vastaa uudistuksen kunnianhimoisiin tavoitteisiin. Esityksellä saavutettavat hyödyt nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna jäävät valitettavan pieniksi ja lakiluonnoksen puutteena on lisäksi tarpeettoman yksityiskohtainen ja jäykistävä sääntely. Lakiluonnos heikentää olennaisesti mahdollisuuksia soveltaa kaavoituksen ja rakentamisen ohjauskeinoja joustavasti ja alueiden erilaiset tilanteet huomioon ottaen. Rakentamisen lupajärjestelmään tai maapolitiikkaan esitetyt muutokset eivät vastaa esityksen tavoitteisiin. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä monimutkaistuu ja sen nykyinen joustavuus heikkenee.

Helsingin kaupunki on tuonut useaan otteeseen esille näkemyksensä maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen. Keskeisenä viestinä on ollut, että nykyiseen järjestelmään tulisi esittää vain hyvin perusteltuja muutoksia. Lakiluonnoksen hyvät tavoitteet ja siihen sisältyvät muutamat onnistuneet osiot voitaisiin saavuttaa myös nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia päivittämällä. Olemassa oleva oikeus- ja sopimuskäytäntö perustuu nykyiseen järjestelmään ja tehtävillä muutoksilla tulisi olemaan merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia, sillä oikeuskäytännön muodostumisessa sekä hallinto- ja sopimuskäytännön uudistamisessa menisi hyvin pitkä aika.

Kokonaisuudistuksen sijaan tavoitteena tulee olla MRL:n joustavuuden ja monikäyttöisyyden säilyttäminen sekä Suomen eri osien ja kuntien erilaisten alueidenkäytön ja rakentamisen ohjaustarpeiden tukeminen. Kunnille tulisi antaa laajempi toimivalta yksinkertaistaa prosesseja ja hyödyntää ketterästi olemassa olevia työkaluja (asemakaava, poikkeaminen, rakennuslupa). Lakiesitys ei tue myöskään Helsingin metropolialueen tai pääkaupungin erityispiirteet huomioivan maankäytön ja rakentamisen ohjausta. Nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki antaa hyvät mahdollisuudet kehittää hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti alueidenkäytön suunnittelua joustavaan ja mahdollistavaan suuntaan, mitä ollaan jo Uudellamaalla (Uusimaa-kaava 2050), Helsingin seudulla (MAL 2019) ja Helsingin kaupungissa (Helsingin yleiskaava 2016) menestyksellisesti edistetty. Lainsäädännön uudistamisen tulee tukea tätä kehitystä ja purkaa esteitä kaupunkirakenteen kestäväen uudistamisen tieltä.

On tunnistettava, että mitä tiiviimmäksi kaupunkirakenne eri syistä muodostuu, sitä enemmän on ristiriitaisia ja yhteensovittavia tavoitteita ja intressejä, joiden ratkaisemiseksi tarvitaan lainsäädännöllistä tukea. Kasvavien kaupunkiseutujen tiivistyvä kehitys on koko Suomen kilpailukyvyyn ja liikenteen hiilidioksidipäästöjen hillitsemisen näkökulmasta keskeinen kehityssuunta ja tavoite. Lakiuudistuksen pitäisi siksi tukea yhdyskuntarakenteen kestäväen ohjaamista. Nykyisin kaavaprosesseja hidastavat erityisesti vaadittavien selvitysten määrät ja niiden heikko kohdentuminen olennaisiin kysymyksiin, laajat vuorovaikutusvelvoitteet sekä kaavavalitukset. Suuri osa Helsingin kaavoitukseen kohdistuvista valituksista johtuu eri hallinnonalojen usein ristiriitaisista intresseistä. Lainsäädännön tulisi tukea näiden intressiristiriitojen ratkaisemista vuorovaikutuksen keinoin ennen muutoksenhakuvaiheita ja priorisoida kestäväen kaupunkikehitystä sekä kasvuun vastaamista.

Kunnat ovat voineet kommentoida lain valmistelun yhteydessä yksittäisiä osakokonaisuuksia. Tämä osallistumismahdollisuus on koettu hyödylliseksi. Lausuttavana oleva esitys on kuitenkin nyt nähtävissä kokonaisuutena ensimmäisen kerran. Näin myöhäinen kuntien vaikuttamismahdollisuus tekee lausumisesta haastavaa. Vaikuttamismahdollisuutta on entisestään heikentänyt se, että samanaikaisesti on valmisteltu useita maankäytön kannalta merkittävien lakien kokonaisuudistuksia (lunastuslaki (603/1977) ja luonnonsuojelulaki (1096/1996)), eikä kunnilla tai muilla sidosryhmillä ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa kokonaisuudistusten yhteisvaikutuksiin. Lausuttavana olevan lakiluonnoksen aikataulu on lisäksi hyvin tiukka ottaen huomioon, miten laajasta kokonaisuudesta on kyse ja miten monen viranomaisen tehtäviin se vaikuttaa merkittävästi kuntien sisällä. Lausuntoa ei ole annettu aikataulussa mahdollista käsitellä kaikissa niissä kaupungin päättävissä

elimissä, joiden toimialaa lakiluonnos koskettaa. Lisääaikaa ei lausunnon antamiseen ole pyynnöstä huolimatta myönnetty.

Edellä mainittujen haasteiden lisäksi lakiluonnos sisältää ongelmallisia asetuksenantovaltuutuksia, sillä moni kunnille tärkeä kysymys jätetään asetustason varaan ja asetuksenantovaltuudet ovat hyvin avoimia. Myös siirtymäsäännökset ovat ongelmallisia, sillä ne ovat osin ajallisesti mahdottomia noudattaa ja niihin liittyy ennakoimattomia riskejä mm. kuntakaavoituksen lähtökohdista. Selkeät ja johdonmukaiset siirtymäsäännökset sekä viittaukset eri lakeihin ovat lain soveltamisen kannalta erittäin tärkeä osa-alue, johon olisi suhtauduttava vakavasti ja johon liittyvään vaikutusten arviointiin tulisi kiinnittää riittävästi huomiota.

Valtakunnallisen digitaalisen rakennetun ympäristön rekisterin ja tietoa-lustan rakentaminen sekä niiden kehittämiseen sisällytetty yhteentoimivuustyö ovat kannatettavia. Digitaalisten ratkaisuiden myötä muuttuvat suunnittelu- ja päätösprosessit tai tiedonsiirtovelvoitteet eivät saa lisätä kuntien työtaakkaa kohtuuttomasti. Lakiluonnoksen edellyttämä tietomallimuotoisten kaavojen laatiminen ja koneluetavuuden vaatimus ei saa rajoittaa kaavojen sisältöä tai paikallisten olosuhteiden ja erityistilanteiden huomioimista kaavassa.

Käsittely

09.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Lisäys kolmanneksi kappaleeksi:

Helsingin näkemyksen mukaan rakentamisen kokonaisuuden kehittäminen tulee olla toiminnan ja yhteistyön kehittäminen nykyisin puitteisissa ja pienin täsmällisin lainsäädännön muutoksin toimivammaksi ja ketterämmäksi. Toteutuessaan lausuntokierroksella oleva lakiesitys ei sujuvoita kaavaprosesseja eikä vähennä byrokratiaa vaan lisää sitä sekä kuntien kustannuksia. Valmistelussa olisi syytä pohtia myös vaihtoehtoa jossa laaja lakikokonaisuus voitaisiin pilkkoa tarkoituksenmukaisella tavalla osiin ilman, että lain kokonaisuuden arviointi vaarantuu. Mikäli em. merkittävät muutokset eivät enää ole mahdollisia, tarkoituksenmukaisinta olisi valmistelun keskeyttäminen.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Aloiteoikeuden laajentaminen (49 §)

Nyt lausunnossa oleva teksti poistetaan.

29.11.2021

Korvaava teksti: Kaava-aloiteoikeuden saaminen maanomistajalle tai toteuttajalle on keskeinen kilpailukykyyn liittyvä tekijä.

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Aloiteoikeuden laajentaminen (49 §)

Nyt lausunnossa oleva teksti poistetaan.

Korvaava teksti: Kaava-aloiteoikeuden saaminen maanomistajalle tai toteuttajalle on keskeinen kilpailukykyyn liittyvä tekijä.

Jaa-äännet: 7

Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Noora Laak, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 6

Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Kaleva, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura Rissanen

Esittelijän ehdotus jäi tältä osin voimaan äänin 7-6.

02.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pasi Rajala, Yleiskaavapäällikkö: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

§ 901

Lainan myöntäminen Stadion-säätiö sr:lle Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen

HEL 2021-012234 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää Stadion-säätiö sr:lle Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen 37 936 500 euron suuruisen lainan ulkoilu- ja urheilulaitosrahastosta seuraavin ehdoin:

Laina-aika:

Laina on maksettava takaisin tasalyhennyksin 30 vuoden kuluessa lainan nostosta.

Lainan korko:

Lainasta veloitettava korko on vallitsevan peruskoron suuruinen.

Lainan vakuus:

Lainalle ei aseteta vakuutta. Kaupunki omistaa Olympiastadionin ja sitä hoitava Stadion-säätiö sr on kaupungin määräysvallassa oleva säätiö.

Lisäksi lainaan sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 hyväksymiä velan yleisiä ehtoja.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston rahoitusyksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm

Esteellisyyden syy: yhteisöjäävi (hallintolain 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Kaupunginhallituksen päätös

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Stadion-säätiö sr on kaupungin määräysvallassa oleva säätiö, jonka tarkoituksena on urheilun ja liikuntakasvatuksen edistäminen ja tukeminen. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan hoitamalla ja ylläpitämällä Helsingin kaupungin omistamaa Olympiastadionia, luovuttamalla sitä korvausta vastaan erilaisiin harjoitus-, kilpailu- ja muihin yleisötilaisuuksiin sekä käyttämällä sen huonetiloja.

Stadion-säätiön 20.1.2012 valmistuneessa tarveselvityksessä esitettiin Olympiastadionin uudistamista tulevien vuosikymmenien tarpeita vastaavaksi.

Hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti 16.5.2012, että perusparannus- ja uudistamishanke voidaan aloittaa tehdyn tarveselvityksen ja sen sisältämän tilaohjelman pohjalta. Valtio sitoutui osallistumaan hankkeen kustannuksiin enintään 50 % osalta. Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2012 (§ 385) hyväksyä sopimuksen Helsingin kaupungin ja Suomen valtion välisestä yhteistyöstä hankkeen rahoittamisessa.

Olympiastadionin perusparannuksen kustannukset tarkentuivat 28.12.2020 yhteensä 336 873 000 euroon. Stadion-säätiö esitti valtiolle ja kaupungille rahoitusosuuksien nostamista kustannuksia vastaaviksi.

Kaupunginvaltuusto päätti 31.3.2021, § 74 korottaa kaupungin rahoitusosuutta hankkeen rahoituskustannuksista 37 936 500 eurolla enintään 168 436 500 euroon. Eduskunta hyväksyi 23.6.2021 täysistunnossaan valtion lisätalousarvion osana hankkeen 37 936 500 euron lisäkustannusten rahoittamisen avustuksin.

Stadion-säätiö sr hakee kaupungilta 37 936 500 euron lainaa. Myönnettäväksi esitettävän lainan myötä kaupungin rahoitusosuus Olympiastadionin uudistamis- ja perusparannushankkeesta on yhteensä 168 436 500 euroa.

Ulkoilu- ja urheilulaitosrahastossa on käytettävissä varoja 65 067 000 euroa. Kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2020, § 170 siirtää vuoden 2019 tilinpäätöksen voittovaroista rahastoon 60 miljoonaa euroa mm. Olympiastadionin uudistamis- ja perusparannushankkeen loppuunsaattamisen rahoittamiseksi.

Kaupungin määräysvallassa oleva Stadion-säätiö sr on velvollinen noudattamaan toiminnassaan kaupungin konserniohjetta ja kaupungin antamaa konserniohjausta. Kaupungin säätiölle myöntämät lainat kohdistuvat kaupungin omistaman rakennuksen peruskorjaukseen. Kaupunki on varautunut myöntämään säätiölle vuosittain laitospalvelujen lainanhoitokulujen hoitamista varten.

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamisen tai talouden ei erittäin varovaisestikaan arvioituna voida katsoa vaarantuvan säätiölle myönnettävän lainan vuoksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lainahakemus
- 2 Kaupunginhallituksen päätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

§ 902

Määräaikaisten arkkitehdin virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.1.2022 - 31.12.2024

HEL 2021-013123 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti kaupunkiympäristön toimialalle kaksi määräaikaista arkkitehdin virkaa ajalle 1.1.2022 - 31.12.2024.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Kaupunkiympäristön palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden rakennusvalvontapalveluiden lupayksikkö 1:een ja lupayksikkö 2:een esitetään perustettavaksi määräaikaiset arkkitehtien virat.

Arkkitehtien virat tarvitaan, koska Helsingin Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamisohjelmassa (AM-ohjelma) kaupungin vuosittainen valmistuvien asuntojen tavoite nostettiin 7000 asunnosta 8000 asuntoon vuodesta 2023 lukien. Kahdella määräaikaisella arkkitehdillä varmistetaan tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämä rakennuslupakäsittelyn sujuvuus.

Arkkitehtien tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten tehtävien hoitamisessa, kuten toimenpide- ja rakennuslupapäätösten tekemisessä, käytetään julkista valtaa.

Perustettaviksi esitettäville viroille on varattu määrärahat toimialan talousarviossa.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtaja lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Perustettavaksi esitettyjen virkojen palkat on määritelty kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella. Arkkitehdin tehtäväkohtainen palkka on 4 123,98 euroa kuukaudessa.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto

§ 903

Virkojen perustaminen kaupunkiympäristön toimialalle 1.1.2022 lukien ja 1.6.2022 lukien

HEL 2021-012808 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti kaupunkiympäristön toimialalle tiimipäällikön ja elintarviketarkastajan virat 1.1.2022 lukien sekä valvontaeläinlääkärin viran 1.6.2022 lukien.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Kaupunkiympäristön palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden ympäristöpalveluiden elintarviketurvallisuusyksikköön esitetään perustettavaksi tiimipäällikön ja elintarviketarkastajan virat sekä valvontaeläinlääkärin virka.

Tiimipäällikön virka tarvitaan, koska elintarviketurvallisuusyksikköön perustetaan uusi elintarvikeneuvonta-tiimi, jonka vastuulle tulee uusia elintarvikehuoneistoja koskevien ilmoitusten käsittely ja aloitustarkastukset, keskitetty elintarvikeneuvonta, asiakasyhteydenottojen käsittely sekä sidosryhmäyhteistyö. Myös elintarviketarkastajan virka sijoittuisi tulevaan elintarvikeneuvonta-tiimiin.

Tiimipäällikön ja elintarviketarkastajan tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska elintarvikelain mukaisten valvontatehtävien hoitamisessa käytetään julkista valtaa.

Valvontaeläinlääkärin virka tarvitaan, koska eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävät ovat lisääntyneet. Koronapandemian myötä lemmikkieläinten määrä on kasvussa ja muun muassa sosiaaliset ongelmat heijastuvat eläinten hoitoon. Valtio maksaa kunnalle korvausta eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan tehtävistä eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaisesti.

Valvontaeläinlääkärin tehtävä edellyttää virkasuhdetta, koska eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan hoitamisessa käytetään julkista valtaa.

Julkisen vallan käyttöä sisältyy kaikissa kyseessä olevissa tehtävissä esimerkiksi valvontatehtäviin, tarkastuksiin, näytteenottoihin, ilmoitusten ja hakemusten käsittelyyn ja hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön.

Perustettaviksi esitettäville viroille on varattu määrärahat toimialan talousarviossa.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtajan lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Perustettavaksi esitettyjen virkojen palkat on määritelty kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunnallisen lääkäreiden virkaehtosopimuksen määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtäväkohtaisiksi palkoiksi on päätetty:

- tiimipäällikkö 4 282,40 euroa kuukaudessa,
- elintarviketarkastaja 3 535,00 euroa kuukaudessa ja
- valvontaeläinlääkäri 4 830,17 euroa kuukaudessa.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi
Eeva Heikkilä, johtava henkilöstöasiantuntija, puhelin: 09 310 40343
eevam.heikkila(a)hel.fi

29.11.2021

Asia/15

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto

§ 904

Kaupungin rahoitusosuuden korottaminen Musiikkitalon urkuhankkeessa

HEL 2021-013071 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Musiikkitalon urkuhanketta koskevan kaupungin rahoitusosuuden korottamisen 72 000 eurolla ja osoittaa määrärahan talousarvion kohdalta 8 06 02 (Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi) kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käyttöön pääomasijoituksen tekemistä varten.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Urkuhanketta koskeva yhteistyösopimus
- 2 Kaupunginhallituksen päätös yhteistyösopimuksen hyväksymisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitysteksti
Yleisradio Oy	Esitysteksti
Musiikkitalon säätiö	Esitysteksti
Helsingin Musiikkitalo Oy	Esitysteksti
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Mannerheimintie 13a	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Musiikkitalon säätiön urkuhanke

Urkuhanke on Musiikkitalon säätiön vastuulla oleva hanke korkeatasoisten konserttiurkujen saamiseksi Musiikkitalon suureen konserttisaaliin. Hanke sai alkunsa vuonna 2017 kun säveltäjä Kaija Saariaho ilmoitti lahjoittavansa säätiölle miljoona euroa urkujen hankintaa varten. Säätiö on tämän jälkeen kerännyt urkujen rakentamiseen tarvittavaa rahoitusta merkittävilta säätiöiltä ja yleisölle suunnatulla varainhankintakampanjalla. Urkujen on tarkoitus valmistua vuonna 2024.

Musiikkitalon päätoimijat ja omistussuhteet

Musiikkitalon päätoimijat ovat Helsingin kaupunginorkesteri, Radion sinfoniaorkesteri ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemia. Noin puolet rakennuksesta on osoitettu Sibelius-Akatemian opetustoiminnan käyttöön. Yhteiskäyttötilat eli konsertti- ja harjoitussali sekä aulatilat ovat pääasiassa Radion sinfoniaorkesterin ja Helsingin kaupunginorkesterin käytössä, vähemmässä määrin myös Sibelius-Akatemian.

Musiikkitalon rakennuksen omistaa Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Mannerheimintie 13a (jäljempänä kiinteistöyhtiö). Valtion Senaatti-kiinteistöt omistaa 48 prosenttia kiinteistöyhtiön osakkeista ja kaupunki ja Yleisradio kumpikin 26 prosenttia.

Musiikkitalon palvelujen järjestämisestä ja tilojen vuokrauksesta vastaa Helsingin Musiikkitalo Oy (jäljempänä palveluyhtiö). Se huolehtii yhteiskäyttötilojen vuokraamisesta Musiikkitalon päätoimijoille ja ulkopuolisille tapahtumajärjestäjille. Lisäksi se vastaa toimijoiden tarvitsemien palvelujen kuten lipunmyynti-, ravintola-, siivous- ja turvallisuuspalvelujen tuottamisesta, esitystekniikkaan ja tuotantoon liittyvistä palveluista ja Musiikkitalon yleisestä tapahtumaviestinnästä. Kaupunki ja Yleisradio omistavat kumpikin 42 prosenttia palveluyhtiön osakkeista ja Taideyliopisto 16 prosenttia.

Musiikkitalon säätiön tehtävänä on edistää ja vaalia monipuolisen musiikkikulttuurin esille tuomista Musiikkitalossa. Se myöntää avustuksia ja apurahoja sen tarkoitusta edistävään toimintaan ja hankintoihin eikä tavoittele taloudellista voittoa. Säätiö kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin.

Kaupunginhallituksen hyväksymä yhteistyösopimus

Kaupunginhallitus on 11.12.2017 § § 1126 hyväksynyt Musiikkitalon urkuhanketta koskevan yhteistyösopimuksen, jonka osapuolina ovat kaupungin lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö, Yleisradio, Musiikkitalon säätiö sekä kiinteistö- ja palveluyhtiöt.

Yhteistyösopimuksella osapuolet sopivat urkuhankkeen toteuttamisesta ja rahoittamisesta sekä urkujen hankintaan liittyvistä osapuolten velvol-

lisuuksista ja vastuista. Musiikkitalon säätiö vastaa urkujen hankinnan edellyttämästä varainkeruusta. Valmistuttuaan urut tulevat kiinteistöyhtiön omistukseen ja palveluyhtiön hallintaan. Urut rakennetaan kiinteäksi osaksi palveluyhtiön ulosvuokraamaa konserttisalia ja palveluyhtiö vastaa niiden ylläpidosta ja korjauksista.

Merkittävä osa urkuhankkeen kustannuksista katetaan säätiön hankkimin lahjoitusvaroin. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Yleisradio ja kaupunki sitoutuivat yhteistyösopimuksessa rahoittamaan hanketta kukin korkeintaan 500 000 eurolla. Omistajien myöntämän rahoituksen edellytyksenä oli, että hankkeelle on osoitettavissa riittävä kokonaisrahoitus, kaikkien omistajatahojen rahoitusosuudet ovat keskenään yhtä suuret ja että ne kattavat vain osan urkuhankkeen kustannuksista.

Yhteistyösopimus on esityksen liitteenä 1 ja sitä koskeva kaupunginhallituksen päätös liitteenä 2.

Hankkeen hallinnointikulujen ylittyminen

Urkuhanke on viivästynyt osin koronapandemian vuoksi eivätkä sen hallintointiin varatut määrärahat tule riittämään. Hankkeen osaikaisen projektipäällikön sopimus päättyy tämän vuoden lopussa, vaikka hanketta on vielä noin kaksi vuotta jäljellä, eikä sitä ole voitu uusia määrärahojen loppumisen vuoksi. Omistajat ovat yhdessä arvioineet lisärahoitustarpeeksi yhteensä 217 000 euroa vuosille 2022 ja 2023. Omistajaa kohden tarve on siten noin 72 000 euroa.

Palveluyhtiö ja valtion osuudesta vastaava opetus- ja kulttuuriministeriö ovat sopineet, että valtion osuus maksetaan palveluyhtiölle myönnetystä koronatuesta. Yleisradio on sitoutunut oman osuutensa kattamiseen. Helsingin osuus edellyttää kaupunginhallituksen päätöstä, koska yhteistyösopimuksessa on aikanaan päätetty, että kaupunki sitoutuu rahoittamaan hanketta korkeintaan 500 000 eurolla.

Lisärahoitustarpeen kattaminen on tarkoituksenmukaista, koska urkuhankkeen onnistuminen on monella tapaa tärkeää myös kaupungille. Korkeatasoisten urkujen saaminen konserttisaliin on merkittävä laadullinen parannus Musiikkitalon konserttitoiminnassa. Konserttisaliin oli akustiikkasuunnitteluvaiheessa tarkoitus sijoittaa myös konserttiurut ja niille on varattu paikka salin etuosassa. Korkeatasoisten konserttiurujen puuttuminen on rajannut Musiikkitalon ohjelmistoa. Urut mahdollistavat nykyistä huomattavasti tasokkaammat esitykset ja edistävät urkumusiikin kehittymistä laajemminkin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

29.11.2021

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Urkuhanketta koskeva yhteistyösopimus
- 2 Kaupunginhallituksen päätös yhteistyösopimuksen hyväksymisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Yleisradio Oy
Musiikkitalon säätiö
Helsingin Musiikkitalo Oy
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin
Mannerheimintie 13a

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

§ 905

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi raitiotiekapasiteetin lisäämisestä Länsisatamaan

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 3.2.2021 § 19 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 3.2.2021 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 3.2.2021 § 19 periaatepäätöksen satamatoimintojen uudelleenjärjestelyistä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohdista Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet lisätä raitiovaunukapasiteettia Länsisatamaan niin, että se riittää palvelemaan kasvavaa henkilöliikennettä.

Asiassa on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunnan lausunnot.

Lautakunta toteaa mm., että kantakaupungin satamien kehittäminen nk. Keskittämisskenaarion pohjalta tulee lisäämään Jätkäsaaren liikennettä merkittävästi. Sataman henkilöliikenteen hoitamiseksi Helsingin

seudun liikenne -kuntayhtymä HSL laatii raitioliikenteen linjastosuunnitelmaa yhteistyössä kaupungin kanssa vuoden 2021 aikana. Suunnitelman tavoitteena on laajenevan pikaraitioverkon sekä uusille alueille kasvavan kantakaupungin liikkumistarpeiden yhteensovittaminen. Länsisataman joukkoliikennetarpeen ratkaiseminen on yksi suunnitelman keskeisiä kysymyksiä. 2020-luvun kuluessa toteutetaan kaksi keskustaan suuntautuvaa pikaraitiotiehanketta: Kruunusiltojen ja Vihdintien pikaraitiotiet. Pikaraitiovaunuilla on korkea kapasiteetti ja niille järjestetään mahdollisimman sujuva kulku katuverkossa. Siksi ne voivat olla mahdollinen väline myös satamien kasvavan matkustajaliikenteen palvelemiseen. Vaihtoehdot pikaraitiolinjalle ovat uuden satamia palvelevan kaupunkiraitiolinjan perustaminen tai nykyisten linjojen tarjonnan lisääminen.

Kaupunginhallitus on esittänyt 16.8.2021 kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen enimmäishinnan korottamista lisäyksellä, että hankkeen Hakaniemen ja keskustan välisen toteutusvaiheen lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan että linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon. Kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelun arvion mukaan Länsisatama on tämänhetkisten tietojen valossa tarkoituksenmukaisin jatkosuunta pikaraitiolinjalle keskustasta. Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 2021 aikana, minkälaisin toimenpitein voidaan mahdollistaa pikaraitioliikenne keskustasta Länsisatamaan. Se edellyttää muutoksia olemassa olevaan ratainfraan pidempien pikaraitiovaunujen liikennöinnin mahdollistamiseksi ja liikenteen sujuvuuden, luotettavuuden ja nopeuden nostamiseksi.

Investointien jatkosuunnittelu ja päätöksenteko tapahtuisi seuraavien vuosien aikana ja ne toteutuisivat aikaisintaan vuoden 2026 jälkeen, kun Kruunusiltojen toinen vaihe Hakaniemestä keskustaan toteutetaan. Samalla selvitetään mahdollisuus Euroopan unionin rahoitukseen TEN-T -verkkoon kuuluvan sataman yhteyksiä parantaville investoinneille.

HKL toteaa raitiotieinfran omistajana ja ylläpitäjänä mm., että vaikka Jätkäsaaren raitiotieverkon rakentaminen on edelleen kesken, ei ponnessa esitetty henkilöliikenteen kapasiteetin nosto vaadi infrastruktuurin osalta muutoksia raideverkkoon. Sen sijaan Jätkäsaaren raitioliikennekapasiteetin mahdollinen kasvattaminen edellyttää syvempää HSL:n asettamaa linjasto- ja liikennöintisuunnitteluun pohjautuvaa tavoitetason asettelua, jotta pystytään esittämään perusteellisesti valmistellut kannattavuus- ja hyötylaskelmat päätöksenteon tueksi. Huomioiden lähimmän kymmenen vuoden taloudellisen suunnittelun jo asetettu kaupunkitasoinen raami, tulee liikennöintipalvelutason muutosten tuoda

29.11.2021

merkittävää lisäarvoa kantakaupungin joukkoliikenteen ja matkailunedistämisen osalta, jotta niihin on perusteltua ryhtyä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 3.2.2021 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ponnien ehdottaja

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 424

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eteläsataman maankäytön suunnittelua jatketaan nk. Keskittämiskeenaarion pohjalta siten, että matkustaja-autolauttaliikenteeseen liittyvä rekkaliikenne on mahdollista lopettaa Eteläsatamassa. Edellytyksenä on, että koko matkustaja-autolauttaliikenne loppuu Eteläsataman puolella. Tukholman matkustaja-autolauttaliikenne keskitetään Katajanokalle ja Tallinnan matkustaja-autolauttaliikenne Länsisatamaan. Eteläsataman (ml. Katajanokan), Länsisataman, Jätkäsaaren, Ruoholahden ja Salmisaaren maankäytön kehittämistä jatketaan tähän periaatteen perustuen Sataman toimintaedellytysten sekä järjestelyn tuotta-

mien kokonaisyhteyksien turvaamiseksi. Lisäksi Länsisatamasta Länsiväylälle suunnitellaan satamatunneli, joka mahdollistaa Länsisataman toimintojen laajentamisen ja satamaliikenteen sujuvan järjestämisen.

Sataman uudelleenjärjestely kasvattaa merkittävästi Länsisataman matkustajaliikenteen määriä. Samalla Jätkäsaaren asukasmäärä kasvaa 21 000 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Alueella tarvitaan siten sekä korkean kapasiteetin yhteydet liikenteen solmukohtiin, kuten metroasemille ja päärautatieasemalle, että asukkaiden työssäkäynti-, asiointi-, ja vapaa-ajan matkoja palvelevat täydentävät yhteydet. Tarpeet ovat erilaisia suuntautumiseltaan ja ajalliselta jakaumaltaan.

HSL laatii raitioliikenteen linjastosuunnitelmaa yhteistyössä kaupungin kanssa vuoden 2021 aikana. Suunnitelman tavoitteena on laajenevan pikaraitioverkon sekä uusille alueille kasvavan kantakaupungin liikku- mistarpeiden yhteensovittaminen. Länsisataman joukkoliikennetarpeen ratkaiseminen on yksi suunnitelman keskeisiä kysymyksiä.

2020-luvun kuluessa toteutetaan kaksi keskustaan suuntautuvaa pikaraitiotiehanketta: Kruunusillan ja Vihdintien pikaraitiotiet. Pikaraitiovaunuilla on korkea kapasiteetti ja niille järjestetään mahdollisimman sujuva kulku katuverkossa. Siksi ne voivat olla mahdollinen väline myös satamien kasvavan matkustajaliikenteen palvelemiseen. Vaihtoehdot pikaraitiolinjalle ovat uuden satamia palvelevan kaupunkiraitiolinjan perustaminen tai nykyisten linjojen tarjonnan lisääminen.

Kaupunginhallitus on esittänyt 16.8.2021 kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen enimmäishinnan korottamista lisäyksellä, että hankkeen Hakaniemen ja keskustan välisen toteutusvaiheen lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkamaan muuhun raitiotieverkkoon. Liikenne- ja katusuunnittelupalvelun arvion mukaan Länsisatama on tämänhetkisten tietojen valossa tarkoituksenmukaisin jatkosuunta pikaraitiolinjalle keskustasta.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 2021 aikana, minkälaisin toimenpitein voidaan mahdollistaa pikaraitioliikenne keskustasta Länsisatamaan. Se edellyttää muutoksia olemassa olevaan raitioliikenteen sujuvuuden, luotettavuuden ja nopeuden nostamiseksi. Investointien jatkosuunnittelu ja päätöksenteko tapahtuisi seuraavien vuosien aikana ja ne toteutuisivat aikaisintaan vuoden 2026 jälkeen, kun Kruunusillan toinen vaihe Hakaniemestä keskustaan toteutetaan. Samalla selvitetään mahdollisuus Euroopan unionin rahoitukseen TEN-T-verkkoon kuuluvan sataman yhteyksiä parantaville investoinneille.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

29.11.2021

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 19.08.2021 § 128

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitos (HKL) tuottaa Helsingin kantakaupungin raitioliikenteen Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) määrittelemällä linjastolla ja palvelutasolla. HKL ottaa siten kantaa ponteen ensisijaisesti infrastruktuurin ja kaluston omistajan näkökulmasta.

HKL, kaupunkiympäristön toimiala ja HSL ovat yhteistyössä laatineet Jätkäsaaren raitiotieverkon suunnitelman, jonka mukaisesti raitioiteitä Jätkäsaareen, ml. Länsisataman terminaalien läheisyyteen, on rakennettu. Jätkäsaaren raitiotieverkon rakentaminen on edelleen kesken, mutta ponnassa esitetty henkilöliikenteen kapasiteetin nosto ei vaadi infrastruktuurin osalta muutoksia raideverkkoon.

HKL:n kalustosuunnitelma pohjautuu HSL:n raitioliikenteen linjasto-suunnitelmassa 2015 määritellyn palvelutason saavuttamiseen. Merkittävät muutokset linjastosuunnitelmassa määriteltyyn palvelutason edellyttävät kalustotarpeen uudelleen arviointia.

HKL toteaa, että Jätkäsaaren raitioliikennekapasiteetin mahdollinen kasvattaminen edellyttää syvempää HSL:n asettamaa linjasto- ja liikennöintisuunnitteluun pohjautuvaa tavoitetason asettelua, jotta pystytään esittämään perusteellisesti valmistellut kannattavuus- ja hyötylaskelmat päätöksenteon tueksi. Huomioiden lähimmän kymmenen vuoden taloudellisen suunnittelun jo asetettu kaupunkitasoinen raami, tulee liikennöintipalvelutasonmuutosten tuoda merkittävää lisäarvoa kanta-kaupungin joukkoliikenteen ja matkailunedistämisen osalta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Antti Nousiainen

Lisätiedot

Antti Nousiainen, yksikön johtaja, puhelin: 310 32528
antti.nousiainen(a)hel.fi

§ 906

Valtuutettu Emma Karin aloite perhemyönteisyyden ja synnytyskemmusten parantamisesta

HEL 2021-006124 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus totesi lisäksi:

Helsingin uuteen kaupunkistrategiaan on kirjattu tavoite tehdä Helsingistä "paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauva-perheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina." Kirjauksen mukaisesti kaupunginhallitus edellyttää, että Helsinki ryhtyy selvittämään perheiden kokemuksia ja laatii yhdessä HUSin kanssa tarvittavat toimenpiteet. Näiden avulla parannetaan odottajien ja synnyttäjien kokemusta, kavennetaan synnytyssairaalan ja äitiysneuvolan välistä kuilua ja huomioidaan perhekeskeisyys kaikessa toiminnassa. Mahdollisia keinoja voivat olla kättilöiden tuominen äitiysneuvolaan, 'kysy kättilöltä' -toiminnan laajentaminen ja synnytyssairaalaan tutustumisen kehittäminen mahdollisuuksien mukaan paikan päällä."

Käsittely

Vastaehdotus:

Johanna Nuorteva: Lisätään kaupunginhallituksen päätösehdotukseen:

Helsingin uuteen kaupunkistrategiaan on kirjattu tavoite tehdä Helsingistä "paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauva-perheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina." Kirjauksen mukaisesti kaupunginhallitus edellyttää, että Helsinki ryhtyy selvittämään perheiden kokemuksia ja laatii yhdessä HUSin kanssa tarvittavat toimenpiteet. Näiden avulla parannetaan odottajien ja synnyttäjien kokemusta, kavennetaan synnytyssairaalan ja äitiysneuvolan välistä kuilua ja huomioidaan perhekeskeisyys kaikessa toiminnassa. Mahdollisia keinoja voivat olla kättilöiden tuominen äitiysneuvolaan, 'kysy kättilöltä' -toiminnan laajentaminen ja synnytyssairaalaan tutustumisen kehittäminen mahdollisuuksien mukaan paikan päällä."

Kannattaja: Minja Koskela

1 äänestys

29.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mukaisesti muutet-
tuna

Jaa-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Ju-
hana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Kasper Kivistö, Minja Koskela, Lauri
Muranen, Johanna Nuorteva, Amanda Pasanen, Suvi Pulkkinen,
Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi Johanna Nuortevan vastaehdotuksen mu-
kaan muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 HUSin lausunto 10.8.2021_ (2)
- 3 HUS Naistentaudit ja synnytykset toimiala, 10.8.2021, liite, loppuraportti (3)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 13 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan toimenpiteitä perhemyönteisyyden ja synnytyskokemusten parantami-
seen sekä synnytyssairaaloiden, neuvoloiden ja perhekeskusten yh-
teistyön lisäämiseen.

Perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistetään jo nykyisin moniammatil-
lisen yhteistyön toimenpitein. Sosiaali- ja terveystoimiala on sitoutunut
WHO:n vauva- ja perhemyönteisysohjelmaan. HUS ja neuvolat toimi-
vat yhteisten käytäntöjen mukaan mm. sylivalmennusten ja perheiden
tarpeet huomioivan sujuvan kotiutumisen järjestämisessä. Vauvaperhe-

29.11.2021

toiminnassa perheille esitellään varhaiskasvatuksen ja lapsiperheiden palveluja.

Synnytyskokemusten parantamiseksi HUSissa on valmistunut työryhmän raportti (liite 3) synnytyksen aikaisesta hoidosta ja menettelyta-voista, potilaan oikeuksien, itsemääräämisoikeuden ja koskemattomuuden varmistamisen näkökulmasta. Raporttiin perustuvat kehittämistoimet ja henkilökunnan koulutus jatkuvat parhaillaan.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 HUSin lausunto 10.8.2021_ (2)
- 3 HUS Naistentaudit ja synnytykset toimiala, 10.8.2021, liite, loppuraportti (3)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 887

HEL 2021-006124 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.11.2021 Pöydälle

29.11.2021

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

15.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.10.2021 § 248

HEL 2021-006124 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin ja 13 muun valtuutetun perhemyönteisyyttä ja synnytyskokemusten parantamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa edellytetään, että Helsingin kaupunki ryhtyy toimiin lisätäkseen perhemyönteisyyttä ja parantaakseen synnytyskokemuksia HUSin synnytyssairaaloissa. Lisäksi aloitteessa edellytetään selvittävien keinoja lisätä synnytyssairaaloiden sekä neuvoloiden ja perhekeskusten yhteistyötä.

Perhemyönteisyys sosiaali- ja terveystoimialalla

Vuoden 2021 kaupunkistrategian mukaisesti sosiaali- ja terveystoimiala on sitoutunut WHO:n vauva- ja perhemyönteisyysohjelmaan perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaisesti neuvoloiden toimintaa ja käytänteitä kehitetään huomioimaan yhä paremmin imeväisikäisten ravitsemukseen, varhaiseen vuorovaikutukseen ja vanhemmuuteen liittyviä osa-alueita. Ohjelmassa vahvistetaan monialaista yhteistyötä muun muassa ravitsemusterapian, suun terveydenhuollon ja lapsiperheiden kotipalvelun kanssa.

Perheitä valmennetaan vauvan tulon sekä synnytykseen ryhmä- ja yksilötapaamisilla. Varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukeminen ovat neuvolatyön keskeisiä periaatteita. Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman tavoitteena on kehittää toimintatapoja edelleen. Tavoitteena ovat yhtenäiset ja näyttöön perustuvat käytännöt perheiden ohjaukseen ja opastamiseen. Neuvolan tarkoituksena on myös ke-

hittää sähköisiä aineistoja palvelemaan perheitä vauvan hoitoon ja vanhemmuuteen liittyvissä asioissa.

Neuvoloiden perhevalmennus on monitoimijaisuuteen ja toiminnallisuuden perustuvaa ryhmämuotoista toimintaa, jota tarjotaan etäyhteyksin ensimmäistä lastaan odottaville perheille. Perhevalmennuksen tarkoituksena on tarjota tietoa raskaudesta, synnytyksestä, vauvan hoidosta ja vanhemmuudesta. Verkkoperhevalmennuksessa perheet saavat myös tietoa vauvaperheille suunnatusta toiminnasta alueellaan. Leikki- puistot järjestävät vauvaperhetoimintaa neuvoloiden perhevalmennuksen jatkoksi.

Vauvaperhetoiminta on ryhmämuotoista avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa vauvaperheille. Vauvaperhetoiminnan sisällöt ovat varhainen vuorovaikutus, vauvan vuorokausirytmii ja vanhempana oleminen. Vauvaperhetoiminnassa perheille esitellään alueen avoimen varhaiskasvatuksen ja lapsiperheiden palveluita.

Neuvoloiden ja synnytyssairaaloiden välinen yhteistyö

Neuvoloilla sekä HUSilla on yhteisesti sovittuja käytäntöjä, kuten syli- valmennukset sekä sujuva kotiutuminen -hanke. Syli-valmennukset on suunnattu synnytystä jännittäville. Ne järjestetään sosiaali- ja terveys- toimialan sekä HUSin yhteistyönä. Valmennukset toteutetaan korona- pandemian aikana etäyhteyksin ja valmennuksia ohjaavat neuvolan terveydenhoitajat sekä synnytyssairaaloiden kätilöt. Sujuva kotiutumi- nen -hankkeen tarkoituksena on päivittää ja suunnitella yhteisiä käytän- töjä liittyen raskauden aikaiseen ohjaukseen sekä perheiden tukemi- seen syntymän jälkeisten kahden viikon aikana. Perheiden tarpeet huomioidaan perhekohtaisesti.

Neurolat ja HUS tekevät yhteistyötä riskiraskauksien seurantojen osal- ta. Synnytyksen jälkeiset kaksi viikkoa hoitovastuu on synnytyssairaa- lalla, jos sinä aikana ilmenee erityistä tuen tarvetta. Yhteinen tietojär- jestelmä Apotti mahdollistaa paremmin tiedonkulun synnytyssairalo- iden ja neuvoloiden välillä. Apotin kautta neurolat saavat muun muassa tiedon synnytyksestä aikaisempaa nopeammin.

Yhteenvetona sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja ter- veystoimiala on sitoutunut WHO:n vauva- ja perhemyönteisyysohjel- maan perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa myös, että synnytyssairaaloiden ja neuvoloi- den sekä perhekeskusten välillä tehdään yhteistyötä. Yhteistyötä vah- vistetaan edelleen yhteistyöhankkeilla sekä säännöllisellä vuoropuhe- lulla, jotta synnytyssairaaloiden, neuvoloiden ja perhekeskusten välinen yhteydenpito lisääntyy ja perheistä voidaan huolehtia entistä kokonais- valtaisemmin perheen herkässä vaiheessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistetään sosiaali- ja terveystoimialalla moniammatillisella yhteistyöllä. Perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ehkäistään vanhempien mielenterveyden ongelmia sekä perheiden syrjäytymistä. Hyvän ravitsemuksen ja imetyksen tukemisen kautta ehkäistään kansantauteja. Perhemyönteisyyden ja synnytyskokemusten parantamiseen liittyvät toimet kohdistuvat laajasti lapsiperheisiin ja lisäävät peruspalvelujen tasapuolista laatua.”

Käsittely

26.10.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä tämä siitä syystä osallistunut kokoukseen.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Oula Silvennoinen: Ehdotan lausunnon hyväksymistä lisättynä täydennyksellä lausunnon ensimmäisen kappaleen tekstiin:

"Helsingin uuteen kaupunkistrategiaan on kirjattu tavoite tehdä Helsingistä 'paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme vauva-perheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina.'

Sen mukaisesti lautakunta edellyttää, että Helsinki ryhtyy selvittämään laajasti perheiden kokemuksia ja laatii tulosten pohjalta yhdessä HUSin kanssa toimenpideohjelman. Ohjelman avulla parannetaan odottajien ja synnyttäjien kokemusta, kavennetaan synnytysairaalan ja äitiysneuvolan välistä kuilua ja huomioidaan perhekeskeisyys kaikessa toiminnassa. Mahdollisia keinoja voivat olla kätilöiden tuominen äitiysneuvolaan, 'kysy kätilöltä' -toiminnan laajentaminen ja synnytysairaalaan tutustumisen kehittäminen mahdollisuuksien mukaan paikan päällä."

Kannattaja: jäsen Samuel Adouchief

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Oula Silvennoinen)

29.11.2021

Jaa-äännet: 8

Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 4

Samuel Adouchief, Ahto Apajalahti, Björn Månsson, Oula Silvennoinen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Kirsi Otronen, ylihoitaja, puhelin: 310 53107
kirsi.otronen(a)hel.fi

§ 907

Kaupunginvaltuuston 24.11.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 24.11.2021 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

351 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

352 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

353 §, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainitulle.

Tiedoksi keskusvaalilautakunnalle.

354 §, Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

355 §, Eräiden vuoden 2021 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen

Tiedoksi Taloushallintopalveluliikelaitokselle sekä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja tukipalveluille.

356 §, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen asuntotontille (Suurmetsä, Jakomäki tontti 41216/6)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote varauksensaajalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

357 §, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Suutarila ja Herttoniemi)

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

358 §, Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman hyväksyminen

Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle, Väylävirastolle, Helsingin Satama Oy:lle, Helsingin seudun kuljetusyrittäjät r.y:lle ja Helsingin Yrittäjille..

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle ja kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle.

359 §, Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntopoliitikan vaikutusarvioinnin laatimisesta

360 §, Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite täyden palvelun energiarenessanssitoiminnasta

361 §, Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämisestä koronapandemian jälkeen

362 §, Feministisen puolueen ryhmäaloite antirasistisen strategian laatimiseksi Helsingille

363 §, Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite heikoista jäistä varoittavista kylteistä

Ei toimenpidettä.

364 §, Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

365 §, Valtuutettu Juhani Strandénin aloite liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämisestä opetus- ja vanhuspalveluissa

366 §, Valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. valtuustoaloite selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön Helsingin oma paikallisraha

Asiat esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

367 §, Valtuutettu Mia Haglundin aloite kohtuuhintaisuuden selkeyttämisestä kaupungin vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa

368 §, Valtuutettu Fatim Diarran aloite transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioimiseksi liputtamalla

Ei toimenpidettä.

369 §, Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämistä maksuttomaksi

370 §, Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksen turvallisuuden parantamisesta

Asiat esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

371 §, Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kaupungin ydinkeskustaan kierrätyskontteja metalli- ja elektroniikkaromun kierrättämiseen

Ei toimenpidettä.

372 §, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite vetyliikenteen edistämisestä Helsingissä

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

373 §, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite kirsikkapuupuiston tai muun kukkivan teeman perustamisesta kaupunginosaan

Ei toimenpidettä.

374 §, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämisestä

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

375 §, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Vihreä lippu –ohjelmaan osallistumisen mahdollistamisesta kouluille ja päiväkodeille

Ei toimenpidettä.

376 §, Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille

377 §, Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite trans- ja muun sukupuolisten hoidon seurannasta ja kehittämisestä

Asiat esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

378 §, Valtuutettu Katju Aron aloite häirintäyhteyskanavan perustamisesta nuorille

Ei toimenpidettä.

379 §, Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite kättilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamisesta

380 §, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite uimarannasta Hanasaaren voimalalta vapautuvaan tilaan

381 §, Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamisesta

Asiat esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 8.12.2021.

382 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Aloitteet 32 - 36 kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 908

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 47

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 22.11.2021
- elinkeinojaosto
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

- kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.11.2021
  - suomenkielinen jaosto
  - ruotsinkielinen jaosto
- kaupunkiympäristölaikunta 23.11.2021
  - ympäristö- ja lupajaosto 25.11.2021
  - rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
- pelastuslautakunta 23.11.2021
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
  - kulttuuri- ja kirjastojaosto 23.11.2021
  - liikuntajaosto
  - nuorisajaosto 25.11.2021
- sosiaali- ja terveyslautakunta
  - sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto 25.11.2021

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- liikenneliikelaitos 26.11.2021

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

29.11.2021

Asia/20

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.11.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 900, 905, 906, 907 ja 908 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 897, 898, 901, 902, 903 ja 904 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

29.11.2021

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 899 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

29.11.2021

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

29.11.2021

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

29.11.2021

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 899 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

29.11.2021

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

29.11.2021

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

29.11.2021

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Sanna Selkiahö
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Johanna Nuorteva

Lauri Muranen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 07.12.2021.